

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳು
MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ
OFFICIAL REPORT

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಐದನೆಯ ಅಧಿವೇಶನ
FIFTH SESSION OF THE FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

ರಾಜ್ಯ ಗುರುವಾರ, ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೬೯ [ಫಾಲ್ಗುಣ ೨೨, ೧೮೯೦ (ಶಕ)]
THURSDAY, 13th MARCH 1969 [PHALGUNA 22, 1890 (SAKA)]

ನಂಪುಟ ೧೭—ಕ್ರಮಾಂಕ ೭
Vol. XVII—No.7

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು
Mysore Legislature Secretariat, Bangalore

ಬೆರೆ : ೨೫ ಪೈಸೆ
Price : 25 Paise

CONTENTS

	PAGES
1 (i) Starred Questions and Answers ...	563—587
(ii) Questions for Answers on the day (but not taken up) ...	587—588
2 Arrest and Release of members—Announced ...	589
3 Notice of Question of privilege with regard to arrest of Sri T. R. Shamanna—Ruling Reserved. ...	589—595
4 Procedure of permitting Supplementaries to Questions—Ruling Reserved ...	595—597
5 Calling Attention to matters of urgent public Importance	
(i) re : Robbary near Raicher ...	597
(ii) re : Scarcity of water in some villages in Jamakhandi Taluk. ...	597—598
6 Fourteenth Report of the Business Advisory Committee—Adopted ...	598—599
7 Budget Estimates for—1969-70—Demands for Grants ...	
Demand No. 10—(19) General Administration ...	
12—(22) Police ...	599—662
13—(23) Jails ...	

Voted
 Karnataka State / Department
 (Department of Public Works)
 5/5/73
 ಬಜೆಟ್ ಅಂದಾಜು / ಅಂದಾಜು
 ಮಂಡನೆ

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, 13th March 1969.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore at One of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. D. KOTHAVALI) in the Chair,

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Aerial Spraying of Insecticides in Mandya Taluk

97. SRI N. A. CHANNE GOWDA (Pandavapur).—

Will the Minister for Agriculture be pleased to state :—

(a) the number of times aerial spraying of insecticides was done in Mandya taluk ;

(b) the total expenditure incurred for this work (separate figures re. : aeroplane charges, cost of insecticides and other expenditures may kindly be furnished) ;

(c) the extent of land to which the insecticides were sprayed ;

(d) Out of this total expenditure

(i) the share of the centre

(ii) the share of the State Government

(iii) the share of the Taluk Development Board and

(iv) the amount received from the ryots ;

(e) the person who supplied these insecticides ; whether tender was called for in this behalf ; if so, when the persons who had given tenders whether the tenderor whose tender was accepted had quoted the lowest rate ;

(f) whether a technical report was obtained for aerial spraying of insecticide ; if so, whether the report would be made available to the members ;

(SRI N. A. CHANNE GOWDA)

(g) whether timely spraying of insecticides was done from a fixed altitude as per the report ;

(h) the benefit derived due to aerial spraying of insecticides ; whether agricultural diseases have not been reported now from that place ;

(i) whether they have chalked out a programme for aerial spraying of insecticides in other taluks of this district ?

Sri B. RACHAIAH (Minister for Agriculture).—

(a) Four times.

(b) Total expenditure	...	Rs. 3,43,500
Towards insecticide	...	2,43,500
Towards aeroplane	...	60,000
Other expenditure	...	40,000

(c) 5,000 acres ; four times.

(d) (i) Central share	...	1,15,350
(ii) States' share	...	1,63,350
(iii) Taluk Development Board and other expenditure.	...	50,000
(iv) From Ciba Company	...	12,800

Total	...	Rs. 3,43,500
-------	-----	--------------

(e) Medicines which were stocked by the Government were used and hence there was no necessity for calling tender.

(f) Has been done as per the suggestions made by the departmental experts.

(g) Except the trouble due to rain and mechanical trouble of the aeroplane, the medicine was sprayed as per the scheduled programme.

(h) There is an expectation of getting an excess yield of three quintals of paddy per acre and no report regarding attack of insects, pests and diseases in that area is received.

(i) Arrangement could be made for aerial spraying of insecticide in other taluks also in case the ryots or other societies or organisations were to share half the expenditure of aeroplane and medicines.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ — ಸ್ವಾಮಿ, ಮಂಡ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಿಮಾನದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ದಾಸ್ತಾನಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಕ್ಷಮಿನಾಶಕ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ಯಾವ ದಾಸ್ತಾನಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಔಷಧಿ, ಯಾರು ಅದನ್ನು ಸಚ್ಚೈ ಮಾಡಿದರು, ಆ ಔಷಧಿಯ ಬೆಲೆಯೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಕಳೆದ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಹೋದನಾರಿ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದ ಬಿಷಪ್ ಸ್ವಾಕ್ ಇತ್ತು ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ವರದಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಿಷಪ್‌ಗಳು ಇವೆ ಒಂದು ಡೆವಾಕ್ರಾವ್, ಇನ್ನೊಂದು ಕುಮಾ ಪಾಡಕ್ಸ್. ಈ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಸೀಬಾ ಕಂಪೆನಿಯವರಿಂದ ರೇಟ್ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮೇರೆ ಹೋದ ವರ್ಷ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಹೋದ ವರ್ಷ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಂತಹ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಬಿಷಪ್‌ಯನ್ನೇನಾದರೂ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿಮಾನದಿಂದ ಸಿಂಪಡಿಸರಾಯಿತ್ತೇ ಅಥವಾ ಆ ಕಂಪೆನಿಯವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸರಾಯಿತ್ತೇ, ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ವಿಮಾನದ ಮೂಲಕ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರು ಆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮಾನದಿಂದ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನವಿವಾಡಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ನಾವು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅದರಂತೆ ಕೆ.ಆರ್. ನಗರದವರು ನಮಗೂ ಬೆಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಮಾನದಿಂದ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದವು ಈಗ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಕಾಲ ಮೀರಿದೆ, ಎಂದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಂಡ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ರೈತರು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟರಾಗ ಆಗಿ ಅವರು ನಮಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ವಿಮಾನದಿಂದ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಆ ರೀತಿ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಬೆಳೆಗಳಮೇಲೆ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ 12 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಿಂದ ಸಿಂಪಡಿಸಿದರೆ ಅದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇವರು 60 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಿಂದ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ವಿಮಾನದಿಂದ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವಾಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದನಕರುಗಳು ಸತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ದನಕರುಗಳು ಸತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ತಜ್ಞರು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನವನ್ನು ಏರಿಸಿ ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ವರದಿ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಳೆ 15—20 ದಿವಸಗಳ ಬೆಳೆ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಆ ರೀತಿ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆಯೋ ಆ ರೀತಿ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ-ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್‌ನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಈಗ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಡುತ್ತೀರಾ ಹೇಗೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆ ರೀತಿಯ ವರದಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಅದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಆ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಸುಮಾರು 3 ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಇಳುವಳಿ ಜಾಸ್ತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನ ಮುಖಾಂತರ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದನಕರುಗಳಾಗಲೀ ಜನರಾಗಲೀ ಮಕ್ಕಳಾಗಲೀ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಕೂಡದು ಎಂದು ಜನಗಳಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಹೌದು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ವಿಮಾನದ ಮುಖಾಂತರ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಬಾರದು ಎಂದು ಜನಗಳಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಅಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದಂತಹ ಬಿಷಪ್‌ರನ್ನು ಸತ್ಯ ಅರ್ಥ ಆಗಲೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು, ಅದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ವರದಿ ಬಂದಿರುವುದು ನಿಜವೇ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಮಂಡ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಬೆಷಧಿಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಡಿ ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜು.—ಹೋದವರ್ಷ ಈ ರೀತಿ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಫಲ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಈಗ ಹೇಳಿದಿರಿ. 1969ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಕೃಷಿ ರಾಜನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಮನವಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದರ ಕಾಲ ವಾರಿ ಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಒಂದು ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಆ ಭಾಗದವರು ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ 5-10 ಎಕರೆ ಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೆಷಧವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಈ ರೀತಿ ಬೆಷಧವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದರಿಂದ ಎಕರೆಗೆ 85 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ರೈತರು ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆಯರೆ, ಇದೇ ಹಣವನ್ನು ನಮಗೇ ಸಬ್ಸಿಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವೇ ಬೆಷಧವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ವಿಮಾನದಿಂದ ನಿಷೇಧಿಸಿದರೆ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು 3,43,500 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇದೇ ಹಣವನ್ನು ಸಬ್ಸಿಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಸೆಂಟ್ರಲ ಸ್ಟಾನ್ಡಾರ್ಡ್ ಸ್ಕ್ರೀಮ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ನಿಗುತ್ತದೆ. ಹತ್ತಾರು ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗೆ ರೋಗ ಬಂದಾಗ ಕೆಲವರು ಬೆಷಧವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟ್ ಏರಿಯಾವನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಬೆಷಧ ವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫರಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶವೂ ಇದೆ.

Sanction of Loans To Private Industrialists

233. Sri H. SIDDAVEERAPPA [(Harihar).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(a) the number of industries in the private sector that are given loans by the Government of Mysore, since January 1957, upto end of December 1967 (Yearwise figures may kindly be furnished with the details of the industrialist that are given loans and the amount sanctioned to each together with the rate of interest and purpose for which the loan is sanctioned);

(b) the amount if any outstanding from each of the above;

(c) for how many industrialists in the private sector the Government have stood sureties for the loans borrowed by these industrialists from the Banks and other Companies if any; (Details of each case and the amount involved may be furnished);

(d) in how many cases, if any, have the Government repaid to the creditors the loans for which they have stood as sureties and the amount thus paid; (details may be furnished in each case);

(e) of these industries how many are closed and how many are in a languishing conditions ;

(f) the total loan commitment on this account ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries, Information and Publicity).—

(a) One hundred and fifty-eight (Details are furnished in Statement I placed on the table of the House).

(b) Details are given in column 7 in Statement I placed on the table of the House *

(c) Twenty-four. (Details are given in statement II placed on the table of the House) *

(d) One. The amount paid is Rs. 12,69,625.47 paise.

(e) Nil.

(f) Does not arise in view of the reply to clause (e) above.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—In answer to (a), the Government have furnished a statement containing a list of 158 industries, to which loans are given. May I know whether those loans were given directly by the Government or through the Finance Corporation ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—Directly by the Government.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Looking into this list, it will be seen that the Government is prudent right up to the year 1960 and until then the loan liability is not more than Rs. 25 lakhs. In 1967-68, suddenly Government become so liberal that this sanctioned loan amount runs into some crores. Loans have been sanctioned to industries which are closed or about to be closed like the M. S. K. Mills, Acetate Company, REMCO and others. May I know what prompted the Hon. Minister to throw good money over bad industries ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—We are not throwing good money over bad industries. It is only during the year 1967 and onwards that these industries required loan. When the industries require the loan, we have to give loan.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Is the Government giving loans to all the industrialists who have asked for loans or is it given to the industries which have a chance of survival ? For instance, for the MSK Mills the Government have sanctioned a loan of Rs. 112 lakhs; even if a sum of Rs. 200 lakhs is given to it, will it survive ? So also to the Acetate Co. and the Sugar Factory. Is this prudent management of the finances of the State ?

*Copies placed in the Mysore Legislature library vide No. 18, dated 13-3-1969.

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—The loans were sanctioned only to make these industries survive. Some of these industries were in difficulties. Some of the mills had been closed and the labourers had been thrown out of employment. It is with a view to rehabilitate the industries, Government had to give the loan.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪುನರ್ಜೀವನಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆಂಬ ನಂಬೂರ್ಣದಾದ ಭರವಸೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜಶೇಖರ ಮೂರ್ತಿ.—100 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದೆ.

Sri S. SIVAPPA.—Will the Government be pleased to state in how many cases these loans have been prompted by political considerations rather than consideration of industrial development ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—These loans are not given on political consideration.

Sri S. SIVAPPA.—What prompted the Government to advance Rs. 150 lacs to the M. S. K. Mills though it is languishing ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—I have already replied that it has been closed. We wanted to rehabilitate the Mills and so we gave loan. In the month of January it has made profit.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—You have given me a statement showing the cases in which Government have stood guarantee for huge sums such as 40 and 50 lakhs. You have not given the total figure; this may run into some crores. What made you to throw away this good money and what made you feel that these people are going to be rehabilitated by these amounts ?

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY.—Government have stood as guarantee and the amount is given by the banks. We have secured ample securities from these Mills. So far as Government guarantee is concerned, they are well secured.

Cancellation of Licenses of Cinema Theatres in the State

408. **Sri VATAL NAGARAJ (Chickpet).**—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) whether it is a fact that licenses of some cinema theatres in the State have been cancelled recently ; if so, the names of the cinema theatres whose licences have been cancelled ;

(b) the theatres that approached High Court against the orders ;

(c) the reason for cancelling the licenses of the cinema theatres ?

Sri MANIK RAO PATIL (Deputy Minister for Home) [On behalf of Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister)].—

(a) No. No licence of any theatre has been cancelled.

(b) and (c) Does not arise.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವಾಗ ಯಾವ ಯಾವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಾವು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೀರಿ ?

Sri MANIK RAO PATIL.—All the provisions have been made in the rules and so far as this question is concerned, I think it does not relate to the question that is before the House.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಹೊಸ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಸಿನಿಮಾ ಕಟ್ಟಲು ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನನ್ನು ತಾವು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ; ಆದರೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬಂಡವಾಳ ಇರುವ ಫಿರ್ಮ್ ಚೇಂಬರ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್‌ನವರಿಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರಿಗೆ ಟೂರಿಂಗ್ ಟಾಕೀಸ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಸಿನಿಮಾ ಥಿಯೇಟರುಗಳೇ ಲುಕ್ಸುರಿನಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅಂಥ ಕಡೆ ಟೂರಿಂಗ್ ಟಾಕೀಸ್‌ಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

Sri MANIK RAO PATIL.—We are already taking all these points into a consideration so that here should not be any unhealthy competition between the theatre people. Unless the Government is satisfied that there is really a need for an additional theatre or touring talkies or a permanent theatre, Government is not going to sanction any additional theatre in that particular locality.

Sri S. BANGARAPPA.—It was reported in the Press about one and a half months ago that the licences of two or three cinema theatres were suspended by the Government and that one of the theatre owners had approached the High Court and obtained a stay order. Is it a fact ?

Sri MANIK RAO PATIL.—It is a fact that a few licences have been suspended in Bangalore, Tumkur and Chitaldrug.

ಶ್ರೀ ಹೆಂರಿ. ಶಿವಣ್ಣ.—ನರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವು ಸಿನಿಮಾಗಳವರ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹಾಗೇ ಇನ್ನೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

Sri MANIK RAO PATIL.—No, in each case we have given certain time to rectify the defects and if they fail to do so, Government will certainly take action to cancel the licences.

Prevention of New Devices for Preventing Breaches in Dams

423. Sri A. R. BADARINARAYAN (Shimoga).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) whether the Government have investigated into the new device for prevention of breaches in dams, that was demonstrated on 15-6-1968 at the Gandhi Memorial Hall, Channapatna, before the Chief Minister ;

(SRI A. R. BADARINARAYAN)

- (b) if so, whether it is found feasible;
 (c) whether the Central Government has accorded recognition to the person who invented the device by the award of a patent ?

Sri D. PARAMESHWARAPPA (Deputy Minister for Major Irrigation and Electricity) [On behalf of SRI VEERENDRA PATIL (Chief Minister)].—

- (a) Government are not aware of any such demonstration.
 (b) Does not arise.
 (c) Does not arise.

Sri A. R. BADRINARAYAN.—I have information that an Assistant Engineer has made a device for the prevention of breaches in dams. Will the Hon. Minister kindly investigate into this matter ?

† Sri P. PARAMESWARAPPA.—So for, we have no information whether there is any device for preventing breaches in dams. But we will ascertain things and take necessary steps.

Sri A. R. BADRINARAYAN.—I am aware that a particular engineer has divided it and I am putting this fact before the House so that he may be sent for and the matter considered.

Sri D. PARAMESWARAPPA.—I said in the beginning that the Government is not aware of any such device. If my Hon. friend wants the Government to look into this matter, Government will do so.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಈಗ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟರೆ ತಾವು ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೀರಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅದನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲವೇ ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—I categorically stated that there is no information so far before the Government about this device.

Sri I. SOMASHEKARAPPA.—Will the Hon. Minister call upon the Hon. Member to pass on the information he is having ?

Sri D. PARAMESWARAPPA.—He may do if he likes.

Financial position of Kolar Town Municipality

441. P. VENKATAGIRIYAPPA (Kolar).—

Will the Minister of State for Municipal Administration be pleased to state:—

- (a) whether it has come to the notice of the Government that serious financial crisis has developed in Kolar Town Municipality ;

†Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

(b) the steps taken to improve the financial position of the Municipality ;

(c) whether there is any proposal before Government to supersede the Town Municipal Council, Kolar, and to appoint an Administrator at least for a period of one year to set right the affairs of the Town Municipality ?

Sri B. M. PATIL (Minister of State for Municipal Administration).—

(a) No.

(b) By Application of 'Taxation Rules as per Mysore Municipalities Act 1964.

(c) No.

Sri P. VENKATAGIRIYAPPA.—Has it come to the notice of the Government that water, sanitation and other civic amenities are denied to the citizens of Kolar Town ?

† **Sri B. M. PATIL**.—So far, it has not come to the notice of the Government but the Municipal Council is trying to extend amenities to the citizens in accordance with the funds available to it.

Sri P. VENKATAGIRIYAPPA.—Will the Hon. Minister be kind enough to visit this town early and see things for himself ?

Sri B. M. PATIL.—When I get an opportunity, I will visit.

Marketing facilities for S.S I. Products

536. **Sri H. B. JWALANAIAH** (Hassan).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

the facilities created for marketing the Products of Small Scale Industries in the State ?

Sri A. P. APPANNA (Deputy Minister for Industries).—

The Department does not have any marketing organisation for marketing Small Scale Industries Products. But marketing assistance is extended through Mysore Small Scale Industries Corporation.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಾiah.—ಸ್ವಾಮಿ, ಸ್ಕಾರ್ ಸ್ಟೇರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ನಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

Sri A. P. APPANNA.—It is not as if the Government has given money exclusively for making marketing arrangements by the M.S.I.C. The Government has provided ample share capital to the Mysore Small-scale Industries Corporation to help marketing societies and also take up other work regarding small scale industries. The Government of Mysore has reserved 52 items to be purchased by the various departments of the Government of Mysore from the small scale industries alone. The departments cannot purchase these 52 items from any other large industries. A G.O. to that effect has been issued. Over and above that, the Small scale Industries Corporation is participating in the tenders of the Stores Purchase Department and also the tenders of the State Transport Corporation, M.S.E.B. Mysore Iron and Steel Works, etc. on behalf of the small scale industries and distribute these requirements to the various small scale industries and supply the same to these organisations.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಎಂ. ಎಸ್. ಇ. ಬಿ., ಎಮ್. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಆಂಧ್ರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳು ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಖರೀದಿ ಮಾಡುವಾಗ ಆಯಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪ್ರಿಫರೆನ್ಸ್ ಸ್ಥಾಪನೆಗಳು ಕೂಡದೆ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪ್ರಿಫರೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವೆಯೇ ?

Sri A. P. APPANNA.—The price preference which is enumerated in the G.O. that has been issued does not apply to Corporations like M.S.R.T.C. and M.S.E.B. and Companies. These price preferences are there only for departmental purchases. These price preferences are being operated through the S.P.C. which makes purchases for the Departments.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಈ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉದ್ಯಮಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂದು ಕಡ್ಡಾಯ ಏಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ?

Sri A. P. APPANNA.—Government could not force them, but we have taken up the matter with them. They are statutory bodies and they have to work on profit and loss basis. In one breath we cannot tell them : "You pay a higher price" and at the same time we cannot tell them : "You must work on a profit basis". Now we are persuading them and they are considering this matter and in various cases they are purchasing through small scale industries.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಡ್ಡೆಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಕಮಿಷಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ವಿಧಾನ ದಿಂದ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವಂಥ ಸಾಮಾನುಗಳು ಖರ್ಚಾಗದೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪೈಪೋಟಿಯನ್ನು ಅವರು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂಥ ದುರವಸ್ಥೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಂಗಡ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಪೈಪೋಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೇ 52 ಐಟಂಗಳನ್ನು ಎಸ್. ಪಿ. ಸಿ. ಅವರು ಬೀರ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದಲೇ ಖರೀದಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಆದೇಶ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ಅದರಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

The percentage of S.C. and S.T. Officials in G.A.D.

568. Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN (Sirsi).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) the number of officials both gazetted and non-gazetted in all categories of posts in General Administration Department, Government of Mysore at present ;

(b) the number of officials belonging to Scheduled Castes and Scheduled Tribes in all categories of posts now in General Administration Department, Government of Mysore at present and their percentage in each categories as against officials in clause (a) ;

(c) the steps taken by the Government to keep up the percentage of 15 and 3 to Scheduled Caste and Scheduled Tribes respectively in the General Administration Department ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(a) Class I	Class II	Class III	Class IV
15	24	190	240
(b) S. C. nil	nil	8-4.4%	53-22%
S. T. nil	nil	nil	7-3%

(c) For purposes of recruitment, Mysore Government Secretariat as a whole comprising the various administrative Departments is one unit and as such, the question of securing the percentage of reservation in a particular Department like General Administration Department does not arise.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಸುಮಾರು 1 ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನಿಗೆ ಕೆಲವು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಉತ್ತರ ಕೇಳಿದರೆ ಕ್ಲಾಸ್ 1 ಮತ್ತು 2 ರಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದೆ, ಇದೆ, ಎಂದು ಯಾವಾಗ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ?

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಅಂದಮೇಲೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಇರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಎಂದು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅವಾಗ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅದಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಜಿ.ಎ.ಡಿ. ಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು, ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್, ಕಾಮರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಿವೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್‌ಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಕೋಟಾ ಪ್ರಕಾರ ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಯಮಾ ವಳಿಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಿದ್ದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನಬದ್ಧವಾಗಿ, ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕವರನ್ನು, ಅರ್ಹರಾಗಿರ ತಕ್ಕವರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅದು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಯಿತು. ಈಗ ಇರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಜಿ.ಎ.ಡಿ. ಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ ಜನರಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು. ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಈ ನಿರ್ಗತಿಕ ಜನಾಂಗ ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಜಿ.ಎ.ಡಿ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಜಿ.ಎ.ಡಿ. ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆ ಅರ್ಹರಾಗಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇರಾಖಾವಾರು ಮಾಡಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇರಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಹಾಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಸರಕಾರದ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಬೇಕು ಅಂದರೆ ರೆಕ್ಯೂಟ್ ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಕ್ಯಾಸ್ ಒಂದು ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಸ್ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇರೆ ಕ್ಯಾಸ್ ಸವರನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಬೇಕಾದರೂ ಇರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಡ್ಕಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದನೆಯ ದರ್ಜೆಯಿಂದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದರ್ಜೆಯವರೆಗೆ ಇರುವ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಲಾಗುವುದೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು, ಇದು ಜಿ.ಎ.ಡಿ. ಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದೆ.

Sri D. B. KALMANKAR.—May I know whether the employees in the Secretariat are there from the beginning or new recruitment has taken place ?

Sri VEERENDRA PATIL.—So far as my knowledge goes, in the Secretariat, Section Officers Class II and Class I posts are promotion posts and there is no direct recruitment. The direct recruitment is only for II Division Clerks and I Division Clerks in the Secretariat and later on by promotion they become Section Officers ; Section Officers become Under Secretaries and Under Secretaries become Deputy Secretaries.

**Election to the Labour Association of Mysore Iron and Steel Ltd.,
Bhadravathi.**

618. Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR (Bhadravathi).—

Will the Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs be pleased to state :—

(a) whether the elections of the Labour Association of Mysore Iron and Steel Ltd, Bhadravathi has been conducted by the Deputy Labour Commissioner as promised on the floor of the House ;

(b) the stage at which the matter stands at present ?

Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs).—

(a) No. The election proceedings were stopped when the District Judge, Shimoga dismissed the appeal petition of the Union and upheld the order of the Registrar of Trade Unions cancelling the registration of this Union.

(b) The Mysore Iron and Steel Limited, Labour Association filed a Second Appeal against the order of the District Judge, Shimoga in the High Court of Mysore and obtained a Stay Order. In view of this Stay Order, after obtaining the legal opinion, instructions have been issued to the Deputy Labour Commissioner to proceed with the Election Proceedings.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—Last time you were kind enough to announce in this House that the Deputy Labour Commissioner will be asked to conduct the elections. Now once again may I request the Hon'ble Minister to conduct the elections early ?

Sri K. PUTTASWAMY.—The hon'ble Member perhaps is fully aware of what is going on there. Because the Association failed to conduct elections the registration was cancelled on 21st December 1965 and because the Association preferred an appeal before the District Judge a stay order was issued on 3rd January 1966. The District Judge dismissed the appeal on 31st August 1968. Then there has been a second appeal. Because there have been litigations it was not possible to conduct elections. Subsequently Government have taken legal advice and we have been advised to go ahead with the elections. We have instructed the Deputy Labour Commissioner on 24th February 1969 to proceed with the elections. I do not know what further stay orders will come.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—The writ petition was against the illegal order of the Deputy Commissioner about conducting the election. What warranted the Deputy Commissioner to pass the illegal order and at the same time what made the Government not to implement the promise made to this House ?

1-30 P.M.

Sri K. PUTTASWAMY.—The hon'ble Member feels that it is an illegal order. The District Judge has held that it is legal. The matter is pending before the High Court. At this stage, I cannot agree with the hon'ble Member that it is an illegal order. Now that Government have issued instructions, the Deputy Labour Commissioner will go on with the elections, provided the office bearers of the Association give him all facilities and assistance.

Upgrading of Hospital at Chamaraajanagar

662. **Sri S. PUTTASWAMY** (Chamarajanagar).—

Will the Minister for Health be pleased to state :—

(a) whether there is any proposal before the Government to upgrade taluk level hospitals into General hospital in Mysore District ;

(b) whether they have received any representation from Chamarajanagar taluk to upgrade the existing hospital into a general hospital ;

(c) whether both Taluk Development Board, Chamarajanagar and Municipal Council, Chamarajanagar, have agreed by passing resolutions to contribute the required percentage of the cost of the envisaged General Hospital Scheme of the Government ;

(d) if so, the reasons for not according sanction to upgrade the existing hospital at Chamarajanagar into a general hospital ?

Sri Y. RAMAKRISHNA (Minister for Health).—

(a) No.

(b) Yes.

(c) Only Taluk Development Board, Chamarajanagar, has passed the necessary resolution agreeing to pay the contribution as required. Similar resolution agreeing to pay the required contribution is yet to be received from the Town Municipal Council, Chamarajanagar.

(d) For want of the necessary resolution from the Town Municipal Council, Chamarajanagar agreeing to pay its share.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜು.—(ಈ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪಾಲನ ವಂತಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕ ನಿರ್ಣಯವು ಚಾಮರಾಜನಗರ ಪುರಸಭೆಯವರಿಂದ ಬರದೇ ಇರುವುದು ಎಂದು ಇದೆ. ಇದು ಒಂದೇ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರೆ—ನಾನು ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಲೇ ಒಂದು ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಆಕಸ್ಮಾತ್ವಾಗಿ ಬರದಿದ್ದರೆ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಟಿಯವರು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು 69ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

† **ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.**—ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರದ್ಡಿ.—ನಾನೇ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಅಸ್ವತ್ಥಗಳನ್ನು ಅಪ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡುವಂತ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ನಿಜವೇ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಹೌದು.

Improvement of Agricultural Families in the State

792. Sri B. GANGANNA (Kallambella).—

Will the Minister for Agriculture be pleased to state :—

(a) whether the Government has any proposal to appoint a Commission to study and report ways and means for the improvement of agricultural families in the State ;

(b) if so, whether the Government has advised the Commission to prepare a phased programme required for the improvement of agricultural families in the State ?

Sri B. RACHAIAH (Minister for Agriculture).—

(a) No.

(b) Does not arise.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಗಂಗಣ್ಣ.—ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಅಂತಹ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ರೈತರ ಕುಟುಂಬದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ವಿಳಿಗೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಎಂದೋ ಮನಗಾಣಿ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದುವರೆಗೂ ಬಿಟ್ಟಂಥದ್ದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧ ಅಂತ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಈಗರಾದರೂ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ಏರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಥಾ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರು—ಅದರಲ್ಲಿ ಟರ್ಮ್ಸ್ ಆಫ್ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ಏನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದರು, ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಗಂಗಣ್ಣ.—ತಾವು ಕೊಟ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರೈತ ಕುಟುಂಬದ ವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನೇನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಆ ರೀತಿ ಅಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇದೆ, ಇವತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಅವರು ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಾಗಲೇ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಏನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ ಆ ಬೆಳೆಗೆ ಏನು ಒಂದು ನಿಗದಿಯಾದ ಬೆರೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರು, ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಬಿರಲಿ ಎರೆಕ್ಷನ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಈಗ ಏನೂ ಎರೆಕ್ಷನ್ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಏನು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಜಮೀನು ಇದ್ದ ರೈತರಿಗೆ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ರಾ್ಯಂಡ್ ರಿಫಾರಂಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ರೈತರು ಜಮೀನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ನೂಕುವಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಈ ಉದ್ದೇಶ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಮಿಷನರ ಟರ್ಮ್ ಆಫ್ ರೆಫರೆನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ ಮತ್ತು

“the special problems of agricultural labour in the context of the new development in agriculture and the solutions thereon.” ಎಂಬುದು ಕೂಡ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಅನೇಕ ಅಡ್ಡೆಜರಿ ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ರಸ್ತೆ, ಸೇತುವೆ, ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಪವರ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯೇನಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೆಲ್ಲರತ್ತ ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾಗ ನಾವು ಅಂದರೆ ಉಳಿದ ರಾಜ್ಯಗಳವರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಮತ್ತೆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿ ರೈತರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಐಜ್ಜಿಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ಅವರು ಆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದರು?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಇರಾಖೆ ಮೊಖ್ತೇಸರರುಗಳಿಂದಲೂ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ.—ನಾವು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲಗಳೇನಿವೆ ಅವು ಏನಿದ್ದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರಲೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿವೆ ಬಡವನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ದೂರಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ನೇರವಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಈ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಅದರಲ್ಲೇ ಸೇರಿವೆ.

Sri L. SRIKANTAIAH.—In answer to (a), the reply is ‘no’. May I ask, is it the opinion of the Government that the living conditions of the agriculturists in villages are quite good or would you take the assistance of the Economics Department of the Universities and hold a survey as to the living conditions in villages and prepare a report?

Sri B. RACHAIAH.—We have already created a Statistical Cell in the Agriculture Department and necessary staff has been appointed to collect the required data.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲರತ್ತಕ್ಕೂ ಅಂಧಪ್ರದೇಶದ ರೈತರಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಕಳೆಮುಟ್ಟದಲ್ಲದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮ ರೈತರು. ಈ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಆ ಕ್ಷಾಮಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಅದರಿಂದ ರೈತರಿಗಾಗತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಾಪ್ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರ ಆದಾಯ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಅವರೇಜಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳ ರೈತರ ಆದಾಯವು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅಭಾವದಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಕ್ಷಾಮದಿಂದ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪಿಸಲು ಕೆಲವು ಹೆಜ್ಜೆ ಆಲ್ಟರ್ನೇಟಿವ್ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಇನ್‌ಪೂರಿಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಎಂ.ಐ.ಸಿ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಕರೆಸೆಪಾಂಡೆನ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ.—ಪಂಚಾಯತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಆಗ್ರಿಕಲ್ ಚರರ್ ಕಮಿಟೀಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಮಗಿಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅವನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಡ್ಡೆಜರಿ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಆ ಕಮಿಷನ್ನು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಒಡಾಡಿ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೆಸ್ಟಿಜ್ ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರ್ಯಾಂಡ್‌ಲೆಸ್ ಪೀಪಲ್ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ರ್ಯಾಂಡ್‌ರಾಡ್ಸ್‌ನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಮನವಿಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಈ ಎರಡು ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಕ್ಷಾಮ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಂಡ್ ಟೆನ್ಯೂರ್ ಬಗ್ಗೆ ಏಕರೂಪವಾದ ಶಾಸನ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ರೈತಾವಿವರ್ಗ ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕಮಿಷನ್ನಿನಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಆಪ್ತ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ರಿಹ್ಯಾಬಿಲಿಟೇಷನ್ ಆಫ್ ವೀಕರ್‌ಸೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇಮಕವಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಮಿಷನ್ನನ್ನು ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗೇನಾದರೂ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಇನ್ನೂ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಆಯಾ ಸ್ಟೇಟ್ ವಿಷಯ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದಂಥ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ನನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಆ ರೀತಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದಂಥ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ನನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ನಾವು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಕೇಂದ್ರದವರು. ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಯಾವ ದರ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರಿಂದ ನಿರ್ಣಯವಾದರೆ, ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಚಳುವಳಿ ಹೂಡಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಫೇರಾವು ಮಾಡಬೇಕೋ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಮೊದಲನೆಯ ಸಾರಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂತಹ ಒಂದು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಮಿಷನ್ನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅವರೇ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರಿಂದ ಆ ವರದಿ ಬರಲಿ. ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡೋಣ.

SRI S. SIVAPPA.—The Hon. Minister was pleased to State that a commission has been constituted at the National level and terms of reference have also been formulated. May I know, whether the Government has received those terms of references which has been referred to

(SRI S. SIVAPPA)

that National Commission and if so, what arrangements the Government has made to collect various information required in that behalf? as also may I know what are the terms of reference?

SRI B. RACHAIAH.—Sir, I have already read out the terms of reference for the information of this House. If you permit me, I will read out them again.

Sir, the Government of India are considering the setting up a National Commission on Agriculture to make a reappraisal of the Indian Agricultural situation. They have suggested among other things the following term of reference also to the proposed Commission *viz.*,—

The special problems of agricultural labour in the contest of the new developments in agriculture and the solutions thereof.

The other terms of references are :—

- (1) provision of Credit short term, medium term and long term. The roles of Co-operatives and Commercial Banks in supplying these credit requirements of the Farmer ;
- (2) A massive programme of Rural Electrification which will have a multiplier effect and help in the introduction of Science and Technology into the Rural Areas ;
- (3) A policy to be followed for implementing the land reforms and ensuring that the actual tiller of the soil gets due recognition and full support ;
- (4) Evolving of a policy regarding price for Agricultural products.

SRI S. BANGARAPPA.—Will the Hon'ble Minister place a copy of the terms of references on the Table of this House?

SRI B. RACHAIAH.—If the Hon'ble Members are interested, I will place the detailed copy of the terms of references on the Table of the House.

Appointment and Transfer of Teachers of Government Higher Primary School, Munirabad

806. **SRI B. N. RAME GOWDA** (Sira) [On behalf of **SRI R. NAGAN GOUDA** (Hospet)].—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

whether a petition from the Public of Munirabad (Koppal Taluk) Dam Colony has been received from Government requesting appointment of a graduate trained Head Master to the Government Higher Primary School, Munirabad as also for transfer of some teachers who have been in the school for over seven or eight years?

Sri N. M. KOTRABASIAH SOGI (Deputy Minister for Education).—

No.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಸ್ವಾಮಿ ?

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ಟಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಅದಕ್ಕೆ ನೋಟೀಸ್ ಬೇಕು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಬಹುಕಾಲ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯವರು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪದವೀಧರ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಯಾವಾಗ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ಟಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಪದವೀಧರ ಹೆಡ್ ಮಾನ್ವರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡಿ. ಇ. ಓ. ಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಡಿ. ಇ. ಓ. ರವರು ಓಬ್ಬ ಗ್ರಾಜ್ಯುಯೇಟ್ ಹೆಡ್ ಮಾನ್ವರನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ಟಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ಅಗಬಹುದು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ದೊಡ್ಡಣ್ಣಗೌಡ.—ಏಡೆಡೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ?

(ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ)

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಇವರು ಈಗ ಪ್ರೆಸಿಫಿಕ್ ಆಗಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತರಬೇತು ಹೊಂದಿದ ಪದವೀಧರ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರೊಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಾಗೂ ನದರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 7 ಅಥವಾ 8 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇರುವ ಕೆಲವು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಏನಾದರೂ ಬಂದಿದೆಯೇ, ಎಂದು. ಮತ್ತೆ ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ, ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, ತಾವು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಕೊಟ್ಟಬಸಯ್ಯ ಸೋಗಿ.—ನಾನು ಹಾಗೆ ಕೇಳಿಲ್ಲ.

[Interruptions]

Sri M. NAGAPPA.—Please bear with me. The question is specific. The question is how many teachers are there who have put in more than eight years of service. When the question is specific why should Deputy Minister say I do not know it ?

Sri N. M. KOTRABASIAH SOGI.—I want notice.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕ್ಲಿಯರ್ ಆಗಿದೆ. 7-8 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಆ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರವನ್ನು ತರಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥವೇ ?

Mr. SPEAKER.—Will it be possible for the Deputy Minister to place the information on the table of the House ?

Sri N. M. KOTRABASIAH SOGI.—Yes Sir.

Sri M. NAGAPPA.—Please direct him to answer.

Mr. SPEAKER.—The Hon. Deputy Minister has agreed to place the information on the table of the House.

SRI M. NAGAPPA.—This question may be held over Sir.

Mr. SPEAKER.—All right. This question is held over. Please get the information.

Amendment to the Madras Aliyasanthana (Mysore Amendment) Act

864. Sri RATNAKUMAR KATTEMAR (Mudabidre).—

Will the Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs be pleased to state :—

(a) whether there is a proposal before the Government to bring an amendment Bill to the “Aliyasanthana Act” which is in force in South Kanara ;

(b) if so, the object of such amendment ;

(c) whether they are aware that as per the Hindu Succession Act and as per 1962 Aliyasanthana Amendment Bill, the Aliyasanthana Act has been sufficiently liberalised ;

(d) whether they had called for objections to this proposed amendment ;

(e) if so, the number of objections received and discussed on the matter ;

(f) whether this proposed amendment bill provides the retrospective rights and if so, from how many years ;

(g) whether this proposed bill will be able to reopen the settled family litigations or the compromise agreements or settlements ;

(h) whether this proposed amendment Bill provides the rights of reclaiming the shares, or to re-open the settled matters, by the successors of the died perons such as children of the family ?

SRI K. PUTTASWAMY (Minister for Law, Labour and Parliamentary Affairs).—

(a) Yes. The Bill viz., the Madras Aliyasanthana (Mysore Amendment) Bill, 1968 for the purpose has been published under rule 64 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly.

(b) In the Statement of objects and reasons to the Madras Aliyasanthana (Mysore Amendment) Bill, 1968, it is stated as follows :—

“Representations have been received that just as nis-santhathi kavarus have been conferred with the right to have their shares partitioned and to take such shares absolutely under Section

37A of the Madras Aliyasanthana Act, 1949 as amended by the Madras Aliyasanthana (Mysore Amendment) Act, 1961, provision may be made to enable Nis-santhathi kavarus who are parties to partitions claimed or effected before the commencement of the Mysore Amendment Act to get absolute rights in the shares allotted to them. It is, therefore, considered necessary to undertake legislation for the purpose.

Representations have also been received that the provisions of the Hindu Marriage Act, 1955 may be made applicable to persons governed by the Aliyasanthana Law to the same extent as they are applicable to Hindus governed by Mitakshara Law.

In view of the provisions made in the Hindu Succession Act, 1956, the Hindu Minority and Guardianship Act, 1956, the Hindu adoptions and Maintenance Act, 1956, the provisions governing maintenance, guardianship and intestate succession in the Madras Aliyasanthana Act, 1949, are no longer necessary.

It is therefore, proposed to amend the Act, Hence the Bill''

(c) According to the provisions of Hindu Succession Act, in the case of a person governed by the Aliyasanthana law his or her heirs would be entitled to his or her share of the property of the kutumba or kavaru only on his or her death; but the person concerned could not himself or herself enjoy the property by taking it at a partition. In order to enable such Hindus to take their share in the Kutumba or kavaru properties by partition during their life time also, provision was made in Section 37 A inserted by the Madras Aliyasanthana (Mysore Amendment) Act, 1961.

(d) Yes.

(e) Twenty-four.

(f) to (h) Vide replies to clause (b).

ಶ್ರೀ ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಕಟ್ಟೀಮಾರ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಕಾನೂನು 1949ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಿದೆ. ಅಮೇಲೆ 1956ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಿದೆ. ಆ ನಂತರ 1961ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮನೂಬೆ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂರು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕುಟುಂಬಗಳು ತಮ್ಮ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೊಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರುವುದರಿಂದ ಕ್ಲೋಸ್ ಅದಂತಹ ಕೇಸುಗಳು ಪುನಃ ರೀಓಪನ್ ಆಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೋರ್ಟು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ರಾಭೆ ಆಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ವಕೀಲರಿಗೆ ಒಂದು ವೃತ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಗ ತಾವು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರುತ್ತೀರಾ ?

Sri K. PUTTASWAMY.—In the object and reasons attached to the Bill, all these are made clear.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಈಗ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವುದರಿಂದ ಹಿಂದೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿರುವ ಕೇಸುಗಳು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಬರುವ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆ? ಮತ್ತು ರಾಕೂನವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸರಿಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri K. PUTTASWAMY.—According to the Bill that is now published, it seeks to reopen the partitions, agreements and settlements. But that has not yet been passed by this House. The objections if any may be taken into consideration by the House and the Bill may be passed in a suitable manner.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ರೈ.—ಈ ಬಗ್ಗೆ 1946ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಸೂದೆ ಪಾಸಾಯಿತು, 1956ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಸೂದೆ ವಾಪಸಾಯಿತು. 1961ರಲ್ಲಿ ಇದೇ ಮಸೂದೆಗೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯೂ ಸಹ ಆಯಿತು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಕಾರಣದಿಂದ ಕೆಲವು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಸ್ತಿ ಸಿಗದೆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಕೂಡ ಪಾಸಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವುದಾದರೆ ಸರ್ವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರಬೇಕು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುವಂತಹ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ನಾನೇನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಈ ಸಭೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 1961ರಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದಂಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ತರಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಪಟ್ಟಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಪ್ರಕಾರ 1961ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಅದಂಥ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತತೆ ತಮರುಗಳಿಗೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಆಸ್ತಿಯ ಪಾಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಅದು ಬಂದಂಥ ಸಮಯವಿಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಯನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri BOLA RAGHURAMA SETTY.—This Bill affects lakhs of people in South Kanara District and therefore questions may be allowed.

Mr. SPEAKER.—It is quite open to the hon. Members to oppose or support it when it comes up for discussion. There are still 6 questions to be taken up now.

Now held over Question No. 144.

2-00 P.M.

Starred Question No. 144 re : New Railway lines in the State

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ ತುಮಕೂರು ಲೈನು ಸುಮಾರು 123 ಕಿಲೋ ಮೀಟರುಗಳಷ್ಟು ಇದೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವರೆಗೆ ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತೆ ಎಂದು ಇತ್ತು. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

†**ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾಡಿ** (ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೇಳಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಈಗ ಇರುವ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆ ಅತಿರ್ವಾಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇರೆ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಹಿಂದೆ ನಾನು ಇಲ್ಲ ಯಾವ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಶಿರಸಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕಾರವಾರ ರೈಲು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ನಿಜ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾಪಿ.—ಹಿಂದೆಯೇ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ರೈಲು ರೆಕಮೆಂಡು ಮಾಡುವಾಗ ಸಿರ್ಸಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿಯೂ ಇನ್ನೊಂದು ತಾಳಗುಪ್ಪಾ ವಯಾ ಸಿರ್ಸಿಯಿಂದ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಎಂದು ಎರಡು ರೈಲುಗಳನ್ನೂ ರೆಕಮೆಂಡು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿರ್ಸಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ರೈಲ್ವೆ ರೈಲು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರ ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿನ ಪಟ್ಟಿ ನೋಡಿದರೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಕೃಷಿ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ನಿಜಾಂ ಸರಕಾರವಿದ್ದಾಗಲೇ 1939ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೈನಿಗೆ ಎಸ್ಪಿಎಚ್‌ಟಿ ಆಗಿ ನರ್ವೆ ಆಗಿತ್ತು. ಅದು ಗದ್ಯಾರ್ ಟು ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಟು ಬಾಗರ್‌ಕೋಟ್ ಎಂದು ಇತ್ತು ಈಗರಾದರೂ ಇದನ್ನು ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾಪಿ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಾರು ರೈಲ್ವೆ ರೈಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರೆಕಮೆಂಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಶರಣಗೌಡ ಇನಾಂದಾರ್.—ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಿಂತಹ ರೈಲ್ವೆ ರೈಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕ ಲಿನ್ನು ಎಂದು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾಪಿ.—ಪ್ರಯಾಣಿಕ ಲಿನ್ಸ್ ಅಲ್ಲದೆ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಗ್ಯಾಪ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಸರಕಾರ ವರವಿಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ರೈಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ.—ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ ತುಮಕೂರಿಗೆ ರೈಲ್ವೆ ರೈಲು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾಪಿ.—ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಸ್ಯಾರವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕಾಗದಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—1953ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೋಸ್ಟ್ ಟು ಕೋಸ್ಟ್ ರೂಟನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿಂದ ಹಾಸನ ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೆ ರೈಲು ಮಾಡುವಾಗ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಟು ಹಾಸನ್ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೆಜ್ಜು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾಪಿ.—ಬ್ರಾಡ್‌ಗೆಜ್ಜೆ ರೈಲು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಶಿಫಾರಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹಾಸನ ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೆ ರೈಲು ಈಗ ಮೀಟರು ಗೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ಬೇಕಾದಾಗ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೆಜ್ಜಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ರೈಲು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ನಾನು ಹೇಳಿದುದು ಇದಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹಾಸನಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೆಜ್ಜು ಮಾಡುವಾಗ ನೆಲಮಂಗಲ, ಕುಣಿಗರ್ ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ 1953ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೆಜ್ಜು ರೈಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಗಿನ ಸರಕಾರ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾಪಿ.—ಇದೂ ಇದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಗುಂತಕರ್ ನಿಂದ ಭಟ್ಕರ್‌ವರೆಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜಾಲಿಪಟಗಿ.—ಭಟ್ಕರ್ ನಿಂದ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೈಲು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ವೆ ಆಗಿ ಅಂದಾಜುಗಳು ಕೂಡ ಮಾಡಿ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾಪಿ.—ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರು ಈಗ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಭಟ್ಕರ್‌ನಿಂದ ಹೊನ್ನಾವರದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೈಲು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ಹರಿಹರದಿಂದ ಶಿವಮೊಗ್ಗ-ಭದ್ರಾವತಿ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಮೂಡಬಿದ್ರಿಗೆ ಎಂದು ಇದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕಡೂರುವರೆಗೆ ರೈಲು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಮುಂದೆ ಭದ್ರಾವತಿವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮೂಡಬಿದ್ರಿವರೆಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾಂವಿ.—ಕೊಟ್ಟೂರು-ಹರಿಹರ ರೈನ್ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಹಾಸನ-ಮಂಗಳೂರು ರೈನ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಐರನ್ ಒರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ಈಗಾಗಲೇ ಹಾಸನ-ಮಂಗಳೂರು ರೈನ್ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕೊಟ್ಟೂರು-ಮಂಗಳೂರು ರೈನ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟೂರು-ಮಂಗಳೂರು ರೈನನ್ನು ಸಕಲೇಶಪುರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೇನಾದರೂ ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾಂವಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, 50 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಸೋಲಾಪುರ-ವಾಡಿ ರೈನ್ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಗದಗ್-ವಾಡಿ ರೈನನ್ನು 4ನೇ ಪಂಡರ್ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾಂವಿ.—ಗದಗ್-ವಾಡಿ ರೈನನ್ನು 4ನೇ ಪಂಡರ್ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾದು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಹಾಸನ-ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೆ ರೈನು ಮೀಟರ್‌ಗೇಜ್ ಇರುವುದನ್ನು ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾಂವಿ.—ಈಗ ಇರುವುದರಲ್ಲೇ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಇರುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಹಾಸನ-ಮಂಗಳೂರು ರೈನ್‌ನ್ನು ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸೆಂಟರಿಂಗ್ ಡಿಫಿಕ್ಯಲ್ಟಿಸ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮೀಟರ್‌ಗೇಜ್ ಆಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಶಿಪಾರಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಬಹಳ ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಶಿಪಾರಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಏನು ಏನು ಶಿಪಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮೆಂಬರ್ ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಶಿಪಾರಸ್ಸನ್ನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದವರ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ? ಅದು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷದಲ್ಲ ಆಗಬಹುದು ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾಂವಿ.—ನಾವು 3ನೇ ಪಂಡರ್ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ ರಿಂದಲೇ ಕೊಟ್ಟೂರು-ಹರಿಹರ, ಯಶವಂತಪುರ-ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಇದನ್ನು 1969-70ರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ವೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಗುಂತಕರ್-ಧರ್ಮಾವರ ರೈನ್ ಕೂಡ ಬ್ರಾಡ್‌ಗೇಜ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಗುಂತಕರ್-ಬೆಂಗಳೂರು ರೈನೂ ಶ್ರೀಘೃದರಲ್ಲೇ ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು (ಅ) ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಪಾವಗಡ-ತುಮಕೂರು ರೈನನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ, ಅಂದರೆ ಪಾವಗಡ-ತುಮಕೂರು-ಕೊರಟಗೆರೆ-ಮಧುಗಿರಿ ಅಲ್ಲಿದೆ ಅನಂತಪುರದವರೆಗೂ ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾಂವಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂಥ ಸೂಚನೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಸತ್ಯಮಂಗಲ-ಚಾಮರಾಜನಗರ ರೈಲ್ವೆ ರೈನ್ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ? ಅದನ್ನು ಬಹಳ ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾಡಿ.—ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ತೀವ್ರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠದಲ್ಲಿಯೇ ಆರ್ಥಿಕ್ ಸರ್ವೆ ಮತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತೀರಾ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಮಾಗಾಡಿ.—ಅದನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.

Mr. SPEAKER.—Question Hour is over the held over question Nos. 368, 527, 599, 617 and 847 will be taken up tomorrow.

**Question for Answer on the Day
(but not taken up)**

Implementation of Sri Mukharji's Report on Family Planning

447. Sri MAHADEVA BANAKAR (Byadgi).—

Will the Minister for Health be pleased to state :—

(a) the reason for not yet implementing the report on family planning submitted by Sri Mukharji;

(b) whether it is a fact that the Pay Commission and Finance Department have also accepted the said report;

(c) whether it is a fact that the promotions of many officials have been delayed for want of implementations of the said report;

(d) if so, when the same will be implemented ?

Sri Y. RAMAKRISHNA (Minister for Health).—

(a) Out of the eleven recommendations made by Sri Mukharji in his report on family planning, the State Government have implemented eight recommendations. Two recommendations are under the active consideration of the Government. The Central Government has implemented the remaining one.

(b) The Pay Commission and the Finance Department have agreed for the implementation of the recommendations made in Mukharji Committee's report, whenever necessary ;

(c) No.

(d) Does not arise in view of the reply to clause (c).

Relief to Ryots affected by Floods in S. K. District.

474. Sri P. V. AITHALA (Surathkal).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(a) the number of acres of fields in South Kanara district in which crops were destroyed due to the unprecedented floods in July August 1968 ;

(SRI P. V. AITHALA)

(b) whether any cash relief has been given to the ryots or the tenants whose crops were so destroyed by floods ;

(c) whether there is any proposal before Government to amend the financial code so as to enable the Government to provide cash relief to the thousands of ryots or tenants whose crops were destroyed by floods during July-August 1968 ;

(d) whether they have given any cash relief to the flood victims in South Kanara District whose immovable properties like wells, tanks and Building other than residential houses were destroyed or damaged by floods ;

(e) if there is no provision in the Financial Code for granting cash relief in such cases, whether the Government would amend the financial code and extend the relief ;

(f) number of such cases in South Kanara District may be mentioned ?

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(a) About 2,000 acres were affected.

(b) 'No.

(c) No.

(d) No.

(e) The matter could be examined.

(f) One case of damage to drinking water well and damages to 12 buildings other than residential houses are reported so far.

Budget Allotment to Karanja Irrigation Project

605. Sri S. BHIMANNA (Bhalki).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) the amount allotted for Karanja Irrigation Project in the budget for the year 1967-68 ;

(b) the extent of amount spent so far on it ;

(c) the type of works that is going on the spot ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(a) Nil.

(b) Does not arise in view of reply to (a) above.

(c) Investigation has been completed.

Arrest and Release of Members Announcement

Mr. SPEAKER—Before we proceed to the next item I have to announce that I have received a communication dated 13th March 1969 from the Commissioner of Police, Bangalore, stating that Sriyuts: Vatal Nagaraj, T. R. Shamanna and M. S. Krishnan, Members of the Legislative Assembly were arrested at 7.25 P.M. on 12th March 1969 under sections 143, 341 and 332 of the I.P.C. and they were released on bail at 10-30 P.M.

Sri S. SIVAPPA.—According to the information supplied to the Hon. Speaker may I know why the members were arrested and why they were released?

Mr. SPEAKER.—I have not got that information. The intimation given is that they were arrested under sections 143, 341 and 332 of the I.P.C. and that they were released. I have not got the details.

Notice of Question of Privilege with Regard to Coment of Sri T. R. Shamanna

† ಶ್ರೀ. ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಹೋಗದೆ, ನಾನು, ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು, ಒಂದು ಪ್ರದರ್ಶನ ವಸ್ತು ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿದೆವು. ನಮ್ಮಿಂದ ಶಾಂತಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಂಗ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನೇಕರಿದ್ದರು. ನಾವು ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಗೆ ಸೇರಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಪೊಲೀಸ್ ಕಮಿಷನರು ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಏನಾಕರಣ ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಹಾಕಿ ರಾತ್ರಿ 9-30ಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಬಾರದೇ? ನಾವು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತಾ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ (ಬೆಂಗಳೂರು ಕೋಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಕೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಅನ್ಯಾಯ, ಅಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದಾಗ ಅಂಥದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಅಂಥ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಾಗರಿಕರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾವುಗಳು ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ನಾವು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಎಂಥ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂಥ ನ್ಯಾಯ! ಯಾವ ಏಥವಾದ ತೊಂದರೆಯನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ನಾವು ಶಾಂತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಾಗ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದು ಎಂಥ ರಾಜ್ಯ! ನಮ್ಮನ್ನು ಪೊಲೀಸಿನವರು ವ್ಯಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅನಂತರ ಬಿಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಇದೇನು ಪೊಲೀಸರು ರಾಜ್ಯವೇ? ಇದಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಾವು ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

† Sri V. N. PATIL (Humnabad).—Sir, these people were protesting against the undemocratic attitude of the Government by virtue of their inherent right as Members of the legislature. The protest was against

(SRI V. N. PATIL)

the undemocratic method pursued by the Government. When undemocratic methods were pursued, they were rightly pursuing a policy of expressing mass protest and the undemocratic method adopted by the Government in suppressing such protest for the benefit of one party, the Congress party is not correct. This House is seized of this matter and this subject has come up for discussion several times. When these things were going on here, and when no decision was taken and when Congress exhibition was organised there, as a token protest of the masses, these hon. Members were there. The arbitrary method adopted by the party in power is most undemocratic. This is not a welfare State but actually a police State. These hon. Members were here yesterday till 7 P.M. and they were arrested at 7-30 P.M. and released at 9-30 P.M. During this period the legislators have not been supplied even with a cup of coffee and were treated like ordinary prisoners. This should not happen. There must be sense in everything. We strongly protest against the method adopted by the Government.

† Sri B. P. GANGADHAR.—In support of that I am trying to convince the Chair that it is a question of privilege. Such things are allowed in this House.

ಸುಭಾಸ್ ನಗರವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಡಿಕ್ಲರೇಷನ್ ಕೊಡಿ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕೇಷನ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕೇಳಬೇಡವೇ? ಸರಕಾರದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿನಿದೆಯೋ ಏನೋ? ಬಹುಶಃ ಈ ಸಭೆ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಅವೇಲೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ನೋಡೋಣ ಎಂಬುದು ಸರಕಾರದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಸರಕಾರ ಇಂದು ಒಂದು ಡಿಕ್ಲರೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಅನುಮಾನವಿದೆ. ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಸುಭಾಸ್ ನಗರವನ್ನು ಡಿಸ್ಪೋಸ್ ಮಾಡಬಹುದು. ನಮ್ಮ ವಿತ್ತರ ಕೆಲವರು ಈ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಏನು ಬೇಕು ಎಂದು ಫೋಟಿಸ್ ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಹಕ್ಕಿದೆ. ಅವರು ಮಾಡಿರುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಅವರು ಬರೀ ಕಪ್ಪು ಬಾವುಟದ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಸಿದರು. 99 ವರ್ಷಗಳ ಗುತಿಗೆಗೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಫೋಟಿಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದು, ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುವುದು, ಪೋಲೀಸಿನವರಿಂದ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಕ್ಷನ್ನು ಕಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಾಗ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಫೋಟಿಸ್ ಮಾಡಿದರೆ, ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯೇ, ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನೋಡದೆ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಸುವುದು ಸರಿಯೇ? ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಸಿರುವುದು ಅನ್ಯಾಯ. ಇದರಿಂದ ಬ್ರೀಚ್ ಆಫ್ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನೂಚನೆ ಕಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಅದರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Sri Vatal Nagaraj has given notice of question of privilege under rule 177 of the Rules of Procedure. The member has stated along with Sri Shamanna and Sri M. S. Krishnan.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಸರ್. ಈಗ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗರೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಸರಿಹೋಗುವುದು? ನಾವಿನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗ ತಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—All-right. I shall reserve my ruling.

†**SRI S. SIVAPPA** (Sravanabelgola).—Sir, The privilege issue raised by my non. friend Sri Vatal Nagaraj is very, very important because yesterday evening when the Congress Exhibition was to be inaugurated by the Governor of the State and the Chief Minister was to preside over the function, our M.L.As. wanted to stage a protest demonstration to bring to the notice of the Government and the public of Bangalore and the State, the unjust policy of the Government in entertaining an Exhibition sponsored by a political party, the Government participating in it and spending from the State Exchequer public funds to encourage party interests. Since the Exhibition is being run by the Congress Party, the party in power, a discussion took place in the House about a week back over the question of the Government's participation in the Congress Exhibition in the City. In continuation of that, our friend M.L.As. wanted to stage a peaceful demonstration against the holding of the Congress Exhibition. Staging a peaceful demonstration is the Fundamental Right of any citizen. Now that right has been taken away by arresting the three M.L.As. and some other important leaders who were with them. When did this happen? When the Head of the State, the Governor, and the Chief Minister were there and were participating in the function. When this happened under the very eyes of the Governor and the Chief Minister, you can imagine how things are happening elsewhere.

So, this is a very important issue. This is curtailing the liberty and fundamental right of citizens, and much more of M.L.As. So I request the Hon. Speaker to ponder over this deeply before giving a ruling. I request you to accept this Privilege Motion. Let there be a full discussion on it. If necessary, I think it is better you refer it to the Committee of Privileges because safeguarding of Fundamental Right is more important than anything else. Therefore, in that light, before you give a ruling, please permit a full discussion on this vital matter.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನನ್ನ ರೂಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನಾಳೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ (ನರಸಿಂಹರಾಜ).—ಈ ರೂಲಿಂಗ್ ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಆಗಲೇ ತಾವು ಬರೆದು ರೆಡಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ರೂಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ಓದು ಪುಡಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಬರೆ ದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ರೂಲಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿ ಹೇಳಬಹುದು, ಅದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಅಪ್ ಹೋಲ್ಡ್ ಮಾಡುವ ರೂಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

†**ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.**—ಸ್ವಾಮಿ, ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ವಾಚಾಳ್ ನಾಗ ರಾಜ್ ರವರು ಎತ್ತಿದ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ವಿಷಯವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗ್ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯಾಗಲಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ತಮಗೆ ಬಿಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಒಂದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ನಡೆದಾಗ 3 ಜನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಆ ಸದಸ್ಯರು ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನಲ್ ಮೆಥೆಡ್‌ಸ್‌ನಿಂದ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದಾಗ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬ ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳಿದವು. ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾವು ಕಿವಿ, ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವುದು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಗರಾಟೆ ಮಾಡಿದರೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಅವರನ್ನು ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡದೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅನರ್ಥವುಂಟಾಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು, ಯಾರಿಗಾದರೂ ಜೀವ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು, ಆಸ್ತಿಗೆ ಸ್ವತ್ತುವುಂಟಾಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ನಾವು ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವ ಕೇವಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಕ್ಸಿಬಿಷನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬ ಕಿಸ್ಟೆರೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತು, ಈ ಸಭೆಗೂ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಪ್ಪಿದಂತಹ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡೋಣ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ನಾಯಕರಾದ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ರವರು ಒಪ್ಪಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಅಂದಾಗಲೂ ಸಹ ಈ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ದಾಗಲೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲು ಹೋದಾಗ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ಗವರ್ನರ ಎದುರಿಗೇ ಅವರನ್ನು ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬಂತು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿರಿದಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಅಪರಾಧ ಎಸಗಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಅವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಆರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೂ ಸಹ—ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ಮೇರೆ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ—ಅದ್ದರಿಂದ ಪೊಲೀಸ್‌ನವರು ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದೇ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ಆರಕಲಗೂಡು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲ್ ನಾಗ ರಾಜು ಅವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಆರ್ಟಿಕಲ್ 19(1) (ಬಿ) ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಯಾವ ಪೌರರಾದರೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಗುಂಪು ಸೇರಿ ಅವರು ಆರೈಪ್ಪಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿರೋಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಆರ್ಟಿಕಲ್ 194(3) ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಇದು ಇನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ. ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಭೆಗಳಲ್ಲೂ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗೀಗ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕಾಲ ಇದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆರ್ಟಿಕಲ್ 194(3) ಪ್ರಕಾರ ಇಂಥ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಲೋಪವುಂಟಾಗಿದೆ ಇಲ್ಲವೆ ಚೈತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೂಡಿಸಿ ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅದಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮಾತುಗಳ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ಅಥವಾ ದಿ ಟಂಗ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲಾ ಹಾಗೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕಂಡೀಷನ್‌ಗಳಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಮೆ ಆಗಬಹುದು. ಆದರೆ ತಾವು ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಾತುಗಳಿಗೇ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ತರತಕ್ಕ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸೈಡ್ ಟ್ರಾಕ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಕೈಕಾಕಬಾರದು. ಈ ದಿವಸ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರ. ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಬಹಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ವಿಷಯ. ಇದು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಯವರೇ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳೆಲ್ಲಾ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಲೋಪ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬದರಾಯಿಸಿದರೆ ಅವರು ದೇಶಕ್ಕೇನು ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟುಹಾಗೆ ಆಯಿತು ? ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವೆ ಅದನ್ನವರು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನೂಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ಸದಸ್ಯರಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನದ ಆರಂಭೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ತೀರ್ಮಾನದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕರೂ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಬಹಳ ಕಾತುರರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿಸದೆ ಆ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನದ ಆರಂಭೋತ್ಸವ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲ; ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅತ್ಯಪ್ರಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಭಂಗವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅವರ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿಯನ್ನು ತಂದ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದೊಂದು ಹಕ್ಕು ರೋಷದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ (ರಾಯಚೂರು).—ಸ್ಯಾಸಿ, ನಾನು ಕೂಡ ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಡ್ವರ್ನ್ ಮೆಂಟ್ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ತಾವು ಅದನ್ನು ಡಿಸಮಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ದಿವಸ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅಹಿತವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಬಂದಾಗ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಒಂದು ಹಕ್ಕು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಆ ಹಕ್ಕು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ನೂಟಿಸಬಹುದು ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಭಾಷ್ಯರೇ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ನೂಟಿಸತಕ್ಕ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಅವರನ್ನು 3-4 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಪೊಲೀಸ್ ಕಸ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿಡಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆ ನಡೆಯದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಬಹುಶಃ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಹೊರಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

2-30 P.M.

ಅವರನ್ನು ಮೂರು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಏಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಿ? ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಿನಿಟ್ ಅವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಬೇಲಬರ ಅಫೆನ್ಸ್ ಆಂದರೇನು? ಅವರು ಈ ಸದನದ ಮುಖ್ಯ ಸದಸ್ಯರು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮುರಿದವರು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗೇ ಇರುವವರಲ್ಲ. ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು. ಆ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕವರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವವರು ಅವರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಬಂಧನದಲ್ಲಿಡುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವಿಸಿತು. ಇದನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿ ಅಡ್ವರ್ನ್ ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಉಂಟು. ಈ ದಿನ ಪೊಲೀಸ್ ಡಿಪ್ಯೂಟಿ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಜನರರಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಒಂದು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಡ್ವರ್ನ್ ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ನನ್ನು ಆರೋಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಇದನ್ನು ಪರ್ಸಿಮರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡಿ (ಮುದ್ದೇಬಿಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಇತರರು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ತಂದುದು ಉಚಿತವೆಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಯಾವಾಗ ತರಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ರೂಲ್ಸ್ ನೋಚಿಗೆ ಪ್ರೋವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಚ್ಯುತಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗೌರವವನ್ನು ಮತ್ತು ಆ ಸದಸ್ಯರ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಯುವುದು ತಮಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಹೊರಗೆ ಇರುವಾಗ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದ್ದು ಕಾಯಿದೆ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಜೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಪಡುತ್ತಾನೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾಗಬೇಕು. ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನೆ ಘಟನೆಗಳು ಏನಾದರೂ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದರೆ, ಪೊಲೀಸರು ಮೊದಲೇ ಏಕೆ ತಕ್ಕ ಬಂದೋಳುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇವರೇ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೊರಗಡೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನೇ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಸದಸ್ಯರ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ತಮಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಆರ್ಥವಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಗುರಡ್ಡಿ ಯವರು ಹೇಳಿದ ಸಂದರ್ಭ ಬೇರೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಿಂದ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಈಗಲೂ ಇದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಇದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಚಿಂಪರ್ ಇದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಟ್ರಬಲ್ ವಿರಿಯಾ ಇದೆ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 1934 ರಿಂದಲೂ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತ ವಿದ್ಯಾಗಲೂ ಇಂತಹ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಆ ರೀತಿ ಅಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮುಖಂಡರು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರತಿ ಬಿಂಬಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಅವರು ಗರಾಟೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಅಲ್ಲ. ಯಾರನ್ನೂ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವ ಚಟುವಟಿಕೆ ಯಾವುದೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೋ ಎಂದು ಕೇಳುವುದು ಎಲ್ಲರ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಕಪ್ಪು ಬಾಪುಟ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಗರಾಟೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬಾಂಬು, ಬೆಂಕಿ ಬೀಳುತ್ತದೆಂದು ಪೊಲೀಸ್ ಕಮೀಷನರ್ ಅಲ್ಲ ಇದ್ದಾರೆ? ಪೊಲೀಸ್ ಕಮಿಷನರೂ ಅಲ್ಲದ್ದರು, ಪೊಲೀಸ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರೂ ಅಲ್ಲ ಇವರು. ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಚಳವಳಿಗಾರ ಇದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ 10 ಜನ ಪೊಲೀಸರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಾನು, ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಮತ್ತು ಮಿಕ್ಕಿದ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದೆವು; ಮತ್ತು ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಾಗ ಸುಮಾರು 20 ಜನ ಪೊಲೀಸರು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ನಿಂತು ಗೆರಾಪೊ ಮಾಡಿದರು. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಂಗುಲ ಕೂಡ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಶಾಂತಿಗೂ ಭಂಗವಾಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ, ಮಂತ್ರಿಯವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಪೊಲೀಸ್ ಕಮಿಷನರ್, ಒಂದು ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ವ್ಯಾಸನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಊರಿನ ಹೊರಗಡೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ವಾಗಡಿ ರೋಡಿನ...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಅವರು ತಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಿವಿಲೆಜ್ ಮೋಶನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಂತಹ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಅದಕಾರಣ ಅದು ತಮಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕುಭಾದ್ಯತೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ, ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—The point of order is that when a notice of breach of privilege is given, it should be admitted by the Speaker and when it is admitted, it comes before the House and not otherwise. Therefore, there is no scope for making speeches at this stage. I have already heard the various views expressed by hon. Members here. I shall go through them carefully and give my considered ruling in the course of two or three days.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ವಾದ ಏನು ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕಲ್ಲವೇ? ನಾನು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಕ್ಕೆ ಸೋಲಿಪ್ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅದು ಪ್ರಿವಿಲೆಜ್ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೇ, ಬೇಡವೇ? ನಾನು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರೂಲ್ಸ್ ಇದೆ. ನೀವು ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಎರಡನೆ ಬಾರಿ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ನಾಳೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೋಡೋಣ. ಎಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಈಗ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—No, I do not permit.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾನೂನು, ಕಟ್ಟಲೆ ಇದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎದ್ದು ನಿಂತಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ನೀತಿಯು ಇದೆ. ಈಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ವಾಚಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಕಾನೂನು ಭಂಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—I uphold the point of order.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ (ಬಾಗೇಪಲ್ಲಿ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಸದಸ್ಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—I uphold the point of order. When the Chair is standing and when the Chair is giving a ruling all hon. Members should resume their seats and nobody should stand.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರವೇ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. * * * *

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನೂತನ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಾಚಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ನಿಂತುಕೊಂಡೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(Sri Vatal Nagaraj was standing)

Mr. SPEAKER.—I do not permit any hon. Member to speak. I request the hon. Member to resume his seat.

Sri S. SIVAPPA.—I appreciate your feeling. Because you are requesting Mr. Vatal Nagaraj to sit down, I shall request him to resume his seat, but please advise the hon. Members there not to show their fists against this side. We have also got our fists.

Procedure of permitting Supplementaries to Questions.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರುದುರ್ಗ) ಸ್ವಾಮಿ ಮೊನ್ನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾಗ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಉಪ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಅವನ್ನು ಆರೋ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಇಪ್ಪತ್ತು 662ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುರ್ದಿಯವರು ಉಪ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ನಲ್ಲಿಯೂ ಜನರಾ' ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಆರೋ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಮವಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಶಂಕೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೋ ಏನೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಒಂದು ಶಂಕೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ನಿಲುವು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಒಂದು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ತಾರತಮ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

* * * * Matter not recorded as ordered by the Chair.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಈಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ಧೋರಣೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ತಾವು ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಅದೇ ಪಕ್ಷದ ಗುಂಪಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುರಡ್ಡಿಯವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿ, ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ಪಕ್ಷಪಾತ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನೆ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ, ನೇರವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುರಡ್ಡಿಯವರು ಹಾಕಿದಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಆಳತೆ ಕೋಲನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಬೇಡಾರು ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಇವರು ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ತಾಳಬಾರದು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೇ ಆಳತೆ ಕೋಲಿನಲ್ಲಿ ಅಳಿದು ನಮ್ಮ ಆಶೆಯನ್ನು ತಾವು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I have heard the hon. members Sri Hutchmashthy Gowda and Sri Srikantaiah. I can catagorically state that I never make a distinction between member and member. That is never my intention. I shall always follow that principle. That is a sort of my creed, so to say. I shall be always impartial in this House and I shall give equal opportunities to all.

Now a case is made out that I allowed one supplementary question which was outside the scope of the main question to the hon. Member Sri Gurreddi. I do not remember that. I shall find out from the record and see what has happened.

Sri M. NAGAPPA.—Will it be expunged.?

Mr. SPEAKER.—I shall find out from the record.

† Sri K. H. PATIL (Hubli).—Before concluding your ruling, I would like to state one thing. If Sri Gurreddi has been permitted by the Speaker today to ask some question on policy matter in the interest of the State the Speaker has not acted wrongly in my opinion. If Sri Srikantaiah also had been allowed to ask a similar question yesterday, it would have been better. I do not know what made the Speaker not to permit it yesterday. But if the Speaker has corrected himself today looking to the atmosphere that prevailed in the House yesterday, it is something good and I do hope that Sri Hutchmashthy Gowda and Sri Srikantaiah will agree with me that in the interest of the State sometimes we will have to ask questions pertaining to policy matters because there is no hide and seek in such matters as the policy is well known to all the officers. When the officials and officers can know the policy matters, why this House should not know the policy of the Government? I feel, the Chair should not expunge it. If Sri Gureddi has been permitted a supplementary on a policy matter, It is a healthy precedent and that precedent will change yesterday's Ruling.

Mr. SPEAKER.—I shall send for the record and consider it.

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—Sir, I want that yesterday's Ruling may be revised.

Mr. SPEAKER.—I shall examine and state the correct position.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೋರಬ).—ತಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಗುರಡ್ಡಿಯವರು ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರದ ಮೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಬೇಡಿ.

Mr. SPEAKER,—I do not remember. I will look into the record and then give my considered opinion. I shall see the rules and interpret it correctly.

Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance

(i) Robbery near Raichur.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಜರೂರಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ವಿಚಾರವೊಂದನ್ನು ಎಂದರೆ, 1969ನೇ ಇಸವಿಯ ಫೆಬ್ರವರಿ 24 ಅಥವಾ 25ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರಿನ ಬಳಿ ದರೋಡೆ ನಡೆದಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

† Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—It is reported that no complaint has been lodged with the jurisdictional police about the alleged incident. It is further reported that Sri Gulappa, who was contacted by the Police, has stated that no such incident has taken place.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದರೋಡೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೋ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ನಾರ್ಕಿಡು ಮೈಲಿ ಹತ್ತಿರ ತಿರವಾರ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಆ ಸ್ಥಳದ ಹತ್ತಿರವೇ ಹಿಂದೆ 2½ ಜನರು ಒಂದು ಕಣವನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಈ ಕೇಸ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಕೇಸ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು !

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಬಹುಶಃ ಅದು ಇನ್ನೊಂದು ಕೇಸ್ ಇರಬಹುದು. ಈ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ Gulappa of Hukrani, Taluk Manvi—ಎನ್ನುವವರು ಆ ರೀತಿಯಿಂದ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮೇರೆ ನಾವು ಇನ್ನು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

(ii) Scarcity of Water in some Villages in Jamkhandi Taluk

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್ (ದೇವದುರ್ಗ).—ಜರೂರಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ವಿಚಾರವೊಂದನ್ನು ಎಂದರೆ, ಜಮಖಂಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೃಷ್ಣಾ ನದೀ ದಂಡೆಗಳ ಮೇಲಿನ ರಚಕವಿ-ಬನಹಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

† Sri B. L. GOWDA (Deputy Minister for Co-operation).—There is no anxiety for drinking water in the nearby villages of Krishna River due to water scarcity in the Krishna River. Though the piped water supply to the twin towns of Rabakavi-Banahatti has been stopped from 10-2-1969 due to paucity of water in the river Krishna, the water requirement of these twin towns is being met from local private drinking water wells and Irrigation wells. However, to meet any possible emergency that may arise from May, 1969 to the end of June, 1969 action is being taken by the Executive Engineer, Public Health Engineering Division, Belgaum to prepare a scheme of pumping water from "Gulli Madavu" in the Krishna river at an estimated cost of

(SRI B. L. GOWDA)

Rs. 1,06,000 which will supply 5 gallons of water per head per day to the 30,000 strong population residing in Rabakavi-Banahatti. The Rabakavi-Banahatti Town Municipal Council has already accepted this scheme and is making preparations for raising loans. The scheme is likely to be completed in about four weeks or even earlier.

There are no complaints so far regarding scarcity of water in any of the other villages on the bank of Krishna river in Jamkhandi Taluka. Alternative steps will be taken by Government soon after hearing from the Deputy Commissioner, Bijapur, if need be.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ಪೈಪ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಸ್ಪಿ.ಮೇಟ್ ತಯಾರಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಮುಗಿಯಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಾಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಎಸ್ಪಿ.ಮೇಟ್ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾಗೃತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹುಕುಂ ಹೊರಗಿದೆ. ಇನ್ನು 2-3 ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ.

Fourteenth Report of the Business Advisory Committee Report

Mr. SPEAKER.—I beg to present the Fourteenth Report of the Business Advisory Committee.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I beg to move :

“That the House agrees with the Fourteenth Report of the Business Advisory Committee.”

SRI L. SRIKANTIAH (Nanjangud).—I have every respect to the Report presented by the Business Advisory Committee. Hitherto we were under the impression that every Saturday was a holiday followed by a Sunday. I have no objection to the Committee's making the present holidays of Saturdays and Sundays as working days. But, on the assumption that Saturdays and Sundays are holidays, we have fixed up our programmes and other engagements. If all of a sudden, the programme is altered, our programme will be dislocated. I think, we all owe an obligation to the constituency members and we have to fulfil that. If Saturday the 22nd, is made a working day, how are we going to accommodate ourselves? Just like A or B are answerable to somebody, we are answerable to our constituency people. I do not mean to say that I am showing any disrespect to the hon. Members of the Business Advisory Committee. Therefore, before a decision is taken, it is better that consensus of the members is also taken, so that we can adjust our items of work or engagements. The present Report has come as a bolt from the blue. I do not know how to adjust to this altered programme. I leave it to the kind discretion of the Chair.

Sri AZEEZ SAIT.—Regarding this Report, I would like to say a few words. I may not be mistaken on either Side. The members of the Business Advisory Committee are the leaders of various parties, no doubt. But, while deciding about the business of the House, the difficulties of the other members of the House should also be taken into consideration. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿ 8 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಈ ರೀತಿ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಯವರು ಸಹ ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ಶನಿವಾರ ಸಭೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಒಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಶನಿವಾರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು. ಈ ರೀತಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿರಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎರೋಧಪಕ್ಷದವರು 50 ಜನ ಇದ್ದರು. ಈಗ 90 ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅಷ್ಟೇ ಸಮಯವನ್ನು ಈಗಲೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಟೈಮನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಶನಿವಾರ ಮತ್ತು ಭಾನುವಾರ ಸಭೆ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲವಾದಕಾರಣ ಬಾಕಿ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 1 ರಿಂದ 7 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಸಭೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಈಗ ರಾತ್ರಿ 9 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಸಭೆ ನಡೆಸಿ ನಮ್ಮ ಜೀವವನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಬಜಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾರಣವೂ ಇದೆ. ಶನಿವಾರ ನಾವು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಕೂಡದು ಎಂದು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಬಡ್ತಿನ್ನು ತಂದು ಅಲ್ಲಿ ಪಾಸುಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೆಲಸದಸ್ಯರಿಂದ ಮನವಿಗಳು ಬಂದವು. ಅಲ್ಲದೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳೂ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಶನಿವಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ತೊಂದರೆ ಬಂದುದು ಯುಗಾದಿ ಎಬ್ಬಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದುದರಿಂದ 22ನೇ ತಾರೀಖು ಶನಿವಾರ ಒಂದು ದಿನವೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕಾರಾವಕಾಶ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಎದಿ ಇಲ್ಲದೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಅದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿಯಂತೆ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಹಾಗೇ ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That the Assembly agrees with the Fourteenth Report of the Business Advisory Committee.”

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The report is adopted.

Sri B. P. GANGADHAR.—Sir, I had sent a notice in respect of high-way robbery in Makalidurga on Monday night.

Mr. SPEAKER.—I will look into that. I call upon Hon. Member Sri C. M. S. Sastry to speak on Demands for Grants.

Budget Estimates for 1969-70

DEMANDS FOR GRANTS—DEMANDS Nos. 10, 12 AND 13

(Debate continued)

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ, 1969-70ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ಇರಾಖೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಬಡ್ತಿನ್ನು ರೂಪಾಯಿ 4,48,45,000 ಎಂದು ಇಟ್ಟಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎರೋದಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ)

1940-41ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಆದಾಯ ಎಷ್ಟು ಇತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಮೊಬಲಗನ್ನು ಇವೊತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತದ ಇಲಾಖೆಗಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 1940-41ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಆದಾಯ 4.75 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು ಮತ್ತು ಖರ್ಚು 4.73 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇಟ್ಟಿರುವ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬಾಬಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಬಡವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವ ಆಸೆ ಇದ್ದರೆ ಉಳಿತಾಯದ ಬಡ್ಡಿಯ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು ಡೆಫಿಸಿಟ್ ಬಡ್ಡಿಯು. ಇಷ್ಟು ವರಮಾನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತದ ಖಾತೆಗೆ ವ್ಯಯವಾಗುವ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ವಿತರಣೆ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಖರ್ಚುಗಳೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹಾಸಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಸಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ವಿನಾ ಆಡಳಿತವನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಏನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ನೂರು ಪಾಲು ಖರ್ಚು ಈಗ ಹಾಸಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 19 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇವರ ಆಫೀಸುಗಳಿಗಾಗಿ ಎಂದು ಖರ್ಚು 2,50,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು 1,50,000 ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ.—ನನ್ನದೊಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್‌ವೆ: ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ ಅದು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ದಿವ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ? ಅದರಲ್ಲಿ 19 ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಾಕ್ಸಿಮೇಟಾಗಿ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನೀರು ದೀಪಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತಿಂತಲೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 1941-42ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬೇಜವಾಬುದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಗ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ದಿವಾನರವರಿಗಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 8,700 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ. ಈಗ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಆಡಳಿತ ಚಕ್ರದವರು ಹಿಂದೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ (ಹಣಕಾಸು, ಯೋಜನೆ, ಯುವಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಆಗ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಹಾಗೂ ಎಂ. ಎಲ್. ಸಿ. ಗಳಿಗೆ ಏನು ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು? ಈಗ ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀವೆ? ಇದನ್ನೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರು ಈಗ ಎಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನೂ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಗವರ್ನರುಗಳೇ ಆಗಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಅವರು ಯಾರೂ ಸಂಬಳವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹಿಂದೆ ಜನರಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಅನ್ನ, ಮೈತುಂಬಾ ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಇವರುಗಳ ವಾಸಕ್ಕೆ ದಸತಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಇವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟ ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಇಂದು ನೆರವೇರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಈವೊತ್ತು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಏನು ಸ್ವಾಮಿ, ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತನ ರಾಜ್ಯ ಅನ್ವತಕ್ಕಂಥಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರೇ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 28 ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ 24 ಲಕ್ಷ 95 ಸಹಸ್ರ ರೂಪಾಯಿಗಳ

ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬರ್ಚಾಗುತ್ತದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಾಸರಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಜನತೆಗೆ ಏನು ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು. ಆ ಅಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಜನತೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಜನತೆ ನುಮ್ಮನೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಜನ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ನಾವು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ನಾವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ವುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಇಡಿ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಜನ ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ಅನೇಕ ಜನರು ಮಾಡಿದ ತ್ಯಾಗದ ಫಲವಾಗಿ ಈಗೊತ್ತು ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂತು. ಅದುದರಿಂದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಕರ್ತವ್ಯ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮದೂ ಆಗಿದೆ, ನಿಮ್ಮದೂ ಆಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನೀವು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅಧರ್ಮ ಅಮೃತಹಾರ ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಜನತೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಲೂಟಿ, ದಂಗೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂದರೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ದಕ್ಷತೆ ಇಲ್ಲ. ಸತ್ಯವಂತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ. ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ, ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಜನ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದ 22 ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಆ ರಾಗಾಯಿ ರೈತರ ಮತ್ತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಜೀವನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬೇಡಿಯ ಭಿಕಾರಿಗಿಂತಲೂ ದುಸ್ತರವಾಗಿದೆ. ಆರೆಹೊಟ್ಟೆ, ಆರೆಬಟ್ಟೆ ಆಗಿ ಅವರು ತೊಳಲುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ತಾವು ಮಾಡುವ ಒಂದು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬಡವೈತರಿಂದ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಂದ ಚ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ವಸೂಲ್ಯಾಡಿ ನೀವು ಈ ರೀತಿ ದುಂದುವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಿನವೂ ಅನ್ನ ಇಲ್ಲವೆ ಅನೇಕರು ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥಾದ್ದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಆ ಶಾಪ ನಿಮಗೆ ತಟ್ಟಿದೇ ಇರಲಾರದು. ಅದುದರಿಂದ ಈಗರಾದರೂ ಕೂಡ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಡಿಪ್ಯಾಂಡ್ ನಂ. 12. 1969-70ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಜೈಲು ಖಾತೆಗೆ 77 ಲಕ್ಷ 69 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಇದೆ ಎಂದು ವುದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಜನತೆಯ ಜೀವನದ ಮಟ್ಟ ಉತ್ತಮ ಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅಪರಾಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕೋರ್ಟುಗಳು, ಜೈಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಅಪರಾಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಕೋರ್ಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ನತ್ಯ, ನ್ಯಾಯ ಎಲ್ಲಿದೆ? ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನ, ದರೋಡೆ ನಿಂತಿದ್ದರೆ, ಜೈಲುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅದರ ತನ್ನಿರದ್ದಾಗಿ ಇದೆ. ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾದವರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಡಾಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕಳ್ಳರು ದೊಡ್ಡ ಕಳ್ಳರಾಗಿ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪುನಃ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಜೈಲಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅವರು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾತ್ರಿಗೆ ಪಾಪನ್ನು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಿಬ್ಬಂದಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಚಿಕ್ಕ ಮಗಳೊಂದಿಗೇ ನಡೆದಂಥ ಒಂದು ನಿರ್ವಹಣೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಿಬ್ಬಂದಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು ರಾತ್ರಿಯಿರಾ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇಗಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಜೈಲಿನೊಳಗೆ ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಾರೆ ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದಕ್ಷತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಏನು ಅನ್ಯಾಯ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಆರೋಪಿಸಿ ಮಾಡಿ. ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟುಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗೊತ್ತು ಜೈಲುಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏರಾ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಜೈಲುಗಳು ಪಟ್ಟಣದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ. ಹೊರಗಡೆ ಇಡಿ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಭೂಮಿ ಇರುವ ಕಡೆ ಜೈಲುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ. ಅವರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದು ಹೆಚ್ಚಬೇಕು. ಅವಾಗ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈವಾಗ ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸರ್ವ್ವೈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸಾಲದು. ಅವರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ)

ಮಾಡುವುದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಜೈಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಅವರು ಸತ್ತಿರಬೇಕಾಗಬೇಕು. ಅದು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಈ ರೀತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಲಿಸಿದರೆ ಅವಾಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನ ದರೋಡೆ, ಕನ್ನೆ ಇವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಾಗ ಅವರು ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಜೈಲಿಗಳು ಸಣ್ಣ ಕಳ್ಳರನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಕಳ್ಳರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕಳ್ಳನು ಒಂದು ಸಾರಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ದೊಡ್ಡ ಕಳ್ಳನಾಗಿ ಆಗಬಹುದು. ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದು ಮಾರ್ಪಡಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದುದರಿಂದ 1961-70ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಖಾತೆಗೆ 8 ಕೋಟಿ 57 ಲಕ್ಷ 60 ಸಹಸ್ರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಏನು ಇಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅರೋಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕರಪ್‌ಪನ್ ದಿನೇ ದಿನೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಮುಗಿಯ ಮುಟ್ಟಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಲ್ಲ. ದೇಶಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟರಗಳ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಈ ಮುಖ್ಯ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕೆಳಮಟ್ಟದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದವರೆಗೂ ಶಿಲಪಂತರಾಗಿರಬೇಕು, ಸಾಜಸ್ಸುಪಂತರಾಗಿರಬೇಕು, ಸತ್ಯಪಂತರಾಗಿರಬೇಕು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದಿಂದ ದೂರವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇಕು. ಪೊಲೀಸ್ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನೂರಕ್ಕೆ 10 ಜನ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಂಗೆ ಸೆಕ್ಟರಿ ಲಕ್ಷ್ಯಣರಾಯರಂಥವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪೊಲೀಸ್ ಇರಾಖೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ನಮಗೆ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಕೂಡಲೇ ಬಂದು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ದೈವವಾಗಿ ಪೊಲೀಸ್ ಇರಾಖೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಇರಾಖೆಗೆ ಏನಾದರೂ ದೊರೂ ಕಳಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ನಮಗೇ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಧುಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಕೊನೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ದೊರೆತಂಥ ಪ್ರತಿಫು ಏನು ಎನ್ನುವುದೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಪೊಲೀಸ್ ಇರಾಖೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಡ ಜನಗಳಿಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಕೂಡ ಪೊಲೀಸ್ ಇರಾಖೆಗೆ—ಮೊನ್ನೆ 60 ಜನ ಪ್ರೊಬೇಷನ್ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು—ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ದೋಷಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಪೊಲೀಸ್ ಇರಾಖೆಯವರ ಕೆಲಸ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು, ದರೋಡೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು, ಖೂನಿ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು. ಆದರೆ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ ಇದಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ಜೂಜುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಮತ್ತು ಹೆದ್ದಾರಿ ದರೋಡೆಯನ್ನು ಪೊಲೀಸಿನವರು ಸೇರಿ ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ. ಮೊನ್ನೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಐದಾರು ಜನ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಸೇರಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಜೂಜಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಕೂತ ಮಾಡಿದ ಆಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಜೂಜುಕಟ್ಟೆಗಳು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಗೃಹಾಚಾರಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಪೊಲೀಸ್ ಕಮಿಷನರು ಇರುವಂಥ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಜೂಜು ಕಟ್ಟೆಗಳು ಪೊಲೀಸಿನವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ವಜ್ರಗಳ ದ್ರೋಣಿ ಪ್ರಕರಣವು ಪೊಲೀಸಿನವರು, ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಚಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ನಿರ್ವಿಷವಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಬೇರೆ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಲಪುತ್ತವೆ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು. ಹಾಗಾದರೆ ಶಕ್ತಿ ಇರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದು? ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ? ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಅನಂದರಾವ್ ಸರ್ಕಾರ್‌ನಿಂದ ರಾತ್ರಿ 10-30 ಗಂಟೆಗೆ ಬಹಳ ಬಸ್ಸುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಎರಡು ಬಸ್ಸುಗಳು ಇಲ್ಲಿಂದ ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ರೀತಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎರಡು ಬಸ್ಸುಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಇವು 'ಆನ್ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್' ಬಸ್ಸುಗಳು. ಇದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿದೆ ಸೀ, ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಲೆ ಬೇರೆ ಇದೆಯೇ ರೂಲ್ಸ್ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಇವು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾಮೂಲಾಗಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಬಸ್ಸುಗಳೂ ಸಹ ಹೀಗೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅಪರಾಧ ಬೇಕೇ? ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಮಾಮೂಲು ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಶೋಕ ಮತ್ತು ಜನತಾ ಎಂಬ ಎರಡು ಹೆಸರಿನ ಬಸ್ಸುಗಳು ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದರೆ ಮನಾಪಲ್ಲ ಎಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗಿರತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರ ಮತ್ತು ಆರ್.ಟಿ.ಎ. ಅವರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಯಾರಾದರೂ ಮೇಲಿನ ವರ್ಗದವರಾದ ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಗಳದು ಸಹಾಯ ಇದ್ದೆಯೇ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಶೋಕ ಮತ್ತು ಜನತಾ ಟ್ರಾವೆಲ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಆ ಬಸ್ಸುಗಳು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಮನಾಪಲ್ಲ ಮಾಡುವುದರ ಅರ್ಥವೇನು? ಈ ಕಡೆ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬೇಸಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದರ ಅರ್ಥವೇನು? ಒಂದು ಕಡೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಬಸ್ಸುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇವರಿಗೆ ಮಾಮೂಲು ಉಂಟು. ಈ ಕಡೆ ಖಾಸಗಿ ಜನರಿಗೆ 'ಆನ್ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್' ಮೇಲೆ ಬಸ್ ಓಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಮೂಲು ಪಡೆಯುವುದು, ಹೀಗೆ ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದ ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹಾವನ್ನು ಹೊತೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ದ್ರೋಣಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಬಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ವಾಸ್ತವ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಇದ್ದರೆ 24 ಗಂಟೆಗಳೊಳಗಾಗಿ ಇಂಥ 'ಆನ್ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್' ಎಂದು ನಡೆಯುವ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು).—'ಆನ್ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್' ಎಂದು ಹೋಗತಕ್ಕ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದರಿಂದ 'ಆನ್ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್' ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆರ್.ಟಿ.ಎ. ಅಥವಾ ಎಸ್.ಟಿ.ಎ. ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಯಾರಾದರೂ ರಿಟ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದ ಹೊರತು ಈಗ ಇರುವ ಪ್ರಕಾರ ಯಾರಿಗೂ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

3-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸಿನವರು ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರು ಪರ್ಮಿಟ್ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕವಿಲ್ಲ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಬಸ್ಸುಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಓಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಯಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹತ್ತೊಂಕರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು. ಲಕ್ಷ್ಮರಿ ಬಸ್ಸಿನ ಉದ್ದೇಶ ಬೇರೆ. ಈಗ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎಂ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ತೆಗೆದು ಎಲ್ಲ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸರ್ವಿಸ್‌ನೂ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ)

ಖಾಸಗಿಯವರ ಪರವಾ ! ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಸರಕಾರದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ರಾಭೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಎದು ಕಡೆ ಹಾಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಬೇಡ.

ಅಮೇಲೆ ಮಾಮೂಲಿನ ವಿಚಾರವಿದೆ. ರಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ವೇ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇವರಿಂದ ಬಹು ಅನುಕೂಲ ಪೋಲಿಸರಿಗೆ ಆಗಿದೆ, ಮಾಮೂಲು ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ, ವೇ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಮಾಮೂಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕ್ರಮ ಪಡಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಗಮನವಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಗೋವಧೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಇದೆ, ವಧೆ ಮಾಡಬಹುದು, ವಧೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಸರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉತ್ತಮ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಕರುಗಳನ್ನು, ಒಳ್ಳೆಯ ಹೋರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ವಧೆ ಮಾಡಿ ಮಾಂಸ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗೋ ಸಂಪತ್ತು ದೇವರೆಂದು ಅದನ್ನು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್‌ವ್ಯಾಲಿಡ್ ಆಗಿರುವ ಗೋವುಗಳನ್ನು ವಧೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಧೃಢಕಾಯವಾಗಿರುವ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರಾಸುಗಳನ್ನು ಇಂದು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಮಾಂಸ ಮಾರಾಟಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಕಳ್ಳತನ ಬೇರೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ, ರಾಸುಗಳನ್ನು, ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವ ದನಗಳನ್ನು ಕಳ್ಳತನದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬುಚರ್ ಹೌಸ್‌ಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಈ ತೊಂದರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧಿ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಗಾಂಧಿ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಮುಗಿಯುವವರೆಗಾದರೂ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು, ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಈ ವರ್ಷವಾದರೂ ಗೋ ವಧೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಗಾಂಧಿ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಆಚರಿಸುವಾಗರಾದರೂ ಗೋ ವಧೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ರಣಭೇರಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವಿಚಾರ. ಪೋಲಿಸು ಇಲಾಖೆಯವರು ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇರುವ ಕಾನೂನನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಫೀಡಂ ಆಫ್ ಪ್ರೆಸ್ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಇದು ನಮೂದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಲ್ಲದೆ? ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ, ಕಮಿಷನರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ವಢಗಿರಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಾದ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲ ಆಗಿರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ರಣಭೇರಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಾಗ ಇಂಥ ಸಮಾಚಾರ ಹಾಕಿದರೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪು. ಮಢಗಿರಿ ಪ್ರಕರಣದಿಂದ ಸರಕಾರ ಇಂದು ಗೆದ್ದಿರಬಹುದು. ಅವಕ್ಕೆ ನರೋನ ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದರು, ಅವರು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನವ ಕಾಯಬೇಕು. ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಈ ಕಮಿಷನ್ ವರೆಯು ತಪ್ಪು ಎಂಬುದು ಹೇಗಾದರೂ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲವೇನಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಕಾದುನೋಡೋಣ. ಜನ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಣಭೇರಿ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನೋಟೀಸ್ ಸಮಂಜಸವಾದುದಲ್ಲ; ಕ್ರಮಬದ್ಧವಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಕೂಡರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನೋಟೀಸನ್ನು ವಾಪಸು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ರೂಲ್ ಆಫ್ ರಾ ಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದರೆ ಹೇಗಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಇಂದು ಆದಳಿತ ಪಕ್ಷ ಅದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆದಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ 5-10 ವರ್ಷ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅಧರ್ಮ ನೆಲಸಿದೆ. ರೂಲ್ ಆಫ್ ರಾ ಗೆ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಮತ್ತಿತರರೂ ಗೌರವ ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಇಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವರು ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೂಲ್ ಆಫ್ ರಾ ಗೆ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕೇ ಎನಾ ರೂಲ್ ಆಫ್ ಜಂಗರ್ ಇರಬಾರದು. ರೂಲ್ ಆಫ್ ಜಂಗರ್ ಈಗಿದೆ ಎಂದು ಸಿದ್ಧವಿರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದುದರಿಂದ ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ನಡೆದು ತೊಂದರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿದ್ದರೆ ಕಾನೂನು

ನಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ದಂಗೆ ಎದ್ದು ಸರಕಾರವನ್ನು ಕಳಗಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸೋಲೂರು ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಕುದೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮುಂದಿಸಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ಲಂಚದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅವರು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕೂಡ ಇವೇ ಸನ್ನಿವೇಶವಿತ್ತು. ಆ ಕಾಲದಿಂದ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಲಂಚವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಕಠಿಣವಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದು ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಲಂಚ ನಿರೋಧ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸ ಬೇಕು.

ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಆಫೀಸುಗಳು ಮತ್ತು ಡಿವಿಜನ್ ಕಮಿಷನರುಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಷರುಗಳ ಒಂದು ಕೊಠಡೆ ಇದೆ. ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಷರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವಾಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಂತೆ ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಷರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೀವ್ರಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿ, ಅವಶ್ಯಕವಾದಂತಹ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ—ಅನೇಕ ದರೋಡೆ, ಕೊಲೆಗಳು ನಡೆಯತಕ್ಕ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಪೋಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಷರುಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಾದಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಹಿಂದೆ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಿ ದಿನ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಈ ದಿನ ಬರುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಕಮ್ಮಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ವಿಲೇವಾರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮೊವಲು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅರ್ಜಿಗೆ ಎನ್‌ಡಾರ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಬರುತ್ತಾ ಇತ್ತು, ಈಗ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಎಂಡಾರ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಒಡಾಣ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ, ಖರ್ಚು ಕಮ್ಮಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವನ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ—ಯಾವ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರೈತರು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ತೀವ್ರಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಣಕ್ಕೆ ರಾಭ ಒದಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಗಾವಹಿಸಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ದಿನೇ ದಿನೇ ನಿಟ್ಟುಂದಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಾನಾದರೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಬಂದಿರತಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಲೂ ಇದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ವೆಚ್ಚ ಬಹಳ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಿರಾವರ ಬಾವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆದು ನಿಂತಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಮೊಬಲಗುಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪೂರ್ಣಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯ ದರೋಡೆಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ದರೋಡೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಕಳ್ಳತನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಕೋಮು ವೈಷಮ್ಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಭದ್ರಗೊಳಿಸಿ ಶಾಂತವಾತಾವರಣವ ನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮುಖಂಡರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಶಾಂತಿ-ಸಮಿತಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿರತಕ್ಕ ಪಾರ್ಶ್ವ ಫೀಲಿಂಗ್ಸ್ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲರತಕ್ಕ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ಸೋಲೂರು ನಿಡ್ಡಪ್ಪ)

ಮಳವಳ್ಳಿಯ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಅನುಕ್ರಮವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ 5 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಏನೂ ಮಾಡದೇ ಅಥವಾ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಾಡಿ, ಈಗ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗೋವಧೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ತೀರ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿದೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಾಡು ವಗೈರೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಉಳುಮೆಯಾಗಿ ಅವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ ವಣಿಗೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ರೈತನ ಉಳುಮೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾದಿರತಕ್ಕೆ ಗೋವಧೆಯ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ದೇಶದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಜಾನುವಾರುಗಳು ಇಲ್ಲವೆ ಪರಿತಪಿಸಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಮಾತ್ರ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಬಡ ರೈತರು ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಲು ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಕಾನೂನನ್ನೇ ಮಾಡಲಿ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಕಾಗದಗಳ ವಿರೇವಾರಿ ಯಾಗುವುದು, ಎಂಡರ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಜೈಲುಗಳ ಸುಧಾರಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲನ್ನು ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಸ್ವಚ್ಛಾಂತರಿಸಿ ದೂರ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಉದ್ದೇಶ ಇತ್ತು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಬದರಾಯಿಸಿ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕೊರತೆ ಇರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಊರು ಮಧ್ಯೆ ಜೈಲಿರುವುದು ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತ ಬದರಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವೆಲ್ಲ ಸೂಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಗಳು ಜಾಗೃತ ಫಲಪ್ರದವಾಗುವಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸತಕ್ಕ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಪೊಲೀಸಿನವರು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗುಡಿಸಿಲನಲ್ಲಿರತಕ್ಕೆ ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಅನಾಹುತಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೇ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಇರಬೇಕು. ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ರಿದ್ದರೆ ಜನರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಬೇಗ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಪೊಲೀಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನಂಬ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂಥ ಖರ್ಚುಗಳೇನೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 175 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಈಗಾಗರೆ 89 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು 86 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಿನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕಳ್ಳತನ ಕ್ಷೋಭೆಗಳನ್ನು ಬೇಗ ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಇನ್ನೂ ಇತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪೊಲೀಸಿನವರ ವಾಸಕ್ಕೆ ಮನೆಗಳಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿಗೂ ಕೂಡ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲ—ಅಪೇಕ್ಷಿಸನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ತೊಂದರೆಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಲೇ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪದೇ ಪದೇ ಗಂಟೆಯನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೆನ್ನೆಯ ದಿನ ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರು. ನನಗೆ ಈ ದಿವಸ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ನಾನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟೆ. ಏನೇನು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನೂಚನೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ—ಜೈ ಹಿಂದ್.

[MR. CHAIRMAN (SRI B. P. KADAM) in the Chair.]

† Sri V. N. PATIL (Humnabad).—Sir, I wish to oppose these Demands on the following grounds.

As regards General Administration, I wish to say only one word, namely, that the day to day Government interference in the general administration has brought the administration to such a level that the officials have come to the conclusion that it is no use obeying the orders of policy-makers, and that they can rule better. When an answer was given on the floor of the House some time back while discussing powers and other things, one Hon. Minister said that if a Minister happens to be an illiterate man and his Secretary an intelligent man, he can afford to have his own judgment because he is more powerful than the illiterate Minister. When we hear such things on the floor of the House, it is too much on our part to expect too much from the administration. Corruption has become a common story and the less said about it the better. Everyone must make his attempt to wipe out corruption. But is it a possibility or it is only a far-off dream? While considering these points, I wish to point out one or two anomalies. Yesterday the Hon. Chief Minister assured us on the floor of the House that if any specific instance was brought to his notice about any of his colleagues, he will take action against him if he is found guilty. I have brought to the notice of the Health Minister and the Hon. Chief Minister the atrocities being committed in some parts of the State. A doctor refused to give admission to some patients who were profusely bleeding with axe injuries. Their only sin was that they could not pay sufficient money to the doctor. On the other hand, actually the persons who were responsible to axe such illiterate, innocent and sinless persons were rich enough to pay sufficient money to that doctor. Probably the Health Minister feels that he is helpless to reply to this because the Demand before the House is not "the Health Demand. When we tell the Hon. Minister about the S.P., he will say, "I entirely agree with you Mr. Patil, but unfortunately there are powers that he who are beyond our control". In the very presence of the S.P. the axed persons with five stitches in their hands were brought and they were admitted to the Bidar Hospital. Still the S. P. has not framed the charge-sheet and he happens to be an S. P. of Chincholi Taluka. When these things are there, the Sub-Inspector will naturally feel more powerful than even the Home Minister and the Chief Minister. A day will come when we will have to act according to the dictates of these officials rather than the policy-makers dictating what the policy of the Government should be.

(SRI V. N. PATIL)

That being the case, it has become very difficult for us. Sometimes the Hon. Chief Minister and other Ministers might think that the Opposition is there only to bring some complaints or other against the Government. They might ask, "Can't they find one or two bright spots in the otherwise entire black picture or one or two good things in at least some of the police men?" Whatever good things they do we appreciate. We appreciate the action of the Sub-Inspector who at the risk of his life shot one of the accused yesterday at Hubli in order to save the lives of others. We do have the highest regard for that person. But what happens generally is that law-breakers are dictating terms to those who protect the law. Can we feel jealous about it? It is the very negation of democracy and it is becoming police raj. The Government Benches say that when we criticise we must make constructive criticism. But when in the very presence of the Sub-Inspector a complaint is made by the axed person with bleeding injuries, what happens? Nothing is done. The next day panchanama is taken and no charge sheet has been filed. The police officials might have helped the Congress candidates there but if it is carried to the extent of not doing justice to the innocent persons who are grievously hurt just because they happen to be the supporters of other parties, then people will have no faith in democracy. If giving protection to those who deserve protection happens to be the creed of democracy, we welcome it. But this is not happening. So with a heavy heart we will have to say there is no other go except to change the pattern of rule. The rule of law has to be enforced and the rule of police must be changed. The police officials must be made to realise that they are the servants of the common people.

4-00-P.M.

I had been to Hubli. It was very unfortunate that when I wanted some information from the Sub-Inspector he did not give it to me. It was not any top secret information that I wanted. I only wanted to know from him whether the I.G.P. had left Hubli or he was still there; whether the Home Secretary had left the place or he was still there. Because he saw some ordinary person getting down from an auto rickshaw at 2 O' clock and asking for this information he did not care to give the information, but he said: "Find out from the T.B." On the other hand if some other person had come there in a car and got down and asked for this information, he would have saluted him and given the information. This kind of slavish tendency on the part of these officers must go. Unless this tendency goes we cannot hope to have any fair deal to the common man from these police officers. Many a time when poor people go to the police station to give a complaint to the police officer, they are sometimes beaten. In the rural areas when poor tenants who are harassed by the rich landlords go to any police officer seeking justice and protection, they are expecting too much.

They do not get any protection at all. This being the case, I want to make some concrete suggestion that any police officer against whom there is a complaint and if a *prima facie* case has been made out, should be immediately transferred from that place and then an impartial enquiry must be held by the highest officer. If you keep that particular police officer with a loaded pistol in the same place and then ask the people to come and give evidence before the enquiry officer, where is the protection to the person giving evidence? In such a situation nobody would dare to come and give evidence against that particular officer and take the risk. They would rather face the Chief Minister or the Home Minister, but nobody would dare to face any police officer and give evidence against him before an enquiry.

Mr. CHAIRMAN.—The Member's time is over.

SRI V. N. PATIL.—I have been given 20 minutes by my Whip.

One more thing, Sir. I had been to Hubli and there I saw certain things and I want to state them here. I was deputed by my Party to Hubli and find out things. Before I give my report to my Party I have a duty to place the facts as I saw them before this House and so I would like to request that I may be given some more time.

Yesterday the Chief Minister made a Statement I have gone through the Press Statement [made by the Home Secretary and the I.G.P. about the loss. I agree that the loss that has occurred in Hubli is somewhere between Rs. 80,000 and Rs. 1,25,000. A difference of Rs. 20,000 to Rs. 30,000 is not much, but we will have to see the root cause of the whole trouble and who was responsible to start these things, how it started, whether there were any political organisations behind it, what steps the Mysore Government are going to take to see that such political organisations are not given opportunities time and again to play with the life and properties of the people. It is most unfortunate that within a distance of 20 yards one mosque was razed to the ground and at the same time one temple also was razed to the ground. This communal frenzy was exhibited in Hubli in all its fury for the first three hours. At that time the police was not there in sufficient numbers, but the mob was very strong. I think the Sub-Inspector would not have shot the person whom he shot to protect somebody if there were sufficient police force to assist him to control the mob. The Sub-Inspector was there alone with no supporters to assist him beyond one or two constables and the mob was more than 200 strong. The police officer would not have shot if the situation had not been like this. I would say that the attitude of the police in this context is worth condemning because it is not the first time that such communal holi clashes have taken place in Hubli. For the last so many years there have been several Holi skirmishes in the Jan Sangh dominated area in Hubli. This area is dominated by the Petegar community belonging to the Jan Sangh.

SRI BHOLA RAGHURAM SHETTY (Karkal).—I object to the member referring to my party.

SRI V. N. PATIL.—The police officer on duty wanted to save the hotel to save some persons who were inside the hotel. So I cannot condemn his attitude in shooting the person he shot, but I view with disapproval the attitude of the Police Department in not giving sufficient police strength to this Sub-Inspector. For full 4 hours the communal frenzy and rowdism went on unchecked. On one side the Jan Sangh mob was shouting *Hara Hara Mahadeva* and on the other the Muslim crowd was shouting *Alla Ho Akbar*. The mob was too strong for the police force there to control it and this being the case the Sub-Inspector had to resort to shooting. More than 40 huts belonging to tonga drivers, belonging to the Muslim community, were burnt. In the streets I could find nothing but soda water bottle pieces, brick bats and stones. This violent clash went on for full 4 hours between these two communities. The Sub-Inspector on the spot had the assistance of only 2 or 3 police constables. This was the situation in Kamarpet.

Mr. CHAIRMAN.—The hon'ble Member's time is over. He will finish his Speech in 2 minutes.

SRI V. N. PATIL.—This communal frenzy went on for full 3 to 4 hours. The Jan Sangh leader Maharudraswamy incited them to shout *Hara Hara Mahadeva* and go in procession before the Mosque beating drums and making noise. The Moorosavara Swamy Mutt also helped them in this. These people killed 3 cows and 2 calves. I want to ask them why they killed the cows? Simply because they were in Mahomedan houses they were killed. This is very unfortunate. Time and again the Jan Sangh leaders resort to this sort of procession with *bajan* in front of mosques.

Mr. CHAIRMAN.—The attitude of the hon. members while discussing such a situation should be one of restraint. That is a sacred duty cast upon every hon. Member.

ಶ್ರೀ ಬೋಳ ರಘುರಾಮಶೆಟ್ಟಿ.—ವಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಜನಸಂಪಾದ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಮಲ್ಲ. If the hon. Member has any material point, let him state.

Mr. CHAIRMAN.—I have explained to him.

SRI V. N. PATIL.—I need not rely on his mercy, Sir.

SRI BOLA RAGHURAMA SHETTY.—The hon. Member can very well yield and answer my point.

Mr. CHAIRMAN.—Hon. Member Sri Bola Raghurama Shetty need not interrupt. I cannot correct any hon. member, because I am powerless. It is up to the hon. member to avail of another opportunity to explain the situation with particular facts.

ಶ್ರೀ ಬೋಳ ರಘುರಾಮಶೆಟ್ಟಿ.—ಅವರು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುವಂತಹ ವಿಷಯ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಐಜಿಪಿ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ದೂಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Mr. CHAIRMAN.—The Hon. Member may please resume seat.

The list of members desirous of participating in the discussion is very long. Sri V. N. Patil may conclude early.

SRI V. N. PATIL.—The Jamath-e-Islam took undue advantage of this opportunity. Afterwards, Tippu Sena was organised at Hubli. There were differences between Hatkar community and Muslim community of Kamarpet. The services of most of the ex-servicemen were utilised. There was a parade through the streets of Hubli. I would like to ask what the Intelligence Department and the Special Branch was doing? Why suitable steps were not taken by the Police to report this matter to the Government? The venomous attitude of this Jamath-e-Islam was responsible for the partition of the country. But, with great appreciation and satisfaction I should say that this trouble has not spread throughout Hubli City. It was confined to the Hatkar Community and Muslim community of Kamarpet. A Hanuman temple and a Dargah were demolished. This unfortunate incident happened because there was no police force at that time. Sir, every year there used to be some quarrel in that area during 'Holi' festival. All these incidents happened because there was no police force. Within about a month the 'Muharram' festival is coming. In order to avoid such unpleasant happenings, the public seek maximum protection from the Police Department. I would like to bring to the notice of the Hon. Chief Minister that there should be more police force in this vulnerable area and streets, because it is not at the spur of the moment that these things should be done. The target of this suffering is not a mill-owner or a rich man or a person belonging to Jansangh or Jamath-e-Islam. These people sit in a safe place and have made the common man, the Tongawalas and Beedi-shop owners to fight each other. This being the case, it is very necessary that maximum protection must be given. Apart from that relief measures must also be taken as early as possible. I know, already some amount for relief measures has been sanctioned. Now most of the innocent persons have been apprehended. The police cannot find out the real culprits. Therefore, it is necessary to round up as many people as possible to keep them away from the disturbed areas. I am told that out of the persons arrested in this connection, more than 125 persons are innocent. My demand is that the real culprits must be apprehended. The Hon. Chief Minister must take note of it. The real culprits are still there in large number. They have been moving with the Police officials to watch their rivals. There should be an impartial enquiry, and it is necessary that the local police officials above the rank of Sub-Inspectors—at least two of them—should be shifted from that place.

With these few words, I thank the the Chair.

† ಶ್ರೀ ಬೋಳ ರಘುರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ. — ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಹುಬ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ದುರ್ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಹಾಗೂ ಇಬ್ಬರು ಎರಡು ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೂ ವಿಷವಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಜುಡೀಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದರು, ಜುಡೀಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಎನ್‌ಕ್ವಯರಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು

(ಶ್ರೀ ಬೋಳಾ ರಘುರಾಮಶೆಟ್ಟಿ)

ಎನ್‌ಕ್ಯಾಪರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಇವತ್ತಿನ ಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾಟೀಲರವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ, ಅದು ಸೆಕೆಂಡ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ರಿಪೇರೀಂಗ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಘಟನೆ ನಡೆದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡಬಹುದಿತ್ತು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುವಂತಹ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ನ್ಯಾಯ ವಾಗಿ ಹೇಳಿದೇ ಈ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದ ಅಪವಾದ ಮಾಡಬಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾರತದ ಜನಸಂಘವೆವರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಭಾಂಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದ ಆರೋಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ದೂಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದುಲ್ಲಾ ಹೇಳುವುದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಸರಿಯಾದ ರುಜುವಾತು ಕೊಡಲಿ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದ ಅಪವಾದ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್ (ವರ್ತೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೋರಿರುವ 4,48,45,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಡಿವೈಯಾಂಡ್ ನಂಬರ್ 12 ಮತ್ತು ಡಿವೈಯಾಂಡ್ ನಂಬರ್ 13ರಲ್ಲಿ ಕೋರಿರತಕ್ಕಂಥ ಹೂದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಹುತೇಕ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾನು ಅಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಯಂತ್ರ. ಇದು ಜನಕೋಟಿಗೆ ಏನು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಜನಗಳ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದು, ಪ್ರಜೆಗಳ ಮಾನ ಮರಾಜೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಮತ್ತು ಅವರ ಆಸಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು. ರಾಜಕೀಯ ತತ್ವದಿಂದ ಬಡವ ಬಲ್ಲಿದರ ಜೀವನ ಸಮನ್ವಯವಾಗಿ ಬಡವ ಬಲ್ಲಿದರ ಜೀವನದ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಮಹಾ ಯಂತ್ರ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಆನುಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಇರಾಖೆಯವರು ಕೂಡ ಏನೇನೋ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಒಂದು ಮಹಾ ಯಂತ್ರ, ಅದರ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಆ ರೀತಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಇರಾಖೆಗಳವರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನಾವೂ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಕಾನೂನಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು, ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಭಯ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು. ಕಾನೂನಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬರದಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು ಬಡವ ಬಲ್ಲಿದರ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕು. ದೀನದಲಾರಿಗೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದೇವೈದ ವಶಾತ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಗಿ ಯಾರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರೆಯಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒದಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣರು ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರಾಶೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟೋ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪಾನಸರೋಡ ಕಾನೂನು ರದ್ದಾದ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜ ಅಧೋಗತಿಗಿಳಿದಿದೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣಾ ಕಾನೂನು, ಗೋ ಹತ್ಯೆ ನಿಷೇಧದ ಕಾನೂನು, ಜಹಗೀರ್‌ದಾರರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನು, ವೇಶ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿವಾರಣಾ ಕಾನೂನು ಈ ಕಾನೂನುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಕಾನೂನುಗಳಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಅವು ಅನ್ವಯವಾಗದೇ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇವುಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಅನ್ವಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗೋಹತ್ಯೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಗೋ ಮಾಂಸ ಬೇಕಾದರೆ ಮದ್ರಾಸಿನಿಂದ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಬಂದು ತಿನ್ನಬಹುದು ಎಂದು ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ

ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ತಮಾಷೆಗೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಎಂದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಇಡೀ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಯಂತ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಕಾನೂನು ರೀತಿ ಯಾರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರೆಯಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ದೀನದಲಿತರು, ಹರಿಜನರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ರೀತಿಯ ಕಾನೂನುಗಳಿವೆ. ಅವು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೇ, ಅದರಿಂದ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಸೌಕರ್ಯಗಳು ದೀನದಲಿತರಿಗೂ ಮತ್ತು ಹರಿಜನರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿವೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದಾಗ ಅವು ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ದೀನದಲಿತರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈಗ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ಮೇಲೆ ದೀನದಲಿತರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಶಂಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇನೋ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬಹುದು, ದೀನದಲಿತರಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಧ ದೊರೆತ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಇರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಫೆಡ್ಲರ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಿನವರು ಇಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಸಕ್ರಟೇರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಫೆಡ್ಲರ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಿನವರಿಗೆ ಪರ್‌ಫೆಂಟೇಜ್ ಪ್ರಕಾರ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಹುದ್ದೆಗಳು ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ 13-3-69 ರಲ್ಲಿ 450 ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:

“For purposes of recruitment Mysore Government Secretariat, as a whole, comprising the various administrative departments, is one unit, and as such, the question of securing the percentage of reservation in a particular department like the General Administration Department, does not arise.”

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ತುಂಬಾ ಅನ್ಯಾಯ. ಇಂಥಾ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಇರಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಸಾಮಾನ್ಯಾಡಳಿತ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಸೂಚಿತಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಅನುಸೂಚಿತ ಅಡಮ ಜಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸೇಕಡಾ 15 ಮತ್ತು ಸೇಕಡಾ 3ರಷ್ಟು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿಟ್ಟರೂ ಸಹ ಇಂಥಾ ಗೋಳು ಗೋಳಿನ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಲಾಸ್ I, ಕ್ಲಾಸ್ II, ಕ್ಲಾಸ್ III, ಕ್ಲಾಸ್ IV ಎವಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳು ಸಕ್ರಟೇರಿಯಟ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಫೆಡ್ಲರ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಿನವರಿಗೆ ಪರ್‌ಫೆಂಟೇಜ್ ಪ್ರಕಾರ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಹುದ್ದೆಗಳು ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ದೀನದಲಿತರಿಗೆ, ಫೆಡ್ಲರ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಿನವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ಇನ್ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಹೋಯಿತು, ಕ್ಯಾರಿ ಫಾರ್‌ವರ್ಡ್ ಇನ್ ಜಾಬ್ ಹೋಯಿತು. ಸೆರೆಕ್ಷನ್ ಆಫ್ ಪರ್‌ಫೆಂಟೇಜ್ ಹೋಯಿತು. ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೆಫ್‌ಗಾರ್ಡ್ಸ್‌ಗೆ ಡಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಮನೆಯ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಇರಬೇಕು. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾನೂನು ಏನೆದೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಶ್ಚರ್ಯತಾ ಕಾನೂನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅನ್ವಯವಾಗಬೇಕು. ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಕಾಯಿ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಯಾವರೀತಿ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಅಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಜನತೆ ಕಾದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ರೀಸಂಟಾಗಿ ಪೋಲೀಸು ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಸೆನಕ್ರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಫೆಡ್ಲರ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಿನವರಿಗೆ 12 ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಆದರೆ 5 ಜನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರ ಏನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಎಫಿಷಿಯನ್ಸ್ ಮತ್ತು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್)

ಕ್ಯಾಂಪಿಗೆಷನ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇತರರಿಗೇನು ಕ್ಯಾಂಪಿಗೆಷನ್ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ, ಅವರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಓದಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಅವರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ? ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಪ್ರಕಾರ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾನ್ಪಿನವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹುದ್ದೆಗಳು ದೊರೆಯಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಎಂಬುದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಮನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಯ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಜನರಾ' ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮ್ಯಾಟರ್ ನೋಳಿಗೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿವಿಜನ್, ಸೆರಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿವಿಜನ್, ಪೊಲೀಸ್ ಡಿವಿಜನ್, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಡಿವಿಜನ್ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಡಿವಿಜನ್ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಒಂದೇ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಆ ಗ್ರಾಮಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ವರದಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಸ್ಪೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ನೋಡಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೋ ಅದರಂತೆ ತರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದುವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಂಡಿದ್ದ ಬಸಪ್ಪ ಕಮಿಟಿ, ಮಧುಗಿರಿ ಪ್ರಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ, ವೇತನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ತುಕೋಳ್ ಆಯೋಗದ ಕಮಿಟಿ, ಮತ್ತೆ ಬೀರಪ್ಪ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇವೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾನ್ಪಿನ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೀರಪ್ಪ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬಂದಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ವರದಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವರ್ಗಾವರ್ಗಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಆದಿ ಕಾರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಬಾರದು. ನಾಲ್ಕನೆ ವರ್ಗದ ನೌಕರರನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನಿಯಮವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಸಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ವರ್ಗ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನಿಯಮವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ವರ್ಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ತಿಮ್ಮಾಶೆಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ಗುಮಾಸ್ತರನ್ನು ಮತ್ತೆ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಿ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಎಂಬ ಗುಮಾಸ್ತರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗಡೆಗೆ ಒಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Mr. CHAIRMAN.—It has been stated again and again that names should not be mentioned. The hon. Member should not mention any names in his speech.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಬಿ. ಡಿ. ಒ. ಗಳಿಗೆ, ಮೆಡಿಕಲ್ ಅಂಡ್ ಹೆಲ್ತ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನವರಿಗೆ ಜೀಪ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರಿಗೂ ಸಹ ವಾಹನಗಳ ನೌಕರಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಬೇಕು.

ನಯಾಪೆಸೆ, ಕ್ವಿಂಟಾರ್, ಲೇಟರ್, ಹೆಕ್ಟಾರ್ ಮತ್ತು ಪೌಂಡ್ ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಪದಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಒಂದು ತೊಡಕನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮಾನಾಪಲ ಆಫ್ ದಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಆಗಬಾರದು. ಈಗ ಒಂದೊಂದು ಖಾತೆಯನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯಾಡಳಿತ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉಳಿದ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇವಲ ವಿಜರಿಸ್ ಕಮಿಷನರ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು. ನಾನು ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನ್ಯಾಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ತರುವಂತಹ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಕ್ಷಣವೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ದೇಶದ ಎಳೆಗೆಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೋಷಿಯಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಂದು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಈ ಆಕ್ಟ್ ತರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಿ. ಸಿ. ಎ. ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಜೈಹಿಂದ್.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೊರಬ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ಬಾಬುಗಳಾದ ಸಾಮಾನ್ಯಾಡಳಿತ, ಬಂದಿಖಾನೆಗಳು ಮತ್ತು ಫೋಲಿಸ್ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇರುವ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಆಶಪಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಫೋಲಿಸರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಫೋಲಿಸರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪ್ರತಿ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕೊಲೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ತನಿಖೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಫೋಲಿಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ತನಿಖೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿ ತನಿಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಫೋಲಿಸ್ ಇಲಾಖೆ ಇನ್ನೂ ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಕಣ್ಣು ಬಿಡದೆ ಮಗುವಿನಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಲಂಚ ತಿನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಮಯಸ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸಾಗರ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನ ತಲವಾಟ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 1956-57ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾನ್ ಮರ್ಡರ್ ನಡೆಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ತಾಯಿ, ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ 4-5 ಜನ ಸತ್ತರು. ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಶಫಾಸ್ ಗಿರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಫೋಲಿಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಕೇಸ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ಅಪರಾಧಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಪಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನ ಗುಡ್ಡದಹೊಸಕಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರ್ಡರ್ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಅರ್ಜಿಗಳು ರೆಪ್ರಜೆಂಟೇಷನ್‌ಗಳು ಬಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ಫೋಲಿಸರನ್ನು ಹಣ ತಿಂದು ಈ ಕೇಸ್‌ನ್ನು ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರನೆ ತಾರೀಖು ನಮ್ಮ ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಾಂಕಿ ಎನ್ನುವ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಂಡ್ತಿ ಹೀಗೆ ಇಬ್ಬರ ಕೊಲೆಯಾಯಿತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಡಲು ಒಬ್ಬರು ಅಲ್ಲರಿವ ಫೋಲಿಸು ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಆ ಬಡ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಹಾಗೂ ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೊಂದಿದ್ದರೂ ಅವರು ಫಾಲಿಡಾರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸತ್ತರು ಎಂದು ದೂರುಕೊಡಲು ಹೋಗಿದ್ದವರಿಂದ ಬರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇವರು ಹೇಗೆ ಸತ್ತರು ಎನ್ನುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗದಿರಲಿ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಫೋಲಿಸು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರು ಹೀಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಪ್ರಕರಣ ಎಂದು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಇವೊಂದು ಫೋಲಿಸಿನವರು ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖಂಡರೊಡನೆ ಶಾಮೀಲಾಗಿ ಇಂತಹ ಕೊಲೆ ನಡೆಸಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾರನ್ನೂ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹವು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಇವೆ. ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಮಾತ್ರ ತಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟೆ ಅಷ್ಟೇ. ಫೋಲಿಸಿನವರ ವರ್ತನೆ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಕೊಟುಗಳ ಜಡ್ಡು ಮಂಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಸ್ವಿಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬೇರೆಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಫೋಲಿಸಿನವರು ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶದ ಹೆಚ್ಚೋರ್ಷಿನ್ ಮಾಡಿದುದು. ಇನ್ನೊಂದು ಅಲಹಾಬಾದ್ ಹೆಚ್ಚೋರ್ಷಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎ. ಎಂ. ಮುರಾರ್‌ರವರು ಮಾಡಿರುವ ಜಡ್ಡು ಮಂಟು. ಶ್ರೀ ಮುರಾರ್ ಎನ್ನುವವರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಎಂ. ಏ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ಅಗಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಜಡ್ಡುಮೆಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಹೇಗೆ ತಕ್ಷಣ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ ಹೇಗೆ ಇದರ ಇತ್ಯರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು, ಇದರಲ್ಲಿ ಪಿಂಗಂ ಪ್ರಿಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್‌ಗಳು ಎಂದು ಇರುತ್ತಾರೆ, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಪೊಲೀಸರು ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೇಗೆ ಚಾರ್ಜ್ ಫಿಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಓಡುತ್ತಾರೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿವರವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವವರ ಮೇಲೂ ನೂಕುವಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅನೈತಿಕ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದವರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಹಾಗೂ ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಆಡಳಿತವಿದೆ ಅನುವುಧನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅದನ್ನು ಪಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಆಗತು. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಪಾಠವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಯಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೊರೆಯೇ ಆಗಲಿ ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಅಪರಾಧಿಯಾಗಿರುವವನು ಹೇಗೋ ಬಡಾವೆ ಆಗುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ವೇಳೆ ನಿರಪರಾಧಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪೊಲೀಸಿನವರೇ ಕಳ್ಳತನದ ಕೇಸನ್ನು ಹಾಕುವವರು ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸಿನವರೇ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೇ ಈಚೆಗೆ ಅಮೀರ್ ಎನ್ನುವವರ ಒಂದು ಕೇಸು ಆಯಿತು, ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ತಾವೇ ಯೋಚಿಸಬಹುದು. ಪೊಲೀಸಿನವರೇ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು ಮತ್ತು ನಿರಪರಾಧಿಯವರ ಮೇಲೆ ದರ್ಜೆ ತೋರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಅಪರಾಧಿ ಎನ್ನುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಪೊಲೀಸರು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಲೆಗಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಕಳ್ಳತನ ಹಾಗೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಗಲು ದರೋಡೆಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಪೊಲೀಸು ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಕದ್ದರು ಎಂದು ಒಂದು ಕಂಪ್ಲೇಂಟು ಕೊಡಲು ಬಂದರೆ ಅವರನ್ನೇ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಒಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರಿಂದಲೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಬರನೆಯಾಯಿತು ಎನ್ನುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಪೊಲೀಸಿನವರೇ ಒಂದು ನಮೂನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಅವರು ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಒಂದು ನಮೂನೆಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅದರಂತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಂಪ್ಲೇಂಟು ಕೊಡಲು ಬಂದವರಿಂದಲೇ ಲಂಚ ತಿನ್ನುವುದು, ಅನಂತರ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಡುವವರನ್ನೇ ಒಳಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅವರಿಂದಲೇ ದುಡ್ಡು ಹೊತೆಯುವುದು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲಂಚ ತಿನ್ನುವುದು ಕೆಳ ದರ್ಜೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದಲೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದೆನ್ನಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪೈರುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಮಾಮೂಲು ಎನ್ನುವುದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪೊಲೀಸರು ಸಹ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಹಾಗೂ ಡಿ. ಪೈ. ಎಸ್. ಪಿ. ವರೆಗೆ ಹಂಚಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾಪ ನಣ್ಣ ನಣ್ಣ ಹಂಚಿಕೆಗಳಿಗೆ ಯಾರೂ ಹೆದರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಎಂದು ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರವರ ಆಫೀಸಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳು ಹೋಗಿವೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರವರ ಆಫೀಸಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳು ಬಂದಿವೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಇಂತಹ ಪೊಲೀಸರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಯಾವ ಅನುಕೂಲಗಳೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 20-21 ವರ್ಷದ ಅದಳವಷ್ಟು ಪೊಲೀಸರು ಇರಾಖೆಯ ಆಡಳಿತ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಕಾಳಂಕ ಕಡಿಮೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಪೊಲೀಸರು ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಬೆನ್ನು ಚಪ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಎಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾವು ತೋರಿಸಿದಾಗ ಅದು ರುಜುವಾತು ಆದಾಗ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ತಕ, ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಯಾವ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಪೊಲೀಸರು ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ವರಿಗೆ ಯಾವ ಅನುಕೂಲಗಳು ಬೇಕು ಎಂದರೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಾದ ಬಡವರಿಗೆ ಯಾವ ಸಹಾಯಗಳೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಬಂದಿತು. ಹೀಗಾದರೆ ಸಮಾಜವಾದ ಸ್ಥಾಪಿಸು

ಶ್ರೀವೆ ಎನ್ನುವ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಿದಂತೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡತನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಬಡಜನರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಆಗಿದ್ದಿದ್ದರೂ ಅವರು ಪೋಲೀಸಿನವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಅವರಿಂದ ಕನ್ ಸೆಂಟ್ ಬೇರೆ ಬರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ದೂರುಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ದೂರುಗಳನ್ನು ತಂದು ಸುಳ್ಳು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪೋಲೀಸು ಇರಾಖೆಯ ಆಡಳಿತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಬೇಲೆಯೇ ಎದ್ದು ಮೇಯೊಡೆ ಹರ ಹರಾ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಸೋಮೇಶ್ವರಾ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಇಂದು ಪೋಲೀಸು ಇರಾಖೆಯಾಗಿದೆ. ಪೋಲೀಸು ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಚ ತಿನ್ನುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಕಂಪ್ಲೆಂಟುಗಳು ಬರೆಸುವವರೇ ಪೋಲೀಸರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅನಗಿ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸುಮಾರು 20-21 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಇವರಿಗೆ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಇವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಇಪ್ಪತೊಂದು ವರ್ಷದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಜನ ಪೋಲೀಸರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಪೋಲೀಸಿನವರೇ ಕೊಲೆಗಾರರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬಡ ಜನರ ಮೇಲೆ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಬುಕ್ ಮಾಡಿ ಇವರ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸುವವರು ಇವರೇ. ಪೋಲೀಸು ಸ್ಟೇಷನ್ ಗೆ ಬಂದು ಇಂತಹ ಕಡೆ ಕೊಲೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಗನೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಪೋಲೀಸಿನವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮೇಲದಿಕ್ಕಾಗಿಗಳು ನೂಚನೆ ಹೇಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ದೊಡ್ಡ ಸರ್ಕರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಿ ಗೆರೆಯ ಗುರ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಬಡ ಪೋಲೀಸು ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗೆ ಇಂದು ನೀವು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಇಲ್ಲ 80 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಡೆತ್ ಸರ್ಕರ್ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳನ್ನು ರೈಟ್ ರೆಫ್, ತೋರಿಸಲು ಮಧ್ಯೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇವನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆದರಬೇಡಿ ಇಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಒಂದು ರಾರಿ ಬಂದು ಒಬ್ಬರು ಹೆಡ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲನನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು.

He was killed on the spot. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಕೊಡುವ 80-100 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಏನೂ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡದೆ ಆ ಬಡವ ಪೋಲೀಸಿ ನವನನ್ನು ಬಲ ಕೊಡಬೇಡಿ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಅಪೀಸರ್ಸ್, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ 1½-2 ಸಾವಿರ ಸಂಬಳ ಕಾರು ಮತ್ತು ಏರ್ ಕಂಡೀಷನ್ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಬಂಗಲೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಬೇಕು. ಅವರು ಏನಾದರೂ ಕಷ್ಟದಿಂದ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ, ಅಪೀಸರನ್ನು ಆರಾಮವಾಗಿ ಕೂರಿಸುತ್ತೀರಿ. ಆ ಬಡವ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ 80 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವನನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೀರಿ. ಹಾಗೆ ಅವನು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಸತ್ತರೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಯಾರು? ಅವನ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಯಾರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಹಣದ ತೊಂದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಇದೆ. ನೀವು ಎ. ಬಿ. ಸಿ. ಕ್ಯಾಸನ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಅವರಿಗೆ ಏನು ಕೊಡಬೇಕು ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಗಮನ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ ಟಾಟಾ ಬರ್ಲಾ ಅಂತವರನ್ನೇ ಇನ್ನೂ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಇನ್ನು ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಸರ್ರೆಲ್ ಗತಿ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಒಂದಿನ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹೀರಮಠ (ಗಾಂಧಿನಗರ).—ವಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಮೂರು ಖಾತೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಈ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಲಹೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆಡಳಿತ ಒಂದು ಆನೆಯಿದ್ದಂತೆ. ಅದರ ಮಾವಟಗ ಅಂಕುಶದಿಂದ ಅದನ್ನು ನಡೆಸುವಂತೆ ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ಅಂಕುಶವನ್ನೆತ್ತುತ್ತೊಂದು ನಡೆಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಿರಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಮತ್ತೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅರಿತು ನುರಿತ ಶುದ್ಧಹಸ್ತದ ಆಡಳಿತಗಾರರಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆಡಳಿತ ಆದರ್ಶವಾಗಿರಬಲ್ಲದು. ಈಗಿನ ಪ್ರಜಾಡಳಿತದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕುರಿಬುದ್ದಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿದೆ. ಈ ಕುರಿಬುದ್ದಿಯ ಜಾಲಕ್ಕೆ ಜವಾನನಿಂದ ಹಿಡಿದು ದಿವಾನನವರೆಗೂ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದರಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ, ಅನೀತಿ, ಅಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ್)

“ಕುರಿಯ ಬುದ್ಧಿ ಯ ಜಾಲ ಅಡಳಿತ ನಾಶಕ್ಕೆ ಮೂಲ” ಈ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗಿ ರೋಗಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ, ರೋಗಿ, ಉನ್ನತ ತ್ಯಾಗಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ನಾಮಧೇಯ ಮೂಲೆ ಸೇರುತ್ತಾನೆ. ಅನಾಮಧೇಯ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೇರುತ್ತಾನೆ. ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪತ್ತು, ಅಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದಾಲತ್ತು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ನಡೆಯುವುದು ಕುರಿಬುದ್ಧಿಯ ಅನುಕರಣೆಯಿಂದ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕೋಸಲ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏಲಸೇನ ಎಂಬ ರಾಜನಿದ್ದ. ತಾನು ಸಮರ್ಥ ಅಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಮೂಲ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ತನ್ನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿರುವುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪಡೆ ಪಡೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಮಹಾಪ್ರಭೂ ಇದು ಹಾಗಲ್ಲ. ಅಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತೀರಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾರಕೂನರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಕೂನರು ಕಾನೂನಿನ ನೆಪ ಹೇಗೆ ಅಡಳಿತ ರಥ ಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಪ್ಪಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೈ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅಂದಮೇಲೆ ಅಡಳಿತ ನಡೆಯುವುದು ಕುರಿಬುದ್ಧಿಯ ಅನುಕರಣೆಯಿಂದ ಎಂದು ಪ್ರಧಾನಿ ಹೇಳಿದ. ಇದರಿಂದ ರಾಜನಿಗೆ ನಿಜ ಬಂದು, ನೀವು ಇದು ನಿಜವೆಂಬುದನ್ನು ನನಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಿನಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ. ಆಗ ಏಕೆಂದು ಎಂದು ಪ್ರಧಾನಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ. ಅಂದೇ ಆತ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಮರುದಿನ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಬಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟಿಯೊಂದಿಗೆ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ತನ್ನ ಮನಗೆ ಹೋದ. ಮರುದಿನ ಊರಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಗುಜು-ಗುಜು, ಗಡಿ-ಬಿಡಿ-ಯೋಶೋ ಒಬ್ಬ ಮಹಾತ್ಮ ಬಂದು ವಾಪಸು ತೋಪಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾ ತಪಸ್ವಿಗಳು, ಏನೂ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ - ಏನನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಮೌನವ್ರತ, ಹುಸಿನಗೆ, ಮಹಾಪ್ರಧಾನಿಗಳೂ ಹೋಗಿ (ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ) ದರ್ಶನ ಪಡೆದು ಬಂದರು ಎಂಬ ಗುಜು ಗುಜು ಹರಡಿತು. ತಪಸ್ವಿಯ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಜನ ಜಾತ್ರೆಯ ಗೆಡಬಿಡಿ. ಈ ಸುದ್ದಿ ರಾಜನ ಕಿವಿಗೂ ಹೋಯಿತು. ತಾನೂ ಸಹ ತಪಸ್ವಿಯ ದರ್ಶನ ಪಡೆದು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಬಂದನು. ಪುನಃ ಮರುದಿನ ತಪಸ್ವಿ ಪರಾರಿ. ಅವನೊಬ್ಬ ಮೊಸಗಾರ, ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟಿಯಂತೆ ಗುಟ್ಟುರಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳುವೇ ಕೇಳುವೇ ಒಡಹೋದ ಎಂಬ ಗುಜುಗುಜು. ಈ ಸುದ್ದಿ ರಾಜನಿಗೂ ಮುಟ್ಟಿತು. ರಾಜ ಬೆಪ್ಪನಂತಾದ. ಅಂದಿನಿಂದ ತನ್ನ ಅಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಧಾನಿಯ ಬುಂದೆ ಚಕಾರ ಶಬ್ದವನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಕುರಿಬುದ್ಧಿಯ ಅಡಳಿತ ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಕೇಸ್ ವರ್ಕರ್ ಒಂದು ನೋಟು ಹಾಕಿದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ತನಕ ಎಲ್ಲರೂ ರುಜು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಯ ರುಜುವನ್ನು ಪರ್ಸನಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂದು ಅಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವವರು ಕೇಸ್ ವರ್ಕರ್, ಮತ್ತು ಪರ್ಸನಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್, ಇದು ಮಾಮೂಲಿನಿಂದ ಮಾಮೂಲಾಗೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕುರಿಬುದ್ಧಿ ಅಡಳಿತದ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ನರಿ ಬುದ್ಧಿ ಅಡಳಿತಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಕುರಿಬುದ್ಧಿ ಅಡಳಿತ ಬಾರದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಡಳಿತದ ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸೆಂದು ಈ ನಿದರ್ಶನ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಜಾತಿಮತ ಪಂಥಗಳಿಗೆ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಆಶ್ರಯ ಸಿಕ್ಕರೂ ಅಡಳಿತ ಹದಗೆಡುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರ, ಅದರ ಬಡ್ತಿ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಅರ್ಹತೆಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರಬೇಕು. ಅನರ್ಹರಿಗೆ ಭಡ್ತಿ ದೊರೆತರೆ ಆಡಳಿತ ಅಂಜುವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕಂಡೋ ಕಾಣದೋ, ಕುರಿ ಬುದ್ಧಿಯ ಅನುಕರಣೆಯಿಂದಲೋ, ಅನರ್ಹರು, ಅರ್ಹಪದವಿಗೆ ಹೋಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರಿಟ್‌ಗಳು ಹೋಗಿರುವುದು ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಸಿನಿಯಾರಿಟಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು, ಅಪವಾದಗಳು ಇವೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಮೆಲರ್ಜಿಗೆ ಎರಡು ಸಿನಿಯಾರಿಟಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು 1-11-1956ರಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈ ಸರ್ಕಾರಿಂದ ಬಂದ ಸಿನಿಯರ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್‌ನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ಫಸ್ಟ್ ಡಿವಿಷನ್ ಕಾರ್ಕ್‌ಗೆ ಸಮ ಎಂದು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇರಾಪ್ಪ ಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುಯಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕರು ಟೀಪ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಐ. ಎ. ಡಿ. ಕೈಪಾಡ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಸೂಕ್ತ.

5-00 P.M.

ನ್ಯಾಯ, ಇದು ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವೆಂಕಟ ಎಂಬಾತ ಇವತ್ತಿದ್ದಂತೆ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ ಅದ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದಲ್ಲವೇ? ವೆಂಕಟ ಹೇಗೆ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿಯಾದ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಅವನು ವೆಂಕಟಾದ್ರಿಯಾದದ್ದು ಹೀಗೆ. ಒಂದು ನಗರಾಧಿಪತಿಯ ಕೆಲಸ ಖಾಲಿ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ಆ ದೇಶದ ರಾಜ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ. ಒಂದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದು ನೂರಾರು ಪ್ರತಿಭಾವಂತರೊಡನೆಯ, ಪ್ರಭಾವ ಬಂದಿತು. ರಾಜನಿಗೆ ದಿಕ್ಕೇ ತೋಚದಂತಾಯಿತು. ನಗರವ ಕೊತ್ವಾಲನನ್ನು ಕರೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳಲು ಕೇಳಿದ. ಆಗ ಕೊತ್ವಾಲನು ನಾಳೆ ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದ ಕೂಡಲೇ ನಗರದ ಕೋಟೆ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆವಾಗ ಯಾರು ಬೊಬ್ಬು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಿರಿ ಎಂದು ಸೆಲೆ ಮಾಡಿದ. ಹಾಗೆಯೇ ರಾಜನು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದ ಕೂಡಲೇ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದರು. ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದ ಕೂಡಲೇ ವೆಂಕಟ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ. ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಅವನನ್ನು ನಗರಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ ಮಾಡರಾಯಿತು. ನಗರಾಧಿಪತಿಯ ಉಡುಪು, ಮನೆಗೆ ಭವ್ಯ ಭವನ, ಅಣುಕಾಳು, ಪಹರೆ, ಒಡಾಡಲು ಸಾರೋಟು ಎಲ್ಲಾ ಬಂದವು. ವೆಂಕಟ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿಯಾದ. ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದಳು. ಗಂಡ ಸಾರೋಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಟದ್ದು. ಅವನ ಮೈಭವ ನೋಡಿ ಬೆರಗಾಗಿ, ನೀವು ನನ್ನ ಯಜಮಾನರಲ್ಲವೇ? ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ನಿನ್ನ ಯಜಮಾನ ಇರಬಹುದು. ನಾನು ಈಗ ಏನಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಹೇಗಾದೆ ಎಂಬುವುದು ನನಗೇ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ; ಇದೇರಾ ಬಿಡತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ನಂತರ ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವ ವಿಚಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಅಲ್ಲೆಯವರೆಗೂ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ ಈಗಿದ್ದಂತೆಯೇ ಇರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದ. ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಅಧಿಕಾರ, ಪದವಿಗಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲೆ ಆಕಸ್ಮಾತ್ ನಡೆಯಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆಡಳಿತದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮುಂದಾದರೂ ನಡೆಯಬಾರದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ನಿರ್ದರ್ಶನ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಶ್ರಮ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ, ಅನ್ಯಾಯ ಸಂಭಾವನೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾನೂನಿನ ಆಡಳಿತ ಗೆಲುವೆ ಎಂಬ ಹಿಂತಿರುಗುವಿಕೆ, ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು. ದೇಶಭಾತುಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂಬ ಕೆಲಸವೆಂದು ಕಾನೂನಿನ ಆಡಳಿತಗಳಿರುವುದು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರೂ ಹೇಳಿರುವುದಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಭ್ರಷ್ಟ ಮತ್ತೆ ದುಷ್ಕರನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬಂದು ಕಾಲ ಶತಮಾನವಾಗುತ್ತ ಬಂದರೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನುಗಳು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇರಾಖೆ ಇನ್ನಾದರೂ ಸುಬಿಗ್ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದ್ಧತಿ ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟರೆಗಳು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿವೆ. ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ನಾಮಕಾಪಾತ್ಯ. ಅವನ್ನು ಮಾಡಿದವರೂ ಅವರಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವು ಇದ್ದರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಒಂದೇ ಎಂಬಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲ ಲಂಚವಿದೆ, ಇಲ್ಲ ಲಂಚವಿದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ವಾದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರೇ ಅವರಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನಾ ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬರುವವರಿಗಾಗಿ ಇನ್‌ಕಂ ಸರ್ವಿಸ್‌ಫೀಲ್ಡ್, ಕ್ಯಾರ್‌ಕೆಲ್‌ ಸರ್ವಿಸ್‌ಫೀಲ್ಡ್, ಕ್ಯಾಸ್‌ ಸರ್ವಿಸ್‌ಫೀಲ್ಡ್ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾರು ಕೊಡಬೇಕು? ಇನ್‌ಕಂ ಸರ್ವಿಸ್‌ಫೀಲ್ಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇರಾಖೆಯಿಂದ, ಕ್ಯಾಸ್‌ ಸರ್ವಿಸ್‌ಫೀಲ್ಡ್ ಸೋಡಿಯರ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾರ್‌ಕೆಲ್‌ ಸರ್ವಿಸ್‌ಫೀಲ್ಡ್ ನಮ್ಮಂಥ ಎಂ. ಎಂ. ಎ. ಗಳು, ಕೆಲಸ ವಿಲ್ಲದವರು ಕೊಡಬೇಕು. ದಿವಸಕ್ಕೆ 50 ಸರ್ವಿಸ್‌ಫೀಲ್ಡುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪರಿಶ್ರಮವಾಗಿ ವಿವಿಧಾಂಗಗಳಿಗೆ ಫೀಜು ಮಾಡಲು, ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಸೇರಲು ಜಾತಿಯ ಸರ್ವಿಸ್‌ಫೀಲ್ಡ್ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಆ ಸರ್ವಿಸ್‌ಫೀಲ್ಡುಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರ ಜಾತಿ, ತಂದೆ ತಾಯಿಯ ಹೆಸರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ್)

ವರ್ಷದ ವರೆಗೂ ಆ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟಿನ ಮೇಲೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಎಂ.ಎಂ.ಎ. ಹತ್ತಿರ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ತನ್ನಿ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನಡವಳಿಕೆಯಿಂದ ತನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇವರೇನು ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ, ಶಾಸನೋದ್ದೇಶಗಳೇ, ತಹಸೀಲ್ದಾರರೇ ಅಥವಾ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡುವವರೇ? ಇವರು ಹೇಗೆ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು? ಯಾವ ಯಾವದಕ್ಕೆ ಎನ್ನೇನು ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಆ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಆಯಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಡೆಯುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಹುಡುಗರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಜಾಣ್ಣು ಇದ್ದಂಥ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಕೈ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೂಟಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟ ಹೇಗಿದೆ, ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಇದೆಯೇ, ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವೂ ಇದೆ. ಅದು ಎಲ್ಲರ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಷ್ಟ ಉಪಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಅವರ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿನ ವಸ್ತುಗಳು ಉಗ್ರಾಣದಿಂದ ಕಳುವಾದುವೆಂದು ದೂರಿ ತ್ತರು. ದೂರಿತ್ತವರು ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಾದ್ದರಿಂದ ಪೋಲೀಸರು ಹುಪ್ಪಾರಾಗಿ, ಹುಡುಕಿ ಕೆಲವು ಕಳ್ಳತನದ ಮಾಲು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಕಳ್ಳತನದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಿದ್ದವರೂ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು. ಇನ್ನು ಎನ್ನ ಮರಾಠೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಮುಖಂಡ ರೊಬ್ಬರಿಂದ, ಕೇಂದ್ರದ ಸಚಿವರೊಬ್ಬರಿಂದ, ಇಂತಹ ಕೆಲವು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದರು. ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪೋಲೀಸರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರು. ಕಳೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಲಕ್ಷ ಗಟ್ಟಲೆ ಸಪ್ಪವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಕಾನೂನು ಭಂಗ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಎಂಥ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದರೂ ರಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ. ಹೀಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ದಕ್ಷ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೈತನ್ಯ ಹೀನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಆದಳಿತ ಭದ್ರತೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಜೈಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು. ಅರಿತೋ ಅರಿಯದೆಯೋ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಆನು ಭವಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. 20 ವರ್ಷ ಶಿಕ್ಷೆಯು 10—15 ವರ್ಷ ಮುಗಿದಿರುತ್ತದೆ. ಜೈಲುಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಸಿಟರ್ಸ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಯಾರಾದರೂ ಖೈದಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ, ಇಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಾನೆ, ಅವನನ್ನು ಬಿಡಬಹುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಅವಧಿ ಮುಗಿದರೂ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತರವೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಏಕೆ ಆಬೋರ್ಟ್‌ನ ಸಭೆ ಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು? ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಅವನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಖೈದಿಗಳು ಜೈಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅವನು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದರೆ ಜಾತಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಸೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ವರಿಗೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ತೋರದೆ, ಹೇಗಾದರೂ ಜೀವನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬಂದು ಮತ್ತೆ ಕಳ್ಳತನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಾನು ಹೊರದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಆಗುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆದಳಿತದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇರಬಾರದು ಎಂದು ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಲಂಚ ವೊಳಕೆಯಾದುದು ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ
ಲಂಚ ನನುಸಾದದ್ದು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ
ಲಂಚ ಮರವಾದದ್ದು ಎಕ್ಸೈಜಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ
ಲಂಚ ಹೂವಾದದ್ದು ವರಪಾನ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ
ಲಂಚ ಕಾಯಾದದ್ದು ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ

ಲಂಚ ಹಣ್ಣಾದದ್ದು ರೋಗೋಪಯೋಗಿ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲ
 ಲಂಚದ ಹಣ್ಣು ಹಂಚಿದ್ದು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲ
 ಲಂಚದ ಹಣ್ಣು ಮೆದ್ದದ್ದು ಸಚಿವ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲ
 ಲಂಚದ ಹಣ್ಣಿನ ಸಿಪ್ಪೆ, ಬೀಜ ತಿಪ್ಪೆ ಕೆದ್ದದ್ದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲ
 ಇಂತಿಹ ಲಂಚಕ್ಕೆ ನವಗ್ರಹದ ರಕ್ಷಣೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದಂತು ಇದರ
 ಹುಟ್ಟಡಗಿನುಮೆಪ್ಪಾ ಗಾಂಧೀಪ್ರಿಯ ಶೀಲವಂತಪ್ಪ

ಎಂದು ಮಧ್ಯಮರ್ಥ ಪುಠಾರಿ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುತ್ತಾ ಕೇಳುತೀವು ಉತ್ತರಿಸಬಲ್ಲರಾ ಅಣ್ಣಗಳರಾ.

[MR. SPEAKER in the Chair]

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇರಬಾರದೆಂದು ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾದರಿಯ ಮೈಸೂರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸೊತ್ತು
 ಅವರಿಗೆಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವು ಇಲ್ಲ ಪುರುಸೊತ್ತು
 ಹೀಗಿದ್ದರೂ ನಾಪು ಬೆದರುವುದು ವ್ಯರ್ಥ
 ಸಿಕ್ಕೇನಿಗುವುದು ಅವರ ಭಾಷಣದ ತೀರ್ಥ
 ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟತ್ತು ಒಂಭತ್ತು
 ಇದರಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಅರ್ಥಿಕವೆ ಎಷ್ಟತ್ತು
 ಆಳ್ವಿಕೆ ಆಳ್ವಿದ್ದು ಗೋಣ ಬರಿದಾಯ್ತು
 ಪ್ರವಾಸ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಜಾನೆ ಬರಿದಾಯ್ತು.

ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಇದರಂತೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೀರ್ತಿತರಬೇಕು. ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು 6 ತಿಂಗಳಾದರೂ ಜನರಿಗೆ ನಿರ್ಣಯ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜಾಗೃತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಜವಾಬು ಜಾಗೃತ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾತು ಕೇಳಿದರೆ ಮಹಾ ಮಂತ್ರವಿದ್ದಂತೆ, ಆಡಳಿತ ನೋಡಿದರೆ ಹದಗೆಟ್ಟ ಯಂತ್ರವಿದ್ದಂತೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಆಜ್ಞೆ ಬರುವುದರೊಳಗೆ ಜನತೆಗೆ ದೇವನಿಂದ ಚೆಟ್ಟದ ಆಜ್ಞೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸಚಿವರ ಮಾತು ನಿರಮೇಲಣ ಗುಳ್ಳೆಯಂತಿರಬಾರದು. ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿಯಿರಬೇಕು. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಂಬಳವಿರಬೇಕು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದರೂ ಸ್ನೇಹಾಡಳಿತ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಸಮರ್ಥಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ತಿಳಿಯಹೇಳುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ವಿವರಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಆನರ್ಹರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪದವಿ ಮಂಗನ ಕೈಗೆ ಮಾಣಿಕೈ ಕೊಟ್ಟಂತೆ. ಇದರ ಹಾಗೆ ಆಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಪದವಿ ಬಂದಾಗ ಬದೀಮರಾಗಬಾರದು
 ಆದಾಯ ಅರಿಯದೆ ಬರ್ಚೆಮಾಡಬಾರದು
 ಸರ್ಕಾರ ಸದಸ್ಯರ ತಿಕ್ಕಾಟದಲ್ಲಿ ಜನತೆ ಘಾಸಿಯಾಗಬಾರದು
 ಚಿನ್ನದ ಸೂಜಿ ಎಂದು ಕಣ್ಣು ಚುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು
 ಚೇಳಿನ ಮಂತ್ರವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಾಗ ಹಾವಿನ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಕೈಹಾಕಬಾರದು

ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗಾಂಧಿ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ ಗಾಂಧೀಜಿ ನೀ ನನ್ನ ತಂದೆ
 ಹೌದಯ್ಯ ನಾತಂದೆ ನೀನನ್ನ ಕೊಂಡೆ
 ತತ್ತ್ವಗಳ ಕೊಲಾತಿಹಿರಿ ನನ್ನ ಆತ್ಮದ ಹಿಂದೆ
 ಕೊಲಬೇಡಿ ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಲಿಕೆ ಬಂದೆ
 ಎಲ್ಲಹುದು ಆ ರಾಜ್ಯ ಗಾಂಧಿ ಹೇಳಿದ ರಾಜ್ಯ

(ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಹಿರೇಮಠ್)

ಪ್ರಜಾಸೌಖ್ಯದ ಮೂಲ ರಾಮರಾಜ್ಯ
ಪ್ರಾಂತಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯಾಜ್ಯ
ಬರಬಹುದೇ ಮುಂದಿನ್ನು ದಾನವರ ರಾಜ್ಯ

ಹೀಗಾಗದಂತೆ ಸರಕಾರ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Today is the last day for the voting of these demands. How much time will the Hon'ble Chief Minister require for his reply ?

Sri VEERENDRA PATIL.—One and a half hours.

Mr. SPEAKER.—Let the Chief Minister commence his reply at 6 p.m. I will allow members to speak till 6 p.m. and will give five minutes each to members.

(Several members rose)

Sri D. B. KALMANKAR.—This time limit seems to apply only to those who speak last and not to those who speak first.

Mr. SPEAKER.—If the time is to be extended, it will have to be extended by the House.

Sri S. SIVAPPA.—The Business Advisory Committee has allotted ten hours for these demands and it should be given to us. So, let the reply commence a bit late.

Mr. SPEAKER.—I have no objection if the House agrees to it.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇವತ್ತು ಬಹಳ ಜನ ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ, ರಿಪ್ಲೈ ಬೇಕಾದರೆ ನಾಳೆ ಕೊಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಬಹಳ ಜನಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಸಮಯ ವೆಚ್ಚವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಡಿಮಾಂಡಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡಲೇ ಬೇಕು, ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಕಡೆಯಿಂದ ಒತ್ತಾಯ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರೂರೂ ಒದಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ವಾದ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚು ವೇಳೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಯ ಮೇರೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿ ಈ ಡಿಮಾಂಡಿಗೆ ಹತ್ತು ಗಂಟೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—12 ಮತ್ತು 13ನೇ ತಾರೀಖು ಅಂತ ಇದೆಯೇ ಎನಾ ಹತ್ತು ಗಂಟೆ ಅಂತ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆ ಇದೆ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ತಾವು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಬೇಡ ಅಂದವರು ಯಾರು ?

Sri S. SIVAPPA.—This House is entitled for 10 hours and so 10 hours must be given for this demand.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಗಂಟೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ತಾವು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಸಭೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ಅದು ಎಲ್ಲರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅಂತ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—It is the privilege of the members of this House to move adjournment motions, privilege motions and other motions in the House and so it is not correct to say that the time consumed in such motions should be deducted from the time allotted for the demands. If that is sought to be done it will infringe upon the privileges of the members of this House.

Mr. SPEAKER.—I do not wish to take away the time allotted for the demands, but I want to make it very clear that two days, namely 12th and 13th, were allotted for this demand. The actual number of hours has not been mentioned. If on these days, some time is utilized, rightly or wrongly, for some other matters, then I think naturally the time for discussion of the demands would be curtailed to that extent and the demands must be put to vote at the scheduled time. Rule 230 is very clear :

“At the appointed hour, in accordance with the Allocation of Time Order for the completion of a particular stage of a Bill, or other business the Speaker shall forthwith put every question necessary to dispose of all the outstanding matters in connection with that stage of the Bill or other business.

231. No variation in the Allocation of Time Order shall be made except on a motion made with consent of the Speaker and accepted by the Assembly :

Provided that the Speaker may, after taking the sense of the Assembly, increase the time, not exceeding one hour, without any motion being moved.”

Sri S. SIVAPPA.—You must give us the scheduled 10 hours. There cannot be any compromise on that. If the Government feel that they have majority and they can do anything, let them pass all the demands without any discussion if they have got the courage and then we will see how they face the country.

Sri K. H. PATIL.—The list of speakers submitted by our Whip to the Speaker must be exhausted before the demands are put to vote.

Mr. SPEAKER.—That is subject to limitation of time. I do not want to disappoint the members. I shall give them 5 minutes each.

5-30 P.M.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯುಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ದೇಶದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಅಭೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೇ, ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಆಡಳಿತ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೇ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚರಾವಣೆಯಿಲ್ಲರತಕ್ಕ ಲಂಚದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿವ್ವಿಲರಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಏನು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ)

ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಖಂಡಿತ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನಾನು ಈಗತಾನೆ ಈ “ಲಂಚ” ಮತ್ತು “ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ” ಎಂದರೆನು ಅರ್ಥ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ “ಲಂಚ” ಎಂದರೆ ಸಂಬಳದ ಹೊರತು ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೂವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಂದು ಈ ಪದದ ಅರ್ಥ. ಇದು ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿತಕ್ಕೂ ಅರ್ಥ. ಇನ್ನು “ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ” ಎಂದರೆ ನೀತಿ ಬಾಹಿರನಾಗುವುದು, ಪತಿತನಾಗುವುದು, ನೀಚಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಎಸಗುವುದು ಮತ್ತು ನೈತಿಕವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವುದು ಎಂದು. ಅಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು. ದೇವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಲಂಚವನ್ನು “ಹುಕ” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪೂಜಾರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಲಂಚವನ್ನು “ಕಾಣಿಕೆ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಲಂಚವನ್ನು “ಮರಾಧೆ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಚಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಲಂಚವನ್ನು “ಬಕ್ಷೀಸ್” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಲಂಚ ಎನ್ನುವುದು ನಾನಾ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಗುರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು “ಪಾದಗಾಣಿಕೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಹೌದು. ಹೀಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಎನ್ನುವುದು ಬಹುರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದರೆ ನಿವಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಹೇಳಿದವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಾಶೀಲ್ದಾರ್ ಮತ್ತು ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಇವರು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ; ಸ್ಪರ್ಧಾ ಆದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂದು ತಾವು ಕೇಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ ಅವರು ಮೊದಲು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಬೇಕಾಗಿವೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ರೂಪಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಈ ನೌಕರಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಎರಡು ಮೂರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ತರಗತಿಯವರು ತಮಗೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಇನ್‌ಫ್ಲೂಯೆನ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಮಂತ್ರಿಪುತ್ರನದ್ದರ ತಕ್ಕವರ ಇನ್‌ಫ್ಲೂಯೆನ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಏಜೆಂಟರನ್ನು ಇಬ್ಬು ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶವೂ ಉಂಟು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ತಾಶೀಲ್ದಾರನ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು, ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಆತನು ಇಷ್ಟೇ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ನಗದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.....

For the post of Tahsildar Rs. 5,000, for the post of Assistant Commissioner Rs. 10,000 to Rs. 15,000.

ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬರು ಏಜೆಂಟರನ್ನು ಇಬ್ಬುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನನಗೆ ಒಬ್ಬರು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಿಂದ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅವರು ಅವರ ಲೆಜರ್ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಬ್ಬ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು; ಹಾಗೂ ಅವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಲೆಂರೈ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಬಹಳ ಬೇಕಾದವರೆಂದೂ, ಇವರಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆಯೆಂದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವತಿಯಿಂದಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಆ ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ವತಿಯಿಂದಲಾಗಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನೇರವಾಗಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಏಜೆನ್ಸಿಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನೌಕರಿ ಪಡೆಯುತ್ತವರು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳದೆ ಎನಾ ಯಾರಿಗೂ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದರಿಂದ ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಏಜೆಂಟ್ ಇರುವುದು ಆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಏಜೆಂಟರನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಈ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತವಾದ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೂ ಈ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳ ಒಂದು ಫೋಟೋಸ್ಕಾಟ್‌ನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಇಂಥದನ್ನು

ತಿಮ್ಮತ್ತೇವೆಂಬ ಧಲವಿದ್ದರೆ ತಿಳಿಸಲಿ. ಆದರೆ ನಾನೀಗ ಇಲ್ಲರತಕ್ಕ ಕಾಗದವು ಬರೆದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರೀಯಾಂಬಲನ್ನು ಒದಪಡಿಸಿಲ್ಲ. ನೇರವಾಗಿ ಬರೆದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಒದಪಡಿಸಿ.

“Please let me know the progress in my friend's case. Also let me know if he has collected the amount.....Here, one more presen, who has applied for Class II post is approaching I am interested since I have given commitment to you. Further, I have to proceed to Bombay and Sholapur. Kindly let me know immediately if the party has collected the amount.”

ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಅವರು ಒಂದು ಚಿಲಗಾಂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಇದೆ :

“Come Immediately or I Shall Come if Collected Money.”

ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ (ಪಕ್ಕಪುರ).—ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ತಾಶೀಲ್ದಾರ್ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯವು ಇರುವುದು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ. ಆ ನೌಕರಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಾಗಿರಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರು ಯಾವ ಸ್ಥಳದವರಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತದವರು ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಹುದ್ದೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಂಟ್ರಿಪೂ, ಅಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಹಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ, ಅದುದರಿಂದ ಆತನಿಗೆ ಆ ಹುದ್ದೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಜನ ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಥೇರ್ನ್ ಅಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಥವಾ ಏನಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೆ ಇದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನು ಪ್ರಾವಾಣಿಕ ಯಾರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ? ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಲಂಚದ ಹಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ? ಅವರು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಅಂದಾಗ ಇನ್ನು ಆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು, ದೇವರಾಜ ಅನಸು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಬೇಕು ! ಅವರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಹಣ ಬರುವುದ್ದರೆ ಅವರು ಯಾರ ಮೇಲೆ ದಾಪಾಹಾಕಬೇಕು ? ತಾಶೀಲ್ದಾರರು ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರರುಗಳು ತಮ್ಮ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಹಣ ಸುರಿದು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇದಾದನಂತರ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಅವರು ಕೆಂಗನು-ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್, ಅವರು ಒಂದು ಕಾಗದ ವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿ.....

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ನನಗೆ ಶ್ರೀ ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯನವರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾನು ನನ್ನಲ್ಲತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ದಾಪು ಗೌಡ.—ಆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ?

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—Sir, if any hon'ble member refers to the contents of any letter, I think, it is obligatory on his part to place that letter on the Table of the House; otherwise we cannot make use of the contents of that letter. If he is reading that letter, he must place it on the Table of the House. I must have full opportunity to know what is that letter, to whom it is addressed and who has written that letter. The hon'ble member is referring to a telegram. He must make it available to us, because, while replying, I must know the contents, to whom it has been addressed, etc., otherwise, I will not be getting the opportunity to rebut or to give reply to those allegations.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಡುತ್ತೇನೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೆನು ಆಗಬೇಕು ?

SRI VEERENDRA PATIL.—Let him give.

SRI H. N. NANJE GOWDA.—I want such response from the Government. Let them create the confidence in me and I will place it on the Table.

SRI VEERENDRA PATIL.—If he is not prepared to place it on the Table of the House, I will not be able to reply. According to the rules, he must place it on the Table, because he has read just now the contents of that letter. The Minister or the Chief Minister is entitled to know what that letter is and the contents of that letter. But, if he does not want to make use of the contents of the letter, I have no objection to his not placing it on the Table of the House.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಇಲ್ಲ ರೂಲ್ ಆಫ್ ರಾನ್ ರೆಸ್ಟ್ರಿಕ್ಡ್ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದರೂ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಆ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಡತಕ್ಕ ಫಟ್ಟಿ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದೀಗ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳಲ್ಲದೆ ಕುರಿತವಾಗಿದೆ ಅವು ಬೇಕೇ ಬೇಕು ಅನ್ನುವುದಾದರೆ ಆಗ ಕೊಡಬಹುದು. ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ನಿಜವೇ—ನಿಜವಲ್ಲವೇ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಮಾಡುವುದಕ್ಕಾದರೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೊರತು ಆ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನಾವು ಅನಂತರ ಬಾಯಿ ಹೊಕ್ಕುಕೊಳ್ಳೋದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಯಾರೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನಾದರೂ ಒದಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಮೊದಲು ಅದನ್ನು ನಿಮಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಇಲ್ಲದೆ ಅವರು ಒದುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜ್ಯೂಯಿಸ್ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಸಾಟಿಸ್‌ಫೈ ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿಕೊಡಬಹುದು. ಏನೋ ಕಾಗದ ಇದೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದನ್ನು ಒದುವುದಾದರೆ ನೀವು ಅದಕ್ಕೆ ಪರವಾನಗಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಆ ಕಾಖ ನಮಗೆ ಸಿಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ನಾನು ತಮಗೆ ಆ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ನನಗೆ ಕನ್‌ವಿನ್ಸ್ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಗುಟ್ಟಿನ ವಿಚಾರ. ಕಾನ್‌ಸಿಟ್ಯೂಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ದೂರು ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಅದರ ಫೋಟೋ ಸ್ಟ್ಯಾಟ್ ಕಾಖ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲವೇ ವಿಶೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆಳುವ ಪಕ್ಷವೇ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಟ್ಟಿರುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು? ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಂಬಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಗುರುತರವಾದ ಆಪಾದನೆಯಾದಿ ಸಹಿ ಹಾಕಿದಂಥ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇ ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ದೂರು ಕೊಟ್ಟವರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನೀವು ಅವರೊಡನೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಇದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಲ್ಲವೇ? ಹೀಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ನೀವು ನೆರೆಯಾಗಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಅವರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ, ಅದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಲ್ಲವೇ? ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ಮೆಕಾಂಕ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಹುದ್ದೆಗೆ ಅವರ ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ಕೇವಲ 325 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ 4 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವನಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿರುವವರು ಇದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸಿ 1600 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದರೆ, ಇದು, ಅದೇ ತತ್ವವು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಲ್ಲವೇ?

ತಾಂತ್ರಿಕ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ, ಇಷ್ಟು ಬಂದಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು—ಇದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಲ್ಲವೇ? ರೂಲ್ಸ್‌ಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವವರನ್ನು ನಾವು ಏನೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಇವರು ದೊಡ್ಡವರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಾಕಾಭಿಜಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಾವಿರಾರು ಮೈಲಗಳ ದೂರ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಗಳ ತಳಹದಿ ಹಾಕುವುದು, ಆ ಕಲ್ಲುಗಳು ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆದು ಮತ್ತು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಏಪ್ಪು ಒಣಗಿದರೂ ಕೆಲಸವೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದು ಕೊಡಲ ಪಟ್ಟು ಹಾಕಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಇದು ಒಂದು ರೀತಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಆಗುತ್ತದ್ದಲ್ಲವೇ? ಏಕದಿನಾಕಾ ಸುರ್ರಾನ್ ಆಗುವ ಪಕ್ಷ ಇದು. ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೈತ ಕುಟುಂಬ ನರಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ಏಕದಿನಾಕಾ ಸುರ್ರಾನ್ ಆಗುವ ಪಕ್ಷ ಇನ್ನೂ 2—3 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಾವೇ ಇರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ನೂಳೆ ಮುದಿಸುಯಿಸಿವಿವಿ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಭೋಧನೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದ್ದಲ್ಲವೇ? ಈಗ ಇವರು ಅಸೆಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಲೈಯಿಟಿಟೀಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೋಯಿತು. ಇವರಿಗೆ ರೋಕಿಪಾಲ ನೇಮಕ ಬೇಡ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಬರ್ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕಾಗದವನ್ನು ಇವರು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಹಕ್ಕು ಇದೆ? ತಾವು ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಈ ಕಾಗದವನ್ನು ತಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರೂಲ್ 305 (1) ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಅವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಶೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. “305 (1) A paper or document to be laid on the Table shall be duly authenticated by the member presenting it.”

Sri D. B. KALMANKAR.—But he cannot be compelled as per rules.

Mr. SPEAKER.—I am not compelling the hon. Member. If he wants it to be made use of, it is for him to lay on the Table and not otherwise.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—I am ready to give it to you, Sir, on the assurance that it would be returned after a week or so. I will produce a photostat copy.

Mr. SPEAKER.—I leave it to the hon. Member.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಈಗ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಶ್ರೀಮಂತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದರಾಯಿಸುವುದು, ಈಗಿರುವ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಎಕ್ಸೈಜು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟಿಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕ್ಯಾಪ್ ಅಡ್ಡಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು 10 ತಿಂಗಳ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿರುವುದನ್ನು ಬದರಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ, ಈಗ ಅದನ್ನು 7 ತಿಂಗಳ ಕ್ಯಾಪ್ ಅಡ್ಡಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು 5 ತಿಂಗಳ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಅಂದರೆ, 76 ಸಾವಿರ ಕ್ಯಾಪ್ ಅಡ್ಡಾನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಒಗ್ಗಾದರೆ ಕಾಂಪಲಿಟಿವ್ ಟೆಂಡರ್ಸ್ ಎಲ್ಲ ಬರುತ್ತಾರೆ! ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಕೆಲವೇ ಜನರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು—ಇದು ನಿಮ್ಮ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಲ್ಲವೇ? If this is not corrupt administration, then what else is it! ಅವರೇನೋ ತಾವೇ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ಪಡೆದಂತಿದೆ. ಇಂದು ನಿಮಗೆ ಮದುವೆ ಹಬ್ಬ ನಾಳೆ ಯಾರೂ ಏನೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಇರಬೇಡಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಈಗಲೇ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವವ ನಾನಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ನಿಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವಾಗ, ಅದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನಿಮಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾ ಗ್ಯಾಜಲ್ಯೇಟ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಂ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಯವರು ಲೇಗಲ್ ಸೂಪರಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್‌ಫಾರ್ ಮಾಡಿದರು. ಆದರಲ್ಲಿ ಅಹತೆ, ಎರ್ರಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಹೆಂಗಸರು ಹಾಕಬಾರದೆಂದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಆಯಿತು. ರಿಟರ್ನಿಟೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಸ್‌ಗಿದ್ದಾರೆ. ವೈವಪೋಸಿ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಆದಾಗ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಈ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ)

ರೂಲ್ಸ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂದಮೇಲೆ ಮೊದಲು ನೋಟೀಸಿಕ್ಲೇಷನ್ ಹಾಕುವಾಗ ಈ ಕಂಡೀಷನ್ನನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ? ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದ ಮುನ್ಸಿಪ್ ಕೋರ್ಟ್ ವಿರಿಯಾದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಬ್ಲಡ್ ರಿಫ್ರೇಷನ್ಸ್ ಅವರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟರು. ಇವರು ಎಬಿವ್ ದಿ ಬೋರ್ಡ್ ಇಂಟೇಕು. ಇದನ್ನು ಅವರು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ತರಬೇಕೆಂದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರೋಜಕಪಾಲ ನೇಮಕದ ಮನೂದೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಅಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಫುಟ್ಸಾಳಮಿಯವರು ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಶಿಫಾರಸು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಮಾಡಿ ತಂದಿದ್ದೇವೆ, ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಇಲ್ಲ. ಕಳ್ಳನ ಮನನ್ನು ಹುಳ್ಳುಳ್ಳಿಗೆ, ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಕಳ್ಳ ಅಂದರೆ ಹೆಗಲು ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದ ಎಂಬ ಹಾಗೆ ಇವರು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಇವರು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಚಾರಿಂಜ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಧೈರ್ಯ ತಾಳಲಿ, ನೋಡೋಣ. ಈಗ ಬೇಕಾದರೆ ಆ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಫೋಟೊಸ್ಟಾಟ್ ಕಾಪಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

Sri VEERENDRA PATIL.—Instead of reading the letter, he may place it on the Table of the House.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್ ಏನು ಒದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಹಾಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ನಾನು ಪ್ರೆಸ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

Sri K. H. PATIL.—If he reads in the House, the Press will have a right to publish it. If he wants, let him read it.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—This may not be misconstrued. There are other legal remedies open on the basis of this letter if the Government fails to give remedy. Where shall I go if I place it on the Table of the House? I want to take action on the basis of this letter if you say the remedy is not forthcoming.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—It is better for the hon. member to hand over the letter. If he reads the letter, the contents of the letter become part of the records. Therefore, may I submit to you sir, that before the contents are read out, the Hon. Speaker should satisfy himself whether it is a genuine letter. Somebody might have sent that letter without giving the name. It may be an anonymous letter and there may not be any signature.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಈ ಪತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—This is just to satisfy the Chair.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—"I have secured 50 per cent of the marks. In *viva voce* I have failed. I am a lady member. This is only my disability. In the notification advertised, it was never mentioned. If they find me not suitable, they should not have called for me. The fundamental rights of a citizen are denied."

Will you kindly enquire into the matter?

Mr. SPEAKER.—If the member does not want to hand over the letter, I cannot compel him.

Sri C. K. RAJAIAH SETTY (Chicknaikanahalli).—Your desire is to hand over the letter to the Chief Minister.

Mr. SPEAKER.—Supposing the Government want to examine the letter by experts, the letter is required.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—I Will produce a photo stat copy.

Mr. SPEAKER.—With regard to this question, there are two rules 304 and 305. Rule 304 refers to a document referred to by the Minister which he wants to lay on the Table of the House. Rule 305 reads as follows:

“(1) A paper or document to be laid on the Table shall be duly authenticated by the member presenting it. (2) all papers and documents laid on the Table shall be considered public.”

It is left to the hon. Member to place it on the Table of the House. If he does not want, the paper to be scrutinised, the effect of the letter is lost.

Sri VEERENDRA PATIL.—What will happen to the contents of the letter which have gone into the records? Those contents cannot be recorded. The moment the contents are recorded, it becomes a public document. Therefore the contents should not be recorded and whole thing has to be expunged.

Sri K. PUTTASWAMY.—Hon. Mr. Nanje Gowda was telling that he will hand over photostat copy and not the original. It is well known from so many evidences that when the original copy is not made available, a copy of it is not relied upon. If he does place this photo stat copy on the Table of the House, it will be of no use.

Sri SPEAKER.—He has the right of retaining the Original or placing it on the Table. If he wants to place it on the Table, he may do so. The document that is to be placed on the Table must be an authenticated one.

Sri K. H. PATIL.—He has got a reliance on the document. If he has relied upon the a false document, there is a privilege Committee to look into it. How can he produce a document on which he wants to proceed further?

Mr. SPEAKER.—If the hon. Member does not want to take the House into confidence by placing the document on the Table, the quotation has no value.

6.00 P.M.

Mr. SPEAKER.—It only means that he has quoted something which he wants to hide. If the hon. Member wants the matter to be taken seriously, I think then he will have to produce the document.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈಗ ತಾವು ಆ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ಮರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡೋಣ. ಆದರೆ ಒರಿಜಿನಲ್ ಕಾಪಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅದನ್ನು ಏನಾದರೂ ನಾಶ ಮಾಡಿದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? ಈ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೇವೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. You may victimise. ಆ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—What Sri Nanje Gowda propose to do.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—I declare at the beginning itself that the Hon. Chief Minister has not created confidence in us. He has taken him as his colleague though there were many charges against him.

Mr. SPEAKER.—I do not want any speech. If he is producing that document, he may produce it. Otherwise, he may say “No.” Hon. Member has the discretion to produce it or not.

Sri K. H. PATIL.—Hon. Member says that he is prepared to produce the photostat copy tomorrow if necessary if his *bona fides* are questioned in this matter.

†Sri S. R. BOMMAI (Kundgol).—Sir, we have been speaking in this House about corruption and malpractice. We talk of corruption in Assemblies, in public meetings, in hotels in buses, and everywhere. Corruption has become part of our life. If only we think of ourselves, if we analyse ourselves, we can say boldly that in some form or other, we are party to corruption. That has been a social evil in this country not only in this country, but in most of the advanced countries also. Sir, corruption cannot be prevented by passing laws or making speeches. In my humble opinion, corruption can be prevented only by social education, that is by creating public opinion, wherein corrupt officers, corrupt legislators, corrupt Minister or corrupt individual would be looked upon as a sinner and he should be socially boycotted. And no social contact could be had with him by the public. Then only a proper atmosphere would be created. Sir, senior members have also quoted a number of authorities. I am here reading a speech made by the then DEWAN in the year 1924 in the then Representative Assembly of Mysore. It was in reply to a resolution which had been brought up. I will just read the relevant portion :

“In the first place, I must at once disabuse the minds of members of the House as well as those who read the proceedings of the House outside of any general impression that the Mysore Public service is contaminated largely with a disease of corruption.”

He goes on :

“Public servants are servants of the public in a general sense and they must be wholly and undividedly responsible to their employer that is Government. So far as official discipline is concerned, there is an organisation to enquire into cases of corruption in the various departments of Government. I would

like to ask whether it is a case of mere complaint, or petition received by the Government, because in respect of these things, after enquiry it is usual to frame charges. But cases must be brought to the notice of the Government by individual who are prepared to come forward, sign their name if they are giving a definite complaint..... it must relate to some particular transaction in which the officer or official has been corrupt."

Here, I would humbly submit, we are responsible Members representing the people of this country and when we speak of corruption, we must be specific. We must be prepared to swear by a particular transaction and if one is convinced about it, Government should be asked to enquire into it. Sir, I find that senior members talking about corruption in this House. But I am sorry to say that no definite or particular charge is made, not a single transaction has been cited against a single Minister or Member of this House. Sir, it may be said.....

(Interruption by Sri S. Gopala Gowda)

Sri S. R. BOMMAI.—If my friend Sri Gopala Gowda is able to point out a single case of misappropriation in my society, I am prepared to resign. I am speaking with great responsibility. I am prepared to resign my membership of the House if it becomes necessary. Let him come to my society, Janata Bazaar and make an enquiry. I am prepared to answer.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಪಕ್ಷಾಂತರ ಹೊಂದಿರುವುದು ಕರಪ್‌ಷನ್ ಅಲ್ಲವೇ ?

Sri S. R. BOMMAI.—I shall answer that question Sir. He is saying that changing party affiliation is also corruption. I do agree. But it is not wrong to change ones opinion, one's ideology, change one's thought. It is the right of every man. Mind is dynamic and progressive and if I find that a particular ideology is more progressive, I am entitled to change. I have changed on ideological grounds and on individual ambitions and gains. But I may tell my friend that he has no Party and he is not under any discipline of any party.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ಯಾಮಿ ನಾನು ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾರೋಪ ಎತ್ತುತ್ತೇನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಿಂತು ಜನಗಳಿಂದ ಪೋಷಣೆ ಪಡೆದು ಗೆದ್ದು ಬಂದು ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರ ಅಲೀವಾರ್ಡ್ ಪಡೆದು ಯಾವುದೋ ಚೇರ್ಮನ್‌ಗಿರಿಗೋಸ್ಕರ, ಅಥವಾ ಸಂಬಳಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕರಪ್‌ಷನ್ ಅಲ್ಲವೇ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಲ್ಲವೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪಾರ್ಟಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಪಡೆದು ಗೆದ್ದು ಬಂದು ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರ ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ವರ್ಗಾಂತರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದುವರೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು ನಿರರ್ಥಕವಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ.—ಈ ದಿವಸ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡಬಾರದೆಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಕಾನೂನಿನ ಉಲಂಘನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಮತ್ತೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ. ನಾವೇನಾದರೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ನಿಂತರೆ ಆ ಕಡೆಯ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವೆವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಅಧಿಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಇದೆಯೇ? ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆದರೆ ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಶ್ರೀ ರಾಮಣ್ಣನವರು ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎದ್ದು ನಿಂತಾಗ ಯಾರೂ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಅದು ನಿಯಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸಭೆಗೆ ಅಗೌರವವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ.—ತಾವು ಆ ರೀತಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮತ್ತೆ ನಡೆಯದಂತೆ ತಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆಗಲಿ.

Sri S. R. BOMMAI.—It has been stated that change of parties also is a kind of corruption. If change of party is a type of corruption, my friends sitting on this side have changed their parties and they are also responsible for corruption. Sri Vatal Nagaraj is not a member of any party. He has no ideology. If he had and if it is good for the people, he can stick to it. If there is change of ideology and if a member thinks that by joining another party he can serve the people, he is right.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಜೊಮ್ಮಯಿ ಅವರು ನನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪರ್ಸನ್ ಆಲಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನು ನಿಮಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಾರ್ಟಿಯ ಸೀಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತು ಜನರಿಂದ ಅರಿಸಿ ಬಂದು ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜಾಗಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿ ನಿಂತು ಗೆದ್ದು ಬರಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀ ಜೊಮ್ಮಯಿ ಅವರು ಜಾಗೃತ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

Sri S. R. BOMMAI.—So far as eradicating corruption in any form is concerned, it is necessary that a social revolution should take place and for that, whether we belong to this party or that party, as citizens of this country we should create a healthy public opinion. So, I earnestly request through you, to everybody here and outside, that we should start to live a life above corruption, above favouritism and then only there is future for the country. I know there are a number of

legislators and public people who misuse their power, position unknowingly and they are a party to corruption. I conclude my speech by requesting that we should all strive for creating such a public opinion and eradicate corruption.

* * * *

Mr. SPEAKER.—I want to make a request to the hon. Members. Let us do some serious business. No purpose can be served by such interruption. There is no end to this. Even when the Hon. Chief Minister was opposed to the extension of time, I said I would be extending the time of the debate. So, let us utilise every moment in transacting serious business. ಈಗ ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಮುಷ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡ ಬಹುದು. ಇದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

† ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಮುಷ್ಪ (ಕೋರಾರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಎಂದರೆ ದೇಶದ ಬಹು ಭಾಗದ ಹಣ ಸರಕಾರದ ನೌಕರರುಗಳಿಗೇ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. 1959 ರಲ್ಲಿ 1.45 ಸಾವಿರ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದು ಇವರು ಇವತ್ತು 1.73 ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗಾಗಿ 1959 ರಲ್ಲಿ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಬರೀ 16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಈ ದಿನ ಇದು ಸುಮಾರು 70 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯವರೆಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೇನಾದರೂ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳುವಂತೆ ಲಂಚ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಮತ್ತೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಗೋರವಾರಾ ಕಮಿಷ ಹಾಗೂ ಎ.ಜಿ.ಆರ್. ಕಮಿಷಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಇವರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳು ಕೂಡ ಬಂದಿವೆ. ಇದರ ಕತೆ ಸರಕಾರದವರು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿ ಸರಕಾರದ ಕಣವನ್ನು ಪೊಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇದೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ದಿನ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯುಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಹಾಗೂ ಅಂದರು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಎಂದು ಏನಾದರೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಂದಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಬಹಳ ಅತ್ಯಪ್ರಸಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ನಮ್ಮನ್ನು ಡಿ ಸಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ನಮ್ಮನ್ನು ಎಸ್ ಡಿ ಒ ಆಗಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅತ್ಯಪ್ರಸಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿರುವ ಯಾವ ಹೇತುಗಳ ಫೈಲು ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೇಗನೆ ಫೈಸಲಾಗಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಕೊಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು ಇಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಫೈಲಿನ ಮೇಲೆ ಇಂದು ಇದು ಫೈನಾನ್ಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಬರೆಯುವುದು, ಇಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾಸಿಂಗು ಇರಾಖೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಹೀಗಾಗಿ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳೂ ಬೇಗನೆ ಮುಗಿಯಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಏನಾದರೂ ಸೌಪಡಿಸೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಂತಹ ಒಂದು ಜಾಣತನವನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಿಂದ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಅಲ್ಲದ ಅಂದರು ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಹೀಗಾಗಿ ಯಾವ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿರೇವಾರಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕೋರಾರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 120 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಜಮೀನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಸರಕಾರದವರು ಯಾರು ಯಾರಿಗೋ ಬಳುವಳಿಯಂತೆ ಮಾಡಿದಾ ನ ದರ್ಮ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರದವರು ಇಂತಹ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡಕೊಡದು ಎಂದು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ದರದಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

*** Matter not recorded as ordered by the Chair.

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ)

ಬಂಗಾರಹೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಅಮರ್ನಾಥರು ಟೌನ್‌ಗೆ 5 ಮೈಲಿ ಸರಹದ್ದಿನೊಳಗೆ ಇರುವೆಂದು ಸೈಟನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿರುವ ಜನ ಅಮರ್ನಾಥರನ್ನು, ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ? ಎಂದು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಡವ ಒಂದು ಟೀ ಪಾಪ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ 12 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಗ್ರಾಂಡ್ ರೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾನೆ. ಸುಮಾರು 2-3 ಗುಂಟೆ ಜಮೀನು ಇರುವುದು. ಆ ಬಡವನಿಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಟೌನ್‌ಗೆ 5 ಮೈಲಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಇರುವಂಥ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿದೆ ಅದರಿಂದ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಟೈಂ ಇಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೋ ಅವಕ್ಕೆ ರುಜು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸುಮಾರು ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಫೈಲುಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಎನಗಿ ವಾಡಬೇಕು.

6-30 P.M.

ಇನ್ನು ಇರಾಖಾ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಷಯ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಆಫೀಸರ್ ಯಾವಾಗ ಹೋದರೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ಕೇಳಿದರೂ ಟೂರ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ಗೆ ಮೀಟಿಂಗ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಕಾಣಬೇಕೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಲಿ, ಎಲ್ಲಗಾದರೂ ಹೋಗಲಿ, ಸೆಂಟರ್ ಕಛೇರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಹೋಗಲಿ, ಅವರ ಅವರು ಒಂದು ಖಚಿತವಾದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ವಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರ್ ಆಫೀಸ್ ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ. ಜಿ. ರಾಮ ಚಂದ್ರರಾಯರ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗೊತ್ತು ಆ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ದರೆ 10-20 ಜನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗೊತ್ತು 29 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಸಭಾನಾಯಕರೇ ಆಗಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗಿಂದಲೇ ಟೂರ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದು ತಿರುಪತಿಗೆ ಹೋಗುವವರಿಗೆ. ತಿರುಪತಿ ತಮ್ಮ ಪ್ಲಾನುಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಎಂದು ಒಂದು ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಅದು ಇರಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ಅವರು ತಿರುಪತಿಗೆ ಟೂರ್ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಅವರು ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರ್ ಇನ್ನು ಇತರ ಆಫೀಸರುಗಳು ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಇರಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಕೆ ಮಾಡಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ರಿಸಿಪ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಎಂದು. ಅವರು ಬೇಕಾದರೆ 3 ಅಡಿಯೋ 5 ಅಡಿಯೋ ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕಲಿ. ಈಗ ಯಾರು ಬಂದರೂ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರೂ ಹೋಗಲೇ ಬೇಕು. ಹೋಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗುರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಡಿ. ಸಿ. ಗೆ ಜಂಬ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಡಿ. ಸಿ. ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ರಿಸಿಪ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ.

ಇನ್ನೂ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಫೀಸ್ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಫೌಂಡೇಷನ್ ಹಾಕಿದರು. ಆಗ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಆಫೀಸಿನವರು ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಫೀಸ್ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ದಿನಕ್ಕೆ 3-4 ಗಂಟೆಗಳು ಅಲ್ಲಿರಬೇಕಾದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಏತಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಭವನ ಕಟ್ಟಲು ದುಡ್ಡು ವಸೂಲಾಗುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೈದರೆ ಎನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಪಕ್ಷದ ವೈಖರ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

ಅದುದರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮುಖಂಡರು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ದೇಶವೆಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೂ ಇಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಕಾಲಾ ವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಐ. ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ (ಹೊಸನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಚ್ಛಿರತಕ್ಕಂಥ ಮೂರು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತಾ ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಕೆಲವು ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡಿದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾವು ಇವೊತ್ತೆಲ್ಲ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ, ಅನೇಕ ಯುಗಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಲಂಚದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಈ ರೀತಿ ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಯಾವ ರೀತಿ ಇತ್ತು ಎಂದು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಹಿಂಬೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಇತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸುಭದ್ವ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿಶ್ವೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್ ರವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಇರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಅಥವಾ ಕರಪ್ಷನ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರದಿ ಮಾಡಲು ರಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಸಂತಾನಂ ಕಮಿಷನನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.—

“ There is general impression that it is difficult to get things done without resorting to corruption, Scope for corruption is greater and the incentive to corrupt stronger at those points of the organisation where substantive decisions are taken in matters like assessment and collection of taxes, determination of eligibility for obtaining licences, grant of licences, ensuring fair utilisation of licences and goods obtained thereunder, giving of contracts, approval of works and acceptance of supplies. ”

ಈ ರೀತಿ ಲಂಚಗುಳಿತನ ರಾಲ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಇತ್ತು ; ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಈಗ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯೇ? ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಯೇ? ಅಥವಾ ಅವೇ ಪ್ರಮಾಣವಲ್ಲದೆಯೇ? ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲತ್ತಾ? ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳು ಇತ್ತು? ಇವೊತ್ತೆ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳು ಇವೆ? ಎನ್ನುವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಅವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅನಿಭವಕ್ಕರಾದವರು. ಅವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ದರ್ಜೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಲೆಗೇಷನ್ ಇದ್ದುಹಾಗೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅನಿಮಲ್ ಹಕ್ಟೆಂಡರಿ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲಂಚಗುಳಿತನದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲರೂ ಕೂಡ ಪೂರ್ವ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—If the hon. member were to yield, I would like to make a personal explanation. I have stated I will give in writing my complaint to the Leader of the House if he so wants. That being the case, I do not know how the hon. member says that I have made vague and wild allegations. As a matter of fact, any

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

complaint made by any citizen in this country is as good as complaint made by the highest man in this country because every citizen is entitled to be heard with due respect. Moreover, this is not an anonymous petition. It is a signed petition. May be there motives, as the Leader of the House said. But the fact remains that allegations have been made and there are as many 52 specific allegations. It does not mean that Siddaveerappa himself must contribute his signature to it and give it and then alone it is going to have any weight. That is a different matter. Now what I am saying is that I have not got any agency to make enquiry. If really the Government want me to conduct an enquiry, let them place the Criminal Investigation Department or the Vigilance Department at my disposal for a week and then I shall enquire and give specific chargesheets in writing.

Even in Britain in the Profuma case nobody saw that woman sleeping with the Minister, but somebody got information that both of them were together and that information was brought to the notice of the House. Nobody asked "Did you see him sleeping with the woman?" So it is not fair for the hon. Member to say that I have made vague and wild allegations. Whatever information I got I have passed on.

ಶ್ರೀ ಐ. ಸೋಮಶೇಖರಪ್ಪ.—ನನ್ನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯ ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ, ಅದ್ದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಪರಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ವೇಗ್ ಅಲೆಗೇಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

"A great deal of vague allegations is made. This can be reduced only if there are agencies which a person can approach to redress, with the assurance that he will be fully protected and prompt action will be taken."

ಎಂದು ಸಂತಾನಂ ಕಮಿಟಿಯವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

"We recognize that irresponsible allegations cannot be taken note of".

ಹೀಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಪ್ರಮಾಣಿಸದೆ ಈ ರೀತಿಯ ವೇಗ್ ಅಲೆಗೇಷನ್ ಮಾಡಬಾರದು. ಅದುವರಿಂದ ನಿನಗಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪತಿವ್ರತೆಯಾಗಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೆ ಆತನು ಗಂಡನಿಗೂ ಭ್ರಷ್ಟ ಆಗಿದ್ದೀಯೋ, ನೀನು ಶಿಲವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀಯೋ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಹೊರಟ ಯಾವ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ ನಿನಗಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳು. ನನ್ನ ಪತಿ ನನ್ನ ಶ್ರೀಲಿಂಗ ಬಗ್ಗೆ ಸಂತಯ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ಪತಿವ್ರತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮುಖಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಜನತೆಯನ್ನು ಗಂಡುಗೊ, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೂ ನಾವು ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದರೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಆಪಾದನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅದ್ದರಿಂದ ಲಂಚ ಏಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ವೇಗ್ ಮಾತ್ರ ವೈರ್ಡ್ ಅಲೆಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅಲೆಗೇಷನ್ ಮಾಡುವರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ

ದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಿದೆ ಇರುವ ನೌಕರರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ತಾವಾಗಿಯೇ ವಾಲಂಟರಿ ಯಾಗಿ ನಿವೃತ್ತರಾಗುವ ಮನೋಭಾವವಿರುವವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ನೀರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೂ ಅದು ಬಂಡಿತ ವಾಗಿ ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಇರಾಖೆಯಿಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಪ್ಪಣನೆ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರು ಆ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ನಿವೃತ್ತರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದ ಎರಪ್ಪನವರು ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಬ್ಬ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಲಂಚಕ್ಕೋರನಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದ ಎರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಹೇಳಬಯಸುವುದು ಏನೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ 311ನೇ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಏನೆಂದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಲಿ. ಸಂತಾನಂ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಿರತಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದರೆ ಅದು ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಭಾರತ ರಾಜ್ಯಾಂಗ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಂಚಕ್ಕೋರರಾದರೂ ಸಹ ಕಾನೂನಿನ ತೊಡಕಿನಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ 311ನೇ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಲಂಚಕ್ಕೋರತನವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಬೋಳ ರಘುರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಂಥ ಮೂರು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಘಟನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಘಟನೆ ಕೂಡ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಘಟನಾತ್ಮಕವಾಗಿ, ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವವರ ಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಏನೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸುವಂಥದ್ದು ಮತ್ತು ಘಟನೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವಂಥದ್ದು. ಈಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈವೊತ್ತು ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಲಂಚ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಪಾತದ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಟ್ರಜರಿ ಬೆಂಚಿನ ಕಡೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಕೆಲವು ಮಹನೀಯರು ಲಂಚ, ಪಕ್ಷಪಾತ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ನಾವು ಅಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಅವರು ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುವಂಥದ್ದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅಧಃಪತನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ, ಯೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಇದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಆತನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹದರಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನನೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಜನರು ಕೂಡ ಮನೆಯ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಂಚಕ್ಕೋರತನ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಪಾತ ತನ ನಿಲ್ಲಿಬೇಕು. ಚೆನ್ನಾದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಸರ್ಕಾರ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಮೇರಿಕಾದವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದು ದೇಶ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಮಿಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೂ ಗಂಡಾಂತರ, ದೇಶಕ್ಕೂ ಗಂಡಾಂತರ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಪ್ರಜೆಗಳು ದಂಗೆಯೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆ ಇರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶವೂ ಕೂಡ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಡತನದ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಂದ ಪಡೆದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರತಿಫಲ ಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಯಂತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಮೊದಲು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಕ್ರೇಟೇರಿಯಟ್ ಕೆಲಸ ಸುಸೂತ್ರವಾಗುವುದು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡು

(ಶ್ರೀ ಬೋಳ ರಘುರಾಮಶೆಟ್ಟಿ)

ವುದು. ಅದರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಜನರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಅರ್ಜಿವಾದ ಬರುವುದೂ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂದು ಪೊಲೀಸರ ಮೇಲೆ ಜನರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಜನರಿಂದ ದೂರು ಬಂದಾಗ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿ ಅವರು ವರ್ತಿಸಿದ್ದರೆ ಜನರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಲಂಚ, ಪಕ್ಷಪಾತ, ಅಪವಾದ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವುದರೂ ಆತ್ಮ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಂದ ಅಪವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ ಎದರಷ್ಟು ಸುವರ್ಧರೂ ಆತ್ಮ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಂದ ಅಪವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ ಎದರಷ್ಟು ಸುವರ್ಧರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಂದು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮೇಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದವರು, ಬಹಳ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನ್ಯಾಯವಿವರಣೆ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ಕಳಿಸಿದ್ದರೂ ಅವರು ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮರೆಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಏನುವುದು ಎಲ್ಲರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಕಾನೂನಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಧರ್ಮದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇರುವುದು, ಅದರಲ್ಲೂ ಆದೇಶ ನಡೆಸುವುದರಿಗೆ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮುಂದಿರುವ ಮೂರು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಗದಗಳು ಜಾಗೃತ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾಗದ ಬಂದ 8 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರೆ ಜಾಗೃತ ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಆಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಲಂಚಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾಗದಗಳು ಜಾಗೃತ ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಹಿಂದೆ ಇಂಗ್ಲೀಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಂದಿಖಾನೆಗಳಿಗೂ ಇಂದು ಇರುವ ಬಂದಿಖಾನೆಗಳಿಗೂ ನೆತ್ಸಾನವಿದೆ. 20 ವರ್ಷದಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಬಂದಿಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅವು ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ. 1947 ರಿಂದ 69 ರವರೆಗೂ ಒಂದೇ ಪಕ್ಷ ರಾಜ್ಯಭಾರ ವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ, ಅದುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಪಾರ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೀಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದಿ ಖಾನೆಗಳು ಹೇಗಿದ್ದವು, ಈಗ ಹೇಗಿವೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಮೆಚ್ಚುವಂತಿವೆ, ನೀವೂ ಮೆಚ್ಚುವಂತಿವೆ. ನುಮ್ಮನೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಇನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಚಾರ ಕೆಲಸವು ಈಗಲೇ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾರೇ ಅಗಲ, ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೇನು ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು, ರೈತರಿಗೇನು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಆಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಜನರಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲಂಚ ತಿಂದರು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ದೂರುವುದು, ನುಮ್ಮನೆ ಆರೋಪಮಾಡುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ಹೇಳುವವರು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಟೀಕೆಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿದ್ದವರು ಎದುರು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಅವರು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಏಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು, ಈಗೇಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಎದುರು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ವಿಲಕ್ಷಿತವವರು, ಚನ್ನಯ್ಯನವರು, ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಾವು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅವರು ಇಂದು ಎದುರು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅನ್ಯಾಯ ವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

7-00 P.M.

ಅವರು ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಒಂದು ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಕೀರ್ತಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್

ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯನವರು ಹಿಂದೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಾಗಿದ್ದರು, ಅವರನ್ನು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿ ಹತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಜನಕ್ಕೆ ಅನ್ನ ಹಾಕಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ ಇದೆ. ಅವರು ಹಿಂದೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಿದ್ದರು, ಆದರೆ ಈಗ ಅವರು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಜಾರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೇಗೋ ಏನೋ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮನೆ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಡಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಹುರುಳು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಬಿಡುಬಿಡು ಮಾಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಇರುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮನೆ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದದ್ದು—ಅಪ್ಪದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಎಂದರೆ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದದ್ದೇ ಮುಂತಾದ ಅನನ್ಯವಾದ ಹಾಗೆ—ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರೇಜಿಷ್ಟ್ರೇಟೇವ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಅನ್ನುವುದು ಇಡೀ ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಸರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಆಕೆಂಬ್ಲಿ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ನೀವು ಈ ತರಹ ನಡೆದು ಘನತೆ, ಗೌರವವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದುದಾದರೆ ಬೇರೆ ದೇಶದವರು ಏನೆಂದಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ.

ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಮ್ಮಿ ಸಂಬಳ, ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಂದ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಈ ಲಂಚ ಅನ್ನುವುದು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆಗಲೂ ಕೂಡ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಡಿಸಮಿಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ಕಪ್ಪುಬಾವುಟ ಹಿಡಿದು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಆರಿಸ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು. ಆ ರೀತಿ ಕಪ್ಪುಬಾವುಟ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನು? ಅಲ್ಲದೆ ಏಕೆ ಅವರು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಅದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. 3 ಗಂಟೆ ಟೈಂ ಅಲ್ಲ 6 ಗಂಟೆ ಟೈಂ ಕೂಡಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. (ನಗು!) ಡಿಸಪ್ಲಿನ್ ಇಲ್ಲದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿ ಕಪ್ಪುಬಾವುಟ ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಏನು ಬಂತು ಪುರುಷಾರ್ಥ? ಏನು ನೀವು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಯಿತು? ಹೇಸರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ಗೆ ಕಪ್ಪುಬಾವುಟ ಹಿಡಿದರು ಅಂತ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಿಮಗೆ ಆದದ್ದಾದರೂ ಏನು? ಈ ತರಹ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಜನಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ಏನಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಈ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಇದ್ದಾಗ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇದೇನು ತಮಾಷೆ ಕಪ್ಪುಬಾವುಟ ಹಿಡಿಯುವುದು ಯಾವ ಜಾಣತನ? ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲು ಎಸೆದರೆ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಚಾಲೆಂಜ್ ಆಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇನೆ, ಏನೆಂದರೆ ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರೂ ನಡೆಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ನಂಬಲು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ, ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮನೆ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—Mr. Speaker Sir, I rise to oppose the demands tabled by the hon. Chief Minister before this August House. I want to speak firstly on General Administration.

Sir, the General Administration is not clean, sound and honest. Ninety per cent of the officers are always coming late and even the Government servants also are coming late. I have visited almost all the offices and asked these servants, why you are coming late? They are telling me that we are coming late and we are going late. In that case, if the Officers and the Government servants are feeling inconvenience of the timings, why the Government is not changing the time? Secondly, the work of a

(SRI B. B. SAYANAK)

person who pays money is got done. The men who take with the Congress-man, his work will be done. The man who is in contact with M.L.As. will get his work done. This is the situation prevailing in the Government Offices. If that is the position, what about the fate of the general public? The Ministers, I say about 4 or 5, will visit a place at a time. Where is the necessity for 4 or 5 Ministers to visit a place? Will all the Ministers have business at a place at a particular time? For instance, when the President of India came over to Belgaum, 3 to 4 Ministers visited that place. Is it fair on your part to go together in group and waste the public funds? I ask the Ministers whether they have paid surprise visits to any of the offices. Why do you spend money and time on all such things? Will there be purpose be served by doing so? I want to request the Hon'ble Chief Minister to allot certain Districts to certain Ministers so that they could stick on to these and do something good to the general public.

There is corruption in every walk of life. Why should we talk about corruption. But the Ministers, the M. L. As. and the M.Ps will get rewards after five years in general election or bye-election. This is my charge against them. A man who is corruption will not get sound sleep, will not have good health. His wife's health will not be good. His children's health will not be good. The Belgaum Municipality was in the hands of the Administrator. After the calendar of election was published, the Administrator called for the applications for plots of Mal-Maruthi Scheme. The election took place on 19th January 1969. Before the elected body is taking charge, the plots, say about 1900 in the extension of Mal-Maruthi Scheme are disposed off by the Administrator to Kannad people. There is an Advisory Committee for this purpose where there are 7 members. Three non-official members were there on the advisory Committee. One M.L.A. was on the Committee, but he is not a local M.L.A. He is a Kannad M.L.A. from outside the Belgaum City. Why a local M. L. A. like me is not appointed on that Committee. Is this the way to do justice to Marathi People under democratic set up? This is what is going in the Mysore State. The life and property of the Minorities are not safe in the Mysore State. The shops of the minority people and the houses of the minority people in Sirsi have been burnt. The huts of the Keral People are burnt in Shimoga. One Udupi Hotel was burnt in Hubli. Is it burnt by Shiva Sena? What is going on in Gulbarga? A Maharashtra Library worth about Rs. 10,000 was burnt in Gulbarga. The Hon'ble Chief Minister is saying that we have given compensation to Marathi people in Gulbarga. The compensation given to Gulbarga Marathi people is not a full compensation. Is it a justifiable compensation? You are asking the Maharashtra Government to give full compensation to the Kannada people suffered in Bombay. I am asking the Hon'ble Chief Minister why you have not given adequate compensation for those who suffered in the

recent disturbances in the Mysore State. When you are not giving full compensation how you are justified in asking full compensation for the people suffered in Bombay disturbances. When there was a Shiva Sena agitation in Bombay, the Superintendent of Police of Belgaum had promulgated the Section 35 of the Mysore Police Act in Belgaum Municipal area. During that time the small children about 8 to 10 years were going to School. They were caught and beaten like anything. An Officer of the Telegraphic Department by name Dandeka was also beaten when he was going to his office. I had brought this to the notice of the Police Superintendent of Belgaum.

There is an open air Jail in the Malaprabha Project in Belgaum District. The prisoners are employed there to do the project work. They are paid Rs. 0.75 per day instead of Re. 1 as per rules. Re. 1 is drawn and only 0.75 is paid to them. In October last, there was a riot of the prisoners against the officers there on account of this reason. The poor prisoners were beaten and about 13 were injured. This is the tendency and policy of the officers in the Jails. The Ministers are tolerating this. Thanking you.

†ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜು (ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ದಿವ್ಯಾಂಡ್ ನಂಬರ್—10, 11 ಮತ್ತು 12 ಈ ಮೂರು ದಿವ್ಯಾಂಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿರತಕ್ಕ ಮೊಬಲಗು ರೂಪಾಯಿ 13 ಕೋಟಿ 83 ಲಕ್ಷ 74 ಸಾವಿರವನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿ ಸುತ್ತು ಕೆಲವು ಕಾಮಂಟರಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಾ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕೇಳಿರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಆ ಟೀಕುಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಏನು ಆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಕಳಚಿ ತೆರೆಯ ಮೇಲೆ ಬೃಹತ್‌ನೋ ಅಥವಾ ಈ ಇಬ್ಬರ ಪ್ರಪಂಚದ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗು ಕೃಷ್ಣನೋ ಅನ್ನುವಂಥ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅನಂತರ ನಾನು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲವು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಇದಕ್ಕೇನು ಒಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೇನು ತೋಚಿತೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ವಿರಾರ್ಡು ಮಾಡೋಣ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಎನ್‌ಕ್ಯೂರಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸೋಣ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಅಂದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಇದರದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗೊಂದಲ ಜಾರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಆರೋಪನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪರಿಹಾರ ಕಾಣತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವೇನು ಪದ್ಧತಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಒಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಬಾಡಿಯ ಪಾಲಿಕೆ ಸ್ಥಳದ ಕರಪ್‌ಪನ್ ಇರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾ, the casteless society is the ideal, to work for, ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಅದನ್ನೇ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರೂ ಮತ್ತು ನಾನಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವರು ಒನ್‌ಈಸ್‌ಟು ಥಿಂಗ್; ಒನ್‌ಈಸ್‌ಟು ಥಿಂಗ್; ಒನ್‌ಈಸ್‌ಟು ಹೆಂಡ್‌ಅಂತ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳತಕ್ಕವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಮ್ಮಿ ಮಾಡಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಕಮ್ಮಿ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಡವ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಬಡವನಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ—ಧನಿಕರು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಧನಿಕರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವರು ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಏನೂ ಅದನ್ನು ಜಾಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಜನ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಸತ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ದಿವಸ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ—ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರು ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರಂತೆ, ಅವರು ನನಗೆ ಆ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿದರು, ಅಲ್ಲಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಅವರೇನು ಹೇಳಿದರು ಅವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜು)

ರಾಷ್ಟ್ರವೇ ಆ ಪರಾಶಕ್ತಿಯಂತ ಎಷ್ಟೋ ರೇಸಾಗಿದೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆ ಕರಪ್‌ಷನ್ ವಿನೇನೂ ರೆಕ್ಕೆಕ್ಕೆ ಬಿಡದೆಲ್ಲ. ಪರಾಶಕ್ತಿ ಇದನ್ನು ಹೇಲಿಸಿವರೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವೇ ಉತ್ತಮ ಆಯ್ಕೆಯು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಫಲ ಇದ್ದರೆ ಅವನ್ನೇ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ.....

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಆ ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗಿದೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜು.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಟೀಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಭೆಯ ಹೊರಗಡೆ ಟೀಕೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಬರ್, ರೈಲು, ಹೋಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಇಂತಹ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಾವು ಮೇಲ್ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದ ಬರಬೇಕು. ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರವರ ಕೈ ಬಿಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಬದ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಿರುವ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೌಮ್ಯತೆಯೆಂಬುದು ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವವರಿಗೆ ಇರಬಾರದು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ದಕ್ಷರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನನ್ನ ಮೈಕೊಂಡು ಜಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತೂ ಅವರು ಮೈಕೊಂಡಿರುವ ವರ್ಗ ಆಗಿರಬಹುದು. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ನದಿಗಳು ತುಂಬಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಫಾನ್ ದೇಶದ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಹೀಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. When it should be done, it ignores, when it should measure, it resists, when it resists, it succumbs. 1952ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ನಮ್ಮದು ರೈತನ ದೇಶ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗ ಅಥವಾ ಅಪ್ಪರ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಮನುಷ್ಯನ ನಮಸ್ಕೇ ಬಂದಾಗ, ಅವನ್ನು ಇಗ್‌ನೋರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಹೇಳಬಹುದು. ಮೆಷಿನ್‌ಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಒತ್ತಡ ಎಂದಾಗ ಅದನ್ನು ರಿಸಿಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಹೇಗೆಂದರೆ, ಕೇವಲ 10 ಸಾವಿರ ಜನರೇ ಇಂತಹ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೂಡಿ ಎಂಬುವಾಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಪುಂಡರು ಬಂದು ಯಾವುದಾದರೂ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದು ತಕ್ಷಣ ಆಗುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಬಾರದು. ಅದರಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಬ್ಲಂ ಬಂದಾಗ ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ಎರಡನೆಯ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ಯಾವ ಪ್ರಾಬ್ಲಂ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಸವಾಗಿ ಹಾಲಿಗೆ ನೆಕ್‌ಕೇಫ್‌ಫುಡಿ ಹಾಕಿ ಕಾಫಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗಿರುತ್ತದೋ ಹಾಗೆ ನಾವು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಬ್ಲಂ ಬಂದಾಗ ಹತ್ತಾರು ಕಡೆಗಳಿಂದ ಒತ್ತಾಯ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ವಿರೋಧತೆಯಾದರೇ ಬರಲಿ, ಅಥವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರೇ ಬರಲಿ, ಅವರು ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪ್ರಾಟರ್ನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಬಹುಮತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟು ಬೆನ್ನು ಮೂಲೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಬಡ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಿರುವ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ದುಡಿಯಬೇಕು. ಈ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ 13 ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರೇಲಿ (ಬಳ್ಳಾರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಬರುವುದು ಕೊನೆಯಲ್ಲೇ. ಹೇಗೆ ನಾನು ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದು? ಈಗಾಗಲೇ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಅನೇಕರು ಈ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲಂಚದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲಂಚ ಹೇಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಿತ್ರರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಾವು ಖಚಿತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇದೆಯೋ ಅದು ಲಂಚದಿಂದಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೇಲಿನ ಮಟ್ಟದವರೆಗೂ ನೆನೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಬೇಗನೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆಯುವಾಗ ನಾವು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜನತೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನೂ, ನಿಮ್ಮನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬೇಡಿಕೆ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ

ನಾವೆಲ್ಲರೂ ದುಡಿದರೆ ಜನತೆಗೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನಾತಕಾರೇ ಎಷ್ಟರೀತ ಬುದ್ಧಿ ಎಂಬಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಜನರಾ ಅಧಿನಿಷ್ಟೇಷನ್ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇವತ್ತು ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ನಲ್ಲಿ ಫೈರ್ಸ್ ವಿರೋಧಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇವತ್ತು ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಬಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಂಡು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ 6 ತಿಂಗಳೋ, ಒಂದು ವರ್ಷವೋ ಅಥವಾ 2 ವರ್ಷಗಳೋ ಅದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಶಾಸಕರೇನಾದರೂ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿದ್ದು ಕಂಡರೆ ಜಾಗೃತ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಉದಾಹರಣೆ ಬುದ್ಧಿ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಉಳಿದ ಅಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಭಾವನೆಯುಂಟಾದರೆ, ಇನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಸುಧಾರಣೆ ಏನು ಆಗುತ್ತದೆಂಬುವುದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಫೈರ್ಸ್ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಬರಲಿ, ಅದು ಎಂಥಾದ್ದೇ ಆಗಲಿ, ಇಂತಿಷ್ಟು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಯಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ಗೂ ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ್ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದನೆಂದು ಬಹಳ ಮನಸ್ಸು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗಬಹುದು. ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಫೀಸಿಗೂ ನಾನು ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 35 ಅಥವಾ 40ರಷ್ಟು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆ ಗುಮಾಸ್ತರಾಗಿಯೂ, ಒಂದನೇ ಡಿವಿಷನ್ ಗುಮಾಸ್ತರಾಗಿಯೂ, ಟೈಪಿಸ್ಟ್‌ಗಳಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಸ್ಟೆನೋ ಗಳಾಗಿಯೂ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಎರಡು ತಾನು ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೆ ಎರಡು ತಾನು ಹೊರಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಫೈರ್ಸ್ ನೋಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಸೆಕ್ಷನ್ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಆಗಲಿ, ಅಡ್ಡ್ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಾಗಲಿ, ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಟೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯವರಾಗಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಪ್ರೆಜೆ ಎಟಿಕ್ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಸರಾಪ್ರೆಜೆ ಎಟಿಕ್ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಈ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಫೈರುಗಳನ್ನು ದಿನವೂ ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲಿ. ನಾವು ಏಕೆ ಅವರನ್ನು ಬೈಯಬೇಕು? ನಾನು ಮುಂಬೈ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬೇರೆಯಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ರೈ (ಬಿಂಜವಾಳ).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವೇಲೆಯೇ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಮೂಲಕ ಕೊಡಲಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪರವಾಗಿ ನಾವು ಇಲ್ಲ ಮಾತನಾಡಲು ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಸ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಗುಮಾಸ್ತರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಮಾಡೋಣ.

7-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ನಾನು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, ಅವರು ಸುಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಅವರು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳು, ಅದು ಜಗಳ ದುಡ್ಡು. ಗಂಡರಂತೆ ಅವರಿಗೂ ಸಮಾನತೆ ಇರುವಾಗ, ಕೆಲಸ ದಲ್ಲೂ ಅವರು ಸಮಾನವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಫೀಸಿಗೆ ಬಂದು ನಾಲ್ಕು ತಾನು ಕೆಲಸಮಾಡಿ, ಎರಡು ತಾನು ಟಿಪ್‌ಸೆಗೋ ಕಾಫಿಗೋ ಹೋಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆದರೆ ಹೇಗೆ ಸುಯಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ! ಇದರಿಂದ ನಾನು ಅವರು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂತಹ ನಷ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಬೆಂಜಿಯು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಂತಹವರು ಇಲ್ಲಿಯ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಫಸ್ಟ್ ಡಿವಿಷನ್ ಕ್ಲರ್ಕ್, ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಇಂಟರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಸ್ಕೆಮ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಸೀನಿಯರ್ ಕ್ಲರ್ಕ್‌ಗೆ ಅನಿಸ್ತಾಂಟಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲೆನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಫಸ್ಟ್

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ)

ಡಿವಿಜನ್ ಕ್ಲಾರ್ಕ್‌ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರೇಡೇಶನ್ ಲಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಕಾಮನ್ ಇಂಟರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿನಿಯನ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವರೂಪ ಒಬ್ಬ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಫೀಸರನ್ನು ಕೂಡ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಫಸ್ಟ್ ಡಿವಿಜನ್ ಕ್ಲಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕಾಮನ್ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಪೋಲೀಸರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಯಾವ ಪೋಲೀಸರ ಅಫೀಸರರೇ ಆಗಲಿ, ಅವರು ದಫೇದಾರರಾಗಿರಲಿ, ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಾಗಿರಲಿ, ಯಾರೇ ಆದರೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಈ ಪೋಲೀಸರು, ಒಂದು ಗೂಂಡಾಗಿಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುವವರು, ಇವರೇ ಗೂಂಡಾಗರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸರೇ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರ ಬಳಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದವಿರಕನಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬುತನಹಳ್ಳಿ ಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಹೆಂಡತಿಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರನ್ನು ಹೇಳುವವರೂ ಇಲ್ಲ, ಕೇಳುವವರೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಹೇಗಾದರೆ ಹೇಗೆ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ತಾವು ಬೇರೆ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನೋಡಬಹುದು. ಇವತ್ತು ಇವರು ಸಮಾಜ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಇವತ್ತು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗೆ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೋದರೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬಹುದು, ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಹೇಳುವುದು, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಿವಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್, ನಾಗರಿಕತೆಯ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವರ ಕಾಟ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಲೈಸೆನ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಡೆಹಾ ಅಂಗಡಿ ಇಟ್ಟರೂ, ಅವರಿಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಎಂದು ಲಂಚ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಇವರ ಕಾಟ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದು, ಈಗ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೇಮಕಕ್ಕೆ 10-15 ಸಾವಿರ ಲಂಚ. ಇವತ್ತು ಅಷ್ಟು ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟು ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಆದರೆ, ಅವನು ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷದೊಳಗೆ 2-3 ಲಕ್ಷ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದರೆ, ಅವರು ಜನರ ಸೇವೆ ಏನುಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಲಂಚ ದಿನೇದಿನೇ ಬೆಳೆದರೆ, ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ನಾವು ಯಾರಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು? ಇವತ್ತು ಬೇಲಿಯೇ ಹೊಲವನ್ನು ಮೇಯ್ದರೆ, ತಾಯಿಯ ಹಾರೇ ಏಕೆವಾದರೆ, ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯಾದರೂ ಎಲ್ಲ? ಅದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮತ್ತು ಗೃಹಕಾರ್ಯ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಇನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ತಕ್ಷಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇವರು ಹೀಗೆ ಮಿಸ್‌ಬಿಕೇಪ್ ಮಾಡದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಮತ್ತು ಅವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕರೊಡನೆ ಹೇಗೆ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ನನಗೆ ಪಾರ್ಟಿ ಇಲ್ಲ ಲೆಡರ್ ಇಲ್ಲ. 5 ನಿಮಿಷ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—7 ಗಂಟೆಯ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದು?

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ನಾಳೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ದಯೆ ಎತ್ತು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾಳೆ ನೋಡೋಣ ಇವತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್‌ನಾಗರಾಜ್.—ಪೋಲೀಸರ ಬಗ್ಗೆ ನಿನ್ನೆ ನಡೆದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಒಂದು 5 ನಿಮಿಷ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಪರಿಸರ ಎಸ್.ಪಿ.ಎಸ್.ಎಸ್. ಅದೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನಾಳೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. Now the Chief Minister will reply.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಡಳಿತ ಮತ್ತು ಗೃಹಖಾತೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಿಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಟೀಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಮಯದವರೆಗೂ ಈ ಚರ್ಚೆ ಬಹಳ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು ಎಂದು ನಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಕೆಲವು ಸಮಯದವರೆಗೂ ಈ ಸಭೆಗೆ ಶೋಭಿತರೂಪಂಥ ಚರ್ಚೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಏನೇ ಆಗಲಿ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು, ತಮ್ಮ ವಿಚಾರವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಭೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Sri S. SIVAPPA.—I am on a point of order. The Hon. Chief Minister is making remarks on the debate inconsistent with the dignity of the House. It is a reflection on the House and that remark casts aspersions on the House. It is contempt of the House. So I want the Speaker to expunge those words of the Hon. Chief Minister. He has to withdraw those words.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಕೆಲವು ಸಮಯದವರೆಗೂ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು, ಕೆಲವು ಸಮಯದವರೆಗೂ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಶೋಭಿತರೂಪಂಥ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುಷಃ ಇದೇನೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಇದು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Sri S. SIVAPPA.—Is it not a reflection on the House ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I am going to repeat them. I don't regret. ಕೆಲವು ಸಮಯದವರೆಗೂ ಈ ಸಭೆಗೆ ಶೋಭಿತರೂಪಂಥ ಚರ್ಚೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

Sri S. SIVAPPA.—You are the Leader of the House. You are spitting at your own face.

Sri VEERENDRA PATIL.—What I have stated, I am going to substantiate. I am making the statement with a full sense of responsibility and I am prepared for the consequences. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನೇನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಬಹುಶಃ ರೆಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಓದಿದರೆ ಈ ಮನೆಗೆ ಶೋಭಿತರೂಪಂಥ ಚರ್ಚೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

Sri S. SIVAPPA.—You are at liberty to refute those charges. ಈ ಸಭೆಯ ನಾಯಕರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಶೋಭಿತ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಾವರೀತಿ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಶೋಭಿತರೂಪಂಥ ಚರ್ಚೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಯಾರು ಯಾರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ಯಾರು ಯಾರು ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಅವರು ಟೀಕೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿರಲಿ, ಸಲಹೆಯನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಾನು ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳು ಆಗಿರಬಹುದು. 1968-69 ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಸ್ಟ್ರೀಟ್ ಇನ್‌ಸೈನ್ಸ್ ಆಗಿರಬಹುದು. ಸರ್ವೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಎಡನೇ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು, ನೆರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಇತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಜನತೆಗೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಮೇಲೆ ರಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರೋ ಅವರಿಗೂ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ದುರ್ದೈವ ವಶಾತ್ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳು ಆಗಿವೆ. ಆದರೆ ಅವು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಮಿರ್ಸಾ ಡೈರಿ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಆಯಿತು, ಮತ್ತು ಮೊನ್ನೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಯಲ್ಲಿ ಫೈರಿಂಗ್ ಆಯಿತು. ರಣಜಿ ಜ್ಯೋಫಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮ್ಯಾಚಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟನೆ ಆಯಿತು. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ 3-4 ಘಟನೆಗಳು ಏನು ಆಗಿವೆಯೋ ಬಹುಶಃ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್‌ನ್ನು ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ, ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

~~ಪೊಲೀಸ್~~ ಪೊಲೀಸರು ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವಂಥಾ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ 4½-5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಪೊಲೀಸರು ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚಾ ಬರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆ ಬರ್ಚಾ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಮೇಲೆ ಬರ್ಚಾ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಆವರ ಸ್ಯಾಲರಿ, ಟಿ. ಎ., ಡಿ. ಎ. ಕನ್‌ವಯನ್ಸ್ ವಹಿಕರ್ ಮೇಜಿನೆನ್ಸ್ ಮುಂತಾದ ಬರ್ಚಾಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರು ಇರಾಖೆಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚಾಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ತಮಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನಿರ್ದರ್ಶನ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ 1962 ಜನಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ ಇದ್ದಾನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಆ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಅವರು ಸಿಟೀ ಈ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೆ ಏನೇನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು.

~~ಪೊಲೀಸ್~~ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ಪಾಪ ಅವರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಎಷ್ಟೋ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರಲ್ಲಿನ ಪಾಪವೂ ಇಲ್ಲ ಪುಣ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಸಾವಿರ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ 2.6 ಮಂದಿ ಪೊಲೀಸರಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ 1962 ಜನಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ ಇದ್ದಾನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಮೈಸೂರಿನ ಜನ ಒಳ್ಳೆಯವರು.

ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್‌ನ್ನು ನೆಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ನಮ್ಮ ಜನತೆಯನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡು ಕ್ರಿಡೆಟ್ ಅನ್ನೋ ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆತುರತೆ ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೋ ಎಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಹ ಹೇಳುವ ಮುನ್ನ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರ ನಡೆವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಜನತೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಲ್ಲರದ್ದೂ ಇದೆ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರು ಇರಾಖೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚಾ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದೀಗ ನಾನು ಸಹ ಹೇಳಿದೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮೇಲೆ ಬರ್ಚಾ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಡಿ. ಎ. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎರೋಡ್ ಪಕ್ಕದ ಒಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಪೊಲೀಸರ ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಬಳ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ಒಂದುಕಡೆ ಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪೊಲೀಸರು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗು

ತೃನೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ವೇತನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಕಚ್ ವೊಷನ್ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತಿನವನ ಒಬ್ಬ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್ ಹೊಸದಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದರೆ 151 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ದೈನ್ ಪ್ರಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ವಾರಕ್ಕೆ ಮನೆಯನ್ನು ಫ್ರಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಮನೆಗಳು ಇಲ್ಲದ ಕಡೆ ಹೌಸ್‌ರೆಂಟ್ ಅರೋಯನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಬರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎನಿಸ್ ಪೊಲೀಸ್ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗಿರುವವರಿಗೆ ೬ ಎ., ೮ ಎ. ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೮ ಎ. ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಕಳೆದ 4-5 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಕಳೆದ 4-5 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇವತ್ತು ನುಮಾರು 67 ಪರಸೆಂಟ್‌ವರೆಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಲು ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಮನೆಗಳು ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅನೇಕ ಸ್ಟೇಜ್‌ನಲ್ಲವೆ. ಈ ಮನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸಿದ ಮೇರೆ 67 ರಿಂದ 68 ಪರಸೆಂಟ್‌ವರೆಗೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ ಎಂದು ಮಾಡಿ ದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲದೆ ನಾವೂ ಕೂಡ 75 ರಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗಲ್ಲಾ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮನೆ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಮನೆ ಸಿಗಬೇಕು, 100 ಪರಸೆಂಟ್‌ವರೆಗೆ ಮನೆ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸ್ ಕಮೀಷನರ್ ಅವರು ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಮೇರೆ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ನಲ್ಲಿಯೂ ರೇಡಿ ರಿಸ್ಪಾನ್ಸಿವ್‌ನನ್ನು ಈಗ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಇಡೀ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸರು ಬಹಳ ಒರಟಾಗಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಎಲ್ಲಾ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅವರು ದೂರುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಜನತೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಪೊಲೀಸ್ ಕಮೀಷನರ್ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರ ಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಎಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್.ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್.—ಯಾವ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ವಿಚಾರ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಬೇಕಾದರೆ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಸಹ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರೆ ಸಭೆಗೆ ಗೌರವ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಳುವವರಿಗೂ ಗೌರವ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಆ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಏನೋ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಕೊಂಡು ತಾವು ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ವೆರಿಫೈ ಮಾಡಿದರೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 4-5 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಅಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನಾನು ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಪಾಟೀಲ್ ಬೀಟ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಆಫ್ ಪೊಲೀಸ್ ಅವರು, ಡಿ. ಪ್ರೆ. ಎಸ್. ಪಿ. ಅವರೂ ಹಾಗೂ ಪೊಲೀಸ್ ಕಮೀಷನರ್ ಅವರು ಸಹ ನೆಟ್ ಬೀಟ್ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪ ನವರು ಒಂದು ಕಚ್ ವೊಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಕಳ್ಳತನದ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ: 1966 ರಲ್ಲಿ 34 ಕೇಸಸ್‌ಗಳು 1967 ರಲ್ಲಿ 18 ಕೇಸಸ್‌ಗಳು, 1968 ರಲ್ಲಿ 7 ಕೇಸಸ್‌ಗಳು ಮಾತ್ರ ರೆಪೋರ್ಟ್ ಆಗಿವೆ. ಕಳ್ಳತನ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಂಬುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೆಂದರೆ

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ನದಸ್ಯರು ಐ. ಜಿ. ಪಿ. ಅವರು ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷವಿರುವುದು, ಏಕೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಚ್ ಮೋಷನ್ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಐ. ಜಿ. ಪಿ. ಅವರನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಡೆ ಅಫ್ ದಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ವಲೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕೇಡರ್‌ನವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಐ. ಪಿ. ಎಸ್. ಅಫೀಸರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗಾಗಲೀ, ಬೆಳಗಾಂಗೇ ಆಗಲೀ, ಮರಕರಾಗೆ ಆಗಲೀ ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸೀನಿಯರ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಅಫೀಸರ್ ಆದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕೇಡರ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಾದ್ದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೆ ವರ್ಗಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಡಿ. ಎ. ಡಿ. ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಾನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ರಿಜಲ್ಟ್ ಇದರಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಾಗ ಪ್ರತಿಗಳು ಜಾಗೃತ ವಿಲೇವಾರಿಯಾಗಬೇಕು, ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು ಜಾಗೃತ ವಿಲೇವಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಡಿವಿಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಪೇ-ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ನದಸ್ಯರುಗಳು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಸಹ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ನಾವು ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ವಿಚಾರ ಮಾನ್ಯ ನದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರಿಗೆ ಹಿಡಿದಿರುವ ಡಿ. ಎ. ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಾಂಡ್ ಕೊಡಬೇಡಿ, ನಗದು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬಹುದು.

ಅನೇಕ ಅಫೀಸರ್‌ಗಳ ವಿಚಾರ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಪರ್‌ಫಾರ್ಮೆನ್ಸ್ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಈಗ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು ಎಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ನದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು. ಅವರು ಕರಪ್‌ಷನ್ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿನೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟು ಇದೆ. ಮದ್ರಾಸು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಎದೆಮುಟ್ಟಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅಥವಾ ಕೇರಳ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾಗಲೀ ಯಾರಾದರೂ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ?.....

8-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗಂಗಾಧರ್.—ಅದಷ್ಟು ಕಮ್ಮಿ ಇದೆ ಎಂದರೂ ಆಗಬಹುದಲ್ಲ. A Madras police man did not behave well and so an enquiry was conducted within 24 hours and he was dismissed.

Sri S. SIVAPPA.—I request the Hon'ble Speaker to control any member who goes away from the subject. No member is entitled to bring in other States here. There is no use making references to Madras, Kerala and other neighbouring States. ಅವರು ಕಳ್ಳರಾದರೆ ನೀವು ಕಳ್ಳರಾಗಬೇಕೆನು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಕರಪ್‌ಷನ್ ಪ್ರಾಬ್ಲಂ ಎನ್ನುವುದು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಇದೆ ಉಳಿದೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮರಾಜ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಬಹುಶಃ ಯಾವ ಮಾನ್ಯ ನದಸ್ಯರೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ತಾವು ಬೇರೆ ಸ್ಥಳವು ವಿಚಾರ ಏಕೆ ಎತ್ತುತ್ತೀರಿ? ನೀವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಹಾಗೆ ಹೇಳಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ನೀವು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅದರಿಂದಲೇ ಹೇಳುವುದು.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಲಂಚೆ ಯಾರ ಮಗ! ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಯಾರ ಮಕ್ಕಳು?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಇಲ್ಲ ನಾನು ನಿಂತಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಡಿಬೇಟುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ. ಹಾಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಳಬೇಕಾದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏನು ಹೇಳಬೇಕು ಏನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ನಾನೇ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಹೇಳುವಾಗ ಇದನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೇವೋ ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದರ ಅರ್ಥ ತಾವು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದರ್ಥವೇ? I cannot do that.

Sri S. SIVAPPA.—He is casting aspersions on other States. I never stated that corruption is on the increase in Kerala and other States.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕರಪ್ಷನ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಕರಪ್ಷನ್ ಎಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನನ್ನದೊಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರಿಡೆ. ಪ್ರಕೃತವೇ ಅಪ್ರಕೃತವೇ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? ಈ ದಿವಸ ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯೇ?

Mr. SPEAKER.—It is left to every hon. Member what arguments he should advance, how he should advance them what reasons he should advance. But it is left to the Chair to judge whether he is relevant or not.

Sri S. SIVAPPA.—He is at liberty to refute our charges, but he cannot cast aspersions on neighbouring States. He is particularly referring to the States where there are non-Congress Governments. By that he wants to defame them. At every stage he refers to Kerala, Madras and such other States.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಹೈಯುಯರ್ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಿರಿ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri VEERENDRA PATIL.—He raised a point of order and he finished by saying that he wants to make an appeal to you, Sir. Thereby I wasted two or three minutes.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ನನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರು 288 (3) (2) ರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೆ. ತಮ್ಮ ಗವನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ರೂಲನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೂಲನ್ನು ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರು ಅಮೆಂಡು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತಿನ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರತ್ವದ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ)

ಫೋರಣ್ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಇರಬಾರದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರಜಾ ಸತ್ತ್ವಯುಳ್ಳ ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಪ್ರಕೃತ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೃತಿಗೆ ಇಳಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—There is no point of order.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಕರಪ್‌ಷನ್ ವಿಚಾರ. ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆ ಮಾತ್ರವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ದೇಶದ ಸಮಸ್ಯೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಎದುರಿಸಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ಲಾಂಟ್‌ವಲ್ಲ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಕಾರ ನೀಡಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಆ ರೀತಿ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದರೆ ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕುಂಠಿತಗೊಳಿಸಬಹುದೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಜನ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಇದರ ರೆಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, they are a liability on the administration ಎಂದು ನನಗಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ರವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಜಾಂಶ ಇದೆ. ಇವರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಅಪ್ರಾಕ್ಸಿಮೇಟ್ ಆಗಿ ಇವರಲ್ಲಿಗೂ ಇನ್‌ಕ್ರಿಮೆಂಟು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಎಷ್ಟೋ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸರಕಾರದ ಹತ್ತಿರ ಏನು ಅಸ್ತ್ರ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ನಾವು ಉಪಯೋಗಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು 50 ವರ್ಷ ಮುನ್ನಿನ ವಯೋಮಿತಿಯನ್ನು ದಾಟಿರುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಇಷ್ಟುತ್ವದ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಕ್ಯಾಲಿಕ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಂಪೌಸರಿಯಾಗಿ ರಿಟೈರು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಒಂದು ನಿಯಮ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಯಾರಿಗೆ 50 ವರ್ಷ ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಯಾರಿಗೆ 25 ವರ್ಷ ಕ್ಯಾಲಿಕ್ಯುಲೇಷನ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಅವರು, ಜನರಿಗೆ ಬೇಡವಾದರೆ ಕಂಪೌಸರಿಯಾಗಿ ರಿಟೈರ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಸ್ಪೀನಿಂಗ್ ಕಮಿಷಿ ಮಾಡಿ ಸ್ಪೀನಿಂಗ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಸ್ಪೀನಿಂಗ್ ಕಮಿಷಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಮೇಲ್‌ರಗತಿಯ 3-4 ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಸ್ಪೀನಿಂಗ್ ಮಾಡಿ ಯಾರು ಯಾರು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ರಾಯ್‌ಟಿಲ್ಲ, ಯಾರು ನಿವೃತ್ತಿ ಆಗಬೇಕೋ ಅಂತಹವರನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ದಿಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಜನರನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ಇವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲೂ 100 ದಿವಸಗಳಿಂದ ಇದ್ದಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಕೇಸಸ್ ನಿಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದರೂ ಕೇಸಸ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಎರಡನೇ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಈಗಾಗಲೇ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ನ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಷನ್ ಆಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಈವೊತ್ತೇ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಶಕ್ತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನನ್ನ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಹ ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯ ಮತ್ತು ಲವಲವಿಕೆ ಮತ್ತು ಗುಣಾತ್ಮಕ ಬರುವಂತೆ

ಮತ್ತು ಇದು ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಮಾಡಿದಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ದಿವಸ ಫಲ ಬರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ತಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನಂತೆ ಇಲ್ಲ, ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಬರುವಂತೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಕಟಾಂಶೋಷಣೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೀವೆಂಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬಾರದು ಎಂದು. ಅದು ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ಆಗ್ಸಿಮೆಂಟ್ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮಹಾರಾಜರಿಗೂ ಆದುದು, ಅದರಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದರ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿರುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಏನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರ್ ಇರಲೇಬಾರದು ಎಂದು ಒಂದು ಕಟಾಂಶೋಷಣೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಡಿವಾಲ್ಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಆಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್‌ನ್ನು ಕೋ ಆರ್ಮಿನೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರ್ ಇರಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದರಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಪೇ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರೂ ಕೂಡ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರು ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಡಿವಿಷನರ್ ಕಮೀಷನರ್ ಇರಬೇಕೋ, ಬೇಡವೋ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಈಗಾಗಲೇ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೂ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಪೇ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು ಯಾರು ನಮ್ಮ ಸೆಕ್ರಿಟೇರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ, ಸೆಕ್ರಿಟೇರಿಯೇಟ್ ಸ್ಟಾಫ್‌ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಒರಿಯಂಟೇಷನ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಪೋಗ್ರಾಂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪೋಲಿಸ್ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೋಮ್ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಸಾಧ್ಯ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ಟೀಮ್ ಲೈನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಪರಸ್ಪರ ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಪರಸ್ಪರ ಗೌರವಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸಂಯಮದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ, ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಒಂದು ರೀತಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದ, ನನ್ನ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಮತ್ತು ಅದೇ ರೀತಿ ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಅವರ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಕರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಿತವಲ್ಲದೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಕಿತ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಆಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಇದನ್ನು ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು they are breeding hatred towards us ಎಂದು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಏಕಶಃ every man in politics or atleast on this side is corrupt unless it is proved otherwise ಎಂದು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಎಲ್ಲರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಇಲ್ಲ. ದುರ್ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ಬಹುಶಃ ಈ ಮನೆಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇದು ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತರಹ ದ್ವೇಷ, ಒಂದು ತರಹ ಹೆಚ್ಚಿಡ್‌ನಸ್ ಬರುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚೆನ್ನಯ್ಯ.—ಅದು ನಿಜವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅದು ನಿಜವೋ, ಅಲ್ಲವೋ ಅನ್ನವ ಮಾತು ಬೇರೆ.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—We cannot allow such remarks.

Sri VEERENDRA PATIL.—I have every right to express my views.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—I am on a point of order.

Sri VEERENDRA PATIL.—There was no point in the point of order raised by him last time. If he raises another point of order, it is a waste of time of the House. How can we tolerate it?

Sri H. N. NANJE GOWDA.—As I have understood it is the duty of every member to address the Chair and it is the duty of the Chair to elicit information desired. ರೂಲ್ 311ರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಸದಸ್ಯರಾಗಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅವರೇ ನೇರವಾಗಿ ಚೀರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಅದು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಪರೋಕ್ಷವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಸದಸ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಭಾಗದ ಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಲಿ, ಈ ಭಾಗದ ಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಭಾನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಸರ್‌ಸ್ಟಾನ್ಸಿಯೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇಂಥ ಸದಸ್ಯರು ಇಂಥ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಸಂಗತಿ, ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದು ದರಿಂದ ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇಂಥವರು ದುರುದ್ದೇಶಪೂರಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ದ್ವೇಷದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಬೇಕು. ಇದು ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಲೋಕ.

Sri K. H. RANGANATH.—The hon. Chief Minister stated that some of the members are making use of this House and breeding hatred. If the hon. Chief Minister is definite about that, he may straightaway say so and so is the member. Such sweeping remarks should not be allowed to go into the proceedings. My point of order is that either the hon. Chief Minister should definitely and clearly state that so and so is the person who is breeding hatred or the use of those words should be withdrawn by him. Either he should frankly say who those members are and take the consequences or else it will not be fair for the hon. Chief Minister of a modern State to use this forum for using such words. I request the hon. Chair to consider whether such remarks could go into the records.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ರೂಲ್‌ನ ಒದ್ದಾರೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಡಿಗ್ನಿಫೈಡ್, ಆಗಿ ರೆಲೆವೆಂಟ್ ಆಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇವೇ ರೀತಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಿರಿ, ಇಂಥದ್ದೇ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಯಾವ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವಂಥ ಮಾತುಗಳು ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಇದ್ದರೂ ಎಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನೋಡಬಹುದು. ಮತ್ತು ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಇದ್ದರೆ

ಅದನ್ನು ಕರಾಪದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಬಹುದು. I do not find anything uparliamentary in what the Hon. Chief Minister has stated and I rule that there is no point of order.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, I rise to a point of order.....

Sri K. PRABHAKAR.—Sir, any member could speak only after the speech or statement of the hon. Chief Minister is over.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರಮಾಣದ ಆಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಗೌರವಕ್ಕೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಸ್ವಾಮಿ. ಇಷ್ಟೇ ಸಾಕು.....

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಸಿಜಿಯೇಷನ್ ವರ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡು ತಿದ್ದಾರೆ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರು ಕೂಡು ತ್ತಿರುವ ಸಲಹೆಗೆ ನಾನು ಬಹಳ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತುವಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಯಾವ ಅವಕಾಶ ತಾವು ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಆ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೂಡ ಅಹವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಇಷ್ಟೇ ಸಾಕು ಎಂದು. ಅವರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತುಂಬ ಗೌರವವಿದೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಈವೊತ್ತು ನಾನು ಈ ಕ್ರಿಯಾ ರೋಪ ಎತ್ತಬೇಕಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಒಂದು ಮಾತು ಬಂತು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ನಾಯಕರಾಗಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಇವರೆಲ್ಲ ಮೈ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು. ಸ್ವಾಮಿ.....

(ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎದ್ದುನಿಂತರು)

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರವೋಕ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri B. P. GANGADHAR.—Sir, when there is a confusion in the House, let the hon. Minister for Parliamentary Affairs try to smoothen the situation, and not try to complicate the issue. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಯಾವ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕೋ ಅದು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಪ್ರವೋಕ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಾರದು. ಹಿಂದೆ ನಡೆದದ್ದು, 8 ದಿನದಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರು ನನಗೆ ಅಪಾರ್ಥಿತವಾಗಿ ಕೊಡು ತ್ತಿರತಕ್ಕ ಹಿತವಚನಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಬಂದಂಥ ನೋವು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಬೇಕು. ಯಾರನ್ನಾದರೂ ನೋಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮಾತು ಬಂತು. ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವವಿದೆ. ನನಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಶಿವಪ್ಪನವರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನೀವು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಈ ಕಡೆಯವರೆಲ್ಲ ಮೈ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆಗ ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಯ್ಯನವರ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಏಕೆ ಇವರು ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಆಗ ಎದ್ದು ಏನಾದರೂ ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಉರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಅತಿ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಉರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಕೂಡ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಂಥ ಅನೇಕ ಬಿದಾರಿರಹಿತವಾದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನೂ, ಚುಚ್ಚು ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದು ಏಕಪಕ್ಷವಾಗಿ ಬೇಡ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಂಸದೀಯ ಪದ ಅಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಎತ್ತುವ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—‘ಹೆಚ್ಚೇಡ್’ ಸಂಸದೀಯ ಪದವೋ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ನಾನು ಯಾವುದೋ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬೇರೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತಿದ್ದು, ಸಭೆಯ ಗೌರವ ಕಾಪಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೇಲೆ ಆಗ್ರಹ ಮಾಡಬಾರದು. ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನಮಾಧಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಿತಿ ಇದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಆಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಇದು ತಮಗೆ ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಆಗಿರಬಹುದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವನೆ ಮಾಡಬಾರದು, ಆದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಗೇ ಆಗಿರಬಹುದಾಗುತ್ತದೆ. ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಮಾತು ಉಭಾಯಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರೂ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ವಿಚಾರವಾಗಿ, ಅವರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಎದ್ದು ನಿಂತೆ. ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ನೋವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸಭೆಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

8-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಸಚಿವರು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪದ ಮೇಲೆ ಏನು ಹೇಳಿದರೆಂಬುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನಾದರೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೌರವಗಳಿಗೆ ಯಾರೂ ಕುಂದು ತಂದಿಲ್ಲ, ನಾವು ಅಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರವಲ್ಲ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದೇವೆ, ನಾವು ಯಾರಿಗೂ ಕೂಡ ಅವಮಾನ ಮಾಡುವಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಯಾರನ್ನೂ ನೋಯಿಸಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಅದನ್ನು ಕೊರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸುಗಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಯದಿರುವುದರಿಂದ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗಿವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಡಿಗಲ್ಲನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇರುವ ಲೋಪಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಅಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಪಟ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈಗ ಶಾಖ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಮನಸ್ಸು ನೋಯುವಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯವರೂ, ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರೂ ಮಾತನಾಡಿರಬಹುದು. ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಖ ಹುಟ್ಟುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ, ಆದರಲ್ಲೂ ಫೋಲಿಸು ಇರಾಬೆ ಮತ್ತು ಶಾಮಾನ್ಯ ಅಡಳಿತಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಶಾಖ ಹುಟ್ಟುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇಂಥ ಸಭೆಗಳಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಶಾಖ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಕೇವಲ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಏನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇವೆಯೇ ಹೊರತು ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಮಗೆ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಇತರರಮೇಲೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ದ್ವೇಷ ಎಲ್ಲ, ಪರ್ವನರಾಾಗಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ದ್ವೇಷವೂ ಇಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಉತ್ಸಾಹವಿದೆ, ಉದ್ದೇಗದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೋಪ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಳನಾಯಕರಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅವರು ಕೊಂಡ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸಳ್ಳಿಯದು. ಅವರಲ್ಲಿ ಅವರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಗೌರವವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I am grateful to the Hon. Minister for Parliamentary Affairs and also to the Hon. Leader of the Opposition regarding their reference to the Chair. I think it is good that both the sides have come to a decision that the decision of the Chair should be respected. It may be the Chair might have committed mistakes here and there. Even the wrong decisions should be obeyed. The entire House should behave in a dignified manner and it should not show any disrespect to the Chair. The Chair too has no disrespect to anybody here. The hon. Members must be cautious before using any word in their speech. They must see whether the words they are using are parliamentary or unparliamentary. When once there is a decision from the Chair, it should be respected whether it is right or wrong.

Sri H. N. NANJEGOWDA.—He says that certain arguments addressed by members were intended to create hatred. I find there is nothing wrong in it.

Mr. SPEAKER.—Let the debate proceed.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ನಾನು ಏನು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅದನ್ನು ಬಹಳ ನೋಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ನಮಗೆ ಅಗೌರವವಿಲ್ಲ, ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಫೋಲೇಸ್ ಬಾತೆ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಬಿಸಿ ವಾತಾವರಣ ಹುಟ್ಟುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಿಸಿ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ, ಅದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಮಾನ್ಯ ನಾಯಕರು ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ತುಂಬಾ ರುಜುಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಕರಾಚಿ ಫಾರ್ಜ್ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೂಡಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಿಕಾರ್ಡು ತೆಗೆದು ಓದಿ. ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆಂದಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಗೌರವ ಇದೆ. ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಯಾರ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ನಾನು ಹೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇರುವ ಅನುಮಾನವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು. ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು, ಗತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಓದಿನೋಡಿ. ನಾನು ಸತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವರು ಬಕಟ್, ಚಾರು, ಬ್ರಷ್ ಕಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ, ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಸಿ ಬಳಿಯ ಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಇರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರ ಮುಖಕ್ಕೆ ಚಾರು ಬಳಿಯಲು ಹೋದರೆ ಸುಮ್ಮನಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಇರಬಹುದು, ನಾಳೆ ನೀವು ಬರಬಹುದು. ಯಾವ ಪಕ್ಷವೇ ಆಗಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು—ಹೆಸರು ಹೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ—ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಕಷ್ಟ, ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಇದ್ದಾನೆ, 25 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಸುಮಾಡಿದ್ದಾನೆ, ಅಷ್ಟನ್ನು 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 6ತ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇತರ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ಅಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಈ ವಾತಾವರಣ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲಂಚ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗವೇ ಇಲ್ಲ, ಬರೇ ಲಂಚ, ಲಂಚ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುವುದೇ ಕೆಲಸ, ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಇಲ್ಲವೇ, ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಇಲ್ಲವೇ, ಬರೇ ಅಸ್ತಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆಯೇ? ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯಲು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುವಂತೆ ಒಂದು ವಾತಾವರಣವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ನಾವು ಸುಮ್ಮನಿರಲು ಸಾಧ್ಯ? ಇಂದು ನಾವು ಬೇಕಾದರೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಿಂದ ಚಿಲಗ್ರಾಂ ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವೇ? ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡಬಹುದು, ರೊಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಕಾಗದ ಬರೆಯಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಗೌರವ ಇದೆ. ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರೂ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. 400 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಫಾರ್ಜ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸರಕಾರ ನಡೆಸುವುದು? ಹೀಗೆ ಆರ್ಗನೈಜ್ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ದೂರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಎಂದೂ ಆಗಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ಅರ್ಜಿ ಯಾರೂ ಹಾಕಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಲಿ. ಆದರೆ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪದ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಪರಸ್ಪರ ವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಹೇಳುವಂತಹದು ಈ ತರಹದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿರೋಧ

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ಈ ರೀತಿಯಿಂದಾದರೆ ವಾತಾವರಣ ಬಹುಶಃ ಹದಗೆಟ್ಟುಹೋಗಬಹುದು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಆಗಬಹುದು, ಇಲ್ಲಿ ಅಂತ ಅಲ್ಲ, 1972ಕ್ಕೆ ಯಾರು ಯಾರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡಲಾರದಂತೆ ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ ಈ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಎಡೆಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಏನಾದರೂ ರೆಕಾರ್ಡ್ ತಯಾರುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಬರ್ಟ್ ಆಫ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆ ರೀತಿಯಿಂದ ನಾವು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಇಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಛಾಜ್‌ಪನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಬರೆದು ಕೊಡುವವರೆಗೂ ಕಾಯುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುಶಃ ಇದು ಕರಪ್‌ಷನ್ ಛಾರ್ಜ್ ಅಲ್ಲ ಅಂತ ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—A very responsible citizen of the country has given a complaints against one of the Ministers listing about what he calls 55 charges. Copy of it, I understand, is sent to us. Its original is sent to the Chief Minister. What I requested the Chief Minister was that when such a complaint is before the Chief Minister, when you had stated on the floor of the House that any complaint received against any Minister, I shall be prepared to make an enquiry within three days.....

Sri VEERENDRA PATIL.—Not within three days.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—All-right. As early as possible. It is stated that that man is corrupt. What is more harmful is it is being tom-tommed in that place that he is corrupt. That is more harmful than the man being corrupt, because it reflects upon your administration. Let me tell you, I have no rancour or hatred. I have nothing to gain by it. In fact I am one of those who still want a good Government. That apart when I said that, I said it with all sincerity. I am of opinion that if there is any charge against anybody, it is a matter where the Chief Minister in the interest of purity of administration must look into. When you receive a complaint, you cannot keep quiet and brush it aside. When I say that, let me make it clear that I have no hatred against Mr. Shankar Rao; I have no hatred against Mr. Nadgauda. One thing I felt sore about the Chief Minister; when the previous Chief Minister had assured the House—on this account, I am more hurt than anybody else. If you want cleanse the public administration, first of all, we—Ministers, ex-Ministers, M. L. As—we must first be prepared to say—all right, we are prepared to face the trial, if there is anything against us. Then only, there will be purity of administration.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇನ್ನೊಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಬಂದಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ದಿವಸ ಈ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದೆ. ಯಾವ ಮನುಷ್ಯ ಈ ಕಾಗದದ ಕಾಪಿಯನ್ನು

ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಅತನ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೌಡ್ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸ್ಟೇಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿರುವ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾಯರ ವಿರುದ್ಧ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಧಾರ್ಜನ್ ಅಂತ ಇದೆ. ಏನಾದರೂ ಧಾರ್ಜನ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬಂದರೆ ಎನ್‌ಕ್ಯೆಸ್‌ರಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ 54 ಧಾರ್ಜನ್ ಇವೆ. ಮಿಸ್ ಯೂಸ್ ಅಂಡ್ ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಆಫ್ ಫಂಡ್ಸ್ ಅಂತ. ಆಗಲೇ ಅವರು ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್‌ಷಿಪ್ ಬಿಟ್ಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷವಾಯಿತು, ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ, 5 ವರ್ಷ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಿಸ್‌ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಇವತ್ತು ಬರೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುತ್ತಾ ಇತ್ತು..

1. Misuse and misappropriation of public funds in Hirekerur Agricultural Association Ltd. during his Presidentship.

ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಹುರುಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇದೇ ರೀತಿ :—

Influence over Government to nominate his own party member
Influence over the Registrar of Co-operative Societies
Influence over the Registrar of Co-operative Societies
Influence over the Asst. Registrar of Co-operative Societies
Influence over the Registrar of Co-operative Societies
Influence over Revenue authorities
Influence over the B.D.O., Hirekerur
Influence over the Thasildar
Influence over the P.W.D.
Influence over the P.W.D.
Influence over the Revenue authorities

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

There is absolutely nothing. There is nothing in it. ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಯಾವ ಒಂದು ಮತಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅವರು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮೆಂಬರಾಗಿ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ ಆ ರೀತಿ ಅವರಿಗೂ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಸ್ಟೆನಿಫಿಕ್ ಚಾರ್ಜಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ನಾವೇನೂ ಒಡಿಕೋಗತಕ್ಕವರಲ್ಲ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Against a police constable, it is said that he interfered.

Sri VEERENDRA PATIL.—It is not here.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಹಾಗಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರೇನು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಸುಮ್ಮನೆ ಮಿಸ್ ಯೂಸ್ ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. 10 ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರರಾಯರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ ನಡೆದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಅಂದರೆ ಅರ್ಥವೇನು ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—If this is the way in which anything said against a Minister is to be treated or disposed of in a summary manner what is the use? In all democratic countries where there is the OMBUDSMAN, even one smallest complaint against any individual will be enquired into. You may please read the DAS COMMISSION report in KAIRAN'S case where he has said that misuse of office is the worst type of corruption. ನೀವು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮುಖಂಡನಿಗೆ—ಪ್ರತಿನಿಧಿಗೆ ಅವನ ಮಾತಿಗೆ ಇಷ್ಟೇ ಬೆಲೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದಮೇಲೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು, ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನಾ ದರೂ ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕೋ ಕಾಣೆ. ಈ ದಿವಸ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಇತ್ತೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವಷ್ಟು ಹಗ್ಗತನವನ್ನು ನಾವೀಗ ಇಲ್ಲಿ ನಾಧಿಪುತ್ರಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ನಾವಿನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. In the interest of purity of administration, we are saying all this. ಇಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಆದೇತ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಪಕ್ಷದವರ ಬಗ್ಗೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಏನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅನುವುದದ್ದು ಹೇಳುವುದೇ ಬೇಡ ಅನುವುದಾದರೆ.....

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಏನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೂ ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ ನವರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭುಟನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಇದರಲ್ಲ

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳೂ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚೇಪ್ ಪಾಪ್ಯುಲಾರಿಟಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಪ್ಯೂಪ್ಯಾಂಡಾ ಆಗಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ..... I am sorry to state that this is not the way we should be treated. ಈ ದಿವಸ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಇನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸುವುದಾದರೂ ಏತಕ್ಕೆ! ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಇರುವುದರ ನಾವಿನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಬರೆದುಕೊಡಬೇಕಾಸ್ತದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಡೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಆಗಲಿ ನೋಡೋಣ. ಈ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅರ್ಜಿಮಾನ್ಯಾಫೀರ್ ಬದರಾಯಿಸಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅತ್ತಕಡೆ ಇರತಕ್ಕವರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮೈಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ತೋಳು ಮುದುರಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೋಯಿರೋವ್ ಮೆಥೆಡ್‌ನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಇತ್ತೆ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕವರನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಬೆದರಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಅನ್ನುವುದಿದ್ದರೆ ಅದು ಬಂದಿತ ಸರಿಯಾದುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲರಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರು ಇತ್ತೆ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ವಿನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ—ನಾವು ಹೀಗೆ ನುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತರೆ ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲೇಬೇಕೆಂದು ಕಾದಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೀಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಎಂದರೆ, ಆಗಲಿ ಎನ್ನುವಂಥ ಒಂದು ಸೌಜನ್ಯತೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ನನಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು, ಇಲ್ಲಿ ಅದೇತ ಪಕ್ಷದವರು ತಮಗೆ ಯಾರು ಅಪ್ರಾಯವಾನವಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗಿರುವಾಗ ಏತಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಥಾ ತೊಂದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟೆ. ಅವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಗೌರವ ಇದೆ ಅನ್ನುವುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅದೇನೋ ಅವರು ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ಹಿಟ್ಟುಂಗ್ ಮಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.....

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳವುಳ್ಳಿಗೆ ಊಹೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ಓದಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಆದರಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಾನು ವೆರಿಫೈ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅಪಾದನೆಗಳೇನಿವೆ ಸಬ್‌ರಿಸಿಷ್ಟ್ರಾರ್. ತಾಶೀರಾಂ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಹಾಗೂ

ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಆಲೋಚನೆ ಬಹಳ ವೇಗ್ ಆದದ್ದು. ಆದುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಏನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಿಧೀಂದ್ರಪ್ಪ.—ಇತ್ತ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ತಾವು ಕೇಳಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರನ್ನೇ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಣಕಾರರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನೇ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಪೋಲೀಸಿನವರ ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರೆನ್ಸ್ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲೂ ಎಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ...

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದೇನೋ ಅಂತೂ ಈ ದಿವಸ ಬಹಳ ದುರ್ದೈವ. ನಾನು ಎಷ್ಟು ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ದೋಷಾರೋಪಣೆಗಳು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಏನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಇವೆ ಬರೆದು ಕೊಡಿ, ತಾವು ಬರೆದು ಕೊಡುವ ವರೆಗೂ ನಾನು ಮೆಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಅನ್ನುವುದಾಗಿ ಸಹಾ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಅವರು ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರೇನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ, ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಇದ್ದೇನೆ.....

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈಗ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಧಾಖೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಹೆದರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾಳೆ ಅವರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡಬೇಕು ಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಾವು ಯಾವ ಡಿಸ್ಟಿಂಕ್ಷನ್‌ನೊಡನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಅವರು ಕಾನ್‌ಕ್ರೀಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಕ್ಷೇಪ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನೇ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಉಪ ಮಂತ್ರಿಗಳು 3,400 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಆದಿಕ್ಯತೆ ಅಡಿಟ್ ವರದಿಯಲ್ಲೇ ನಮೂದಾಗಿದೆ, ಅದು ಸರ್ವೆಕ್ಷೆಡ್ ವರದಿ—ಎಂದು ಆದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಏನು ಆಕ್ಷೇಪ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಹೇಳಿದರು ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ರೆಕಾರ್ಡನ್ನು ಕಾರ್‌ಫಾರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಬರಬೇಕು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಾನು ಏನು ಹೇಳಲಿ ? ಹೀಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಸ್ಟೆಪಿಟ್ ಧಾರ್ಮಿಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಜನರಲ್ಲಾಗಿ—ವೇಗಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ನಿಧೀಂದ್ರಪ್ಪನವರು ಬಹಳ ದೂರ ಊಹೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು, ಮಾಡಿ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಇಲ್ಲ ಒಂದು ಚಿಲಗ್ಯಾಂ ಮತ್ತು ಒಂದು ಲೆಟರ್‌ನ್ನು ಓದಿದರು. ಅದರ ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವಾಗ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಂಬುವ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಸನ್ನಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಇದೊಂದು ದುರ್ದೈವವಾದ ಪ್ರಸಂಗ. ಅವರು ನನಗೆ ಆ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ನಾನು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಜನರಲ್ಲಾಗಿ—ವೇಗಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಆಪಾದನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಓದಿದ ಕಾಗದಗಳು ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಬಂದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಮೆಂಟ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲರತಕ್ಕವರು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಅನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರೂ ನಾವು ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ ಅನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿಯಿಂದ ಒಂದು ವಿಶ್ವಾಸ, ಹಾಗೂ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಈ ಮನೆಯ ಮುಖಂಡರೆಲ್ಲರೂ ಜನತೆಯ ಸೇವೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಹೋಗೋಣ. ಇವತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಜಪಾಬ್ದಾರಿ ಬಂದಿದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಜನತೆಯ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು. ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಮುದ್ದೇಶವಿಂದ ನಾವು ಇದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರವಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಾವು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

9-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಫಿರ್ಯಾದಿ ಕೊಟ್ಟು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಅದನ್ನು ಏಕೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಅದರ ಪುಸ್ತಿಕಿ ಏನು?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ರಾಮದುರ್ಗದ ಪೊಲೀಸ್ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲಿಂಗನುಗೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ದುರ್ವರ್ತನೆ ಅವರು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗನುಗೂರಿಗೆ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಇತರ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳು ಕೂಡಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಂಚಿನೂ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ದುರ್ವರ್ತನೆ ನಡೆದಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸುಮಾರು 2 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಪೊಲೀಸರ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಹೇಳುವ ಜನಗಳು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಎರಡು ಸಾರಿ ಐ.ಜಿ.ಪಿ.ಯವರು ಅವರನ್ನು ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಹಿಂದಿನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮದುರ್ಗ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಎರಡು ಕೊಠಡಿಗಳಾಗಿವೆ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ದೂರು ಬಂದರೆ, ಅಲೆಗೇಷನ್ ಬಿ.ವರೆ, ಇದು ಸೂಕ್ತ ಅಥವಾ ಇದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂದು ಒಮ್ಮೆಲೇ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ದೂರು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ. ಜೇಡ, ಎಸ್.ಪಿ. ಆದರೂ ಬಂದು ಎನ್‌ಕ್ವೆರಿ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಎಸ್.ಪಿ. ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ನಾನು ದೂರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕೊಠಡಿಗಳು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಆ ರೀತಿ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ 65, 66, 67 ಮತ್ತು 63ರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ತಪ್ಪು ಕೇಸಸ್ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನಿನಿಂದಲೇ ತರಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲಿಂಗನುಗೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 2 ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನೂ ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಸೈನಿಕಕ್ಕಾಗಿ ದೂರು ಬಂದರೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ನೋಟ್ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಂಬವರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ 4 ಜನರು ಅರಸ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೇಸ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಇನ್ನೂ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದರ ತನಿಖೆಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಂದ ವಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಈಗ ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಚಾರ್ಜ್‌ಶೀಟ್ ಫೈರ್ ಆಗುತ್ತದೆ.

Sri H. SIDDHAVEERAPPA.—My information is that with regard to the loss of money in the Syndicate Bank, sufficient evidence is collected against the swindler to place a charge-sheet. But it is understood that

the Police want to check the accounts of Mysore Bank and other Banks where also he has swindled money. It seems the police are conducting investigation in the other Banks also and they would place charge-sheet against him, including the charges relating to his fraudulent transactions in so many banks. If that were to be the case, the investigation will not be complete for another ten years. The Syndicate Bank has already lost some lakhs on account of this fellow.

ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದಕ್ಕೆ 10 ವರ್ಷಗಳು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯ ಹಂತದೊಳಗೆ ಇದೆ, ಬಹುಶಃ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳಲ್ಲ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬೀಟಿಂಗ್ ಕೇಸ್ ಇದೆ. ಅನೇಕ ಕಠಿಣರಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಇದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹಫಫ್ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲ ಚಾರ್ಜ್‌ಶೀಟ್ ಫೈಲಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ನೋಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಒಂದೇ ಬ್ಯಾಂಕೋ ಅಥವಾ ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಹ ಸೇರಿದೆಯೋ!

ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಅದೂ ಸಹ ಸೇರಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೆಂದು ಯಾವುದನ್ನೂ ನಿರಾಕರಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ಇದೇ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನೀನಿಯರ್ ವ್ಯಾನೇಜರ್ ಅವರು ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಸಸ್ಪೆನ್ಸನ್ನಿಲ್ಲಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಅದು ನಿಜವೇ?

ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ರ ಮದುರ್ಗ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಅವರು ನನ್ನಲ್ಲಿ 2-3 ಸಾವಿರ ಬಂದಿವರು. 2 ವರ್ಷಗಳ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎರಡನೆಯ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಅವರು ಪದೇ ಪದೇ ಬಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ ಅವರು ಯಾರೆಂಬುದೂ ಸಹ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಆಂ ಟಿ ವರು ಬೇಕು, ಇಂತಹವರು ಬೇಕು, ಇಂಥಾವರನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಸೀಜನ್ ಇರುತ್ತದೆ! ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದರೆ ಅನಂತರ ವರ್ಗ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಅಲಗೇಷನ್, ಚಾರ್ಜಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್ನೋ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಐ.ಡಿ.ಪಿ.ಯವರ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆ ಥಾರ್ಜಸ್ ಬೇಸಲೆನ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹೋಗಿ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ 1 ವರ್ಷ 8 ತಿಂಗಳು ಅಥವಾ 9 ತಿಂಗಳುಗಳಾಗಿವೆ. ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಈಗ ತೆಗೆಯುವುದು ಅಪ್ರಕೃತವಾಗಿರುವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, 2 ವರ್ಷಗಳು ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ರೈಲ್ವೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಪೋಲೀಸಿನವರಿಂದ ವರದಿ ಇನ್ನೂ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೈಲ್ವೆ ಇರಾಖೆಯಿಂದ ಎರಡು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That the respective sums not exceeding the amounts mentioned be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1970, in respect of Demand Nos. 10, 12 and 13”.

The motion was adopted.

As ordered by the Chair the motion for demands for grants which were adopted by the House are re-produced below.

DEMAND No. 1C—GENERAL ADMINISTRATION.

19. *General Administration.*

“That a sum not exceeding Rs. 4,48,45,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1970, in respect of ‘General Administration’.”

DEMAND No. 12—JAILS.

22. *Jails*

“That a sum not exceeding Rs. 77,69,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1970, in respect of ‘Jails’.”

DEMAND No. 13—POLICE.

23. *Police.*

“That a sum not exceeding Rs. 8,57,60,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1970, in respect of ‘Police’.”

Mr. SPEAKER.—The House now stands adjourned to meet tomorrow at 1 P.M.

The House adjourned at Fifteen Minutes past Nine of the Clock to meet again at One of the Clock on Friday, the 14th March 1969.

KSA LIBRARY, B'lore

B000852

328.32402 548 LAD, 1969

JJ36

600—16-7-1969